

מפרט אחיד לפריט 3.2 א'

בעלי חיים, לרבות ימיים - בעלי חיים, לרבות עופות, גידולם אחזקתם, טיפול בהם

סיוטת

הערה: על פי התוספת לצו רישוי עסקים, המשרד להגנת הסביבה הוא נותן אישור בפריט זה. סיוטת מפרט אחיד זו מפורסמת להערות ציבור ללא הפרק עם דרישות המשרד להגנת הסביבה. הפרק של המשרד להגנת הסביבה יפורסם לאחר שתושלם כתיבתו.

תוכן עניינים

3.....	פרק 1 - הגדרות כלליות.....
4.....	פרק 2 - תנאים רוחביים.....
5.....	פרק 3 - המשרד להגנת הסביבה.....
6.....	פרק 4 - משרד החקלאות.....
6.....	4.1 בקר.....
15.....	4.2 דבורים.....
17.....	4.3 דגים.....
29.....	4.4 חזירים.....
39.....	4.5 סוסיים.....
51.....	4.6 צאן.....
58.....	4.7 כלבים וחתולים.....
76.....	פרק 5 - הרשות הארצית לכבאות והצלה.....

פרק 1 - הגדרות כלליות

- 1.1 בעל מקצוע מוסמך**
- מי ששר הפנים הסמיכו לעניין סעיף 6ב לחוק רישוי עסקים (להלן - החוק), והוא אחד מאלה:
- 1.1.1 מהנדס רישוי כמשמעותו בחוק המהנדסים והאדריכלים, התשי"ח-195 (להלן - חוק המהנדסים), הרשום במדור הנדסה אזרחית, ואדריכל רישוי כמשמעותו בחוק המהנדסים הרשום במדור לארכיטקטורה.
- 1.1.2 במבנה פשוט, כהגדרתו בתוספת הראשונה לתקנות המהנדסים והאדריכלים (רישוי וייחוד פעולות), התשכ"ז-1967 (להלן - תקנות ייחוד פעולות):
- (1) מהנדס או אדריכל רשום בפנקס המהנדסים והאדריכלים במדור להנדסה אזרחית או ארכיטקטורה.
- (2) הנדסאי כמשמעותו בתוספת הראשונה לתקנות ייחוד פעולות.
- 1.2 בעל עסק**
- לרבות בעל רישיון העסק, מבקש הרישיון, המחזיק בעסק או האדם שבהשגחתו, בפקוחו או בניהולו פועל העסק.
- 1.3 גורם מוסמך ארצי**
- כל אחד מאלה, לפי העניין:
- 1.3.1 ראש רשות הרישוי שבתחומה נמצא העסק, או עובד בכיר אחר מקרב עובדיה שהוא הסמיך לעניין זה.
- 1.3.2 המנהל הכללי של המשרד נותן האישור, או עובד בכיר אחר מקרב עובדי משרדו שהוא הסמיך לעניין זה.
- 1.3.3 נציב כבאות והצלה, או קצין כבאות והצלה בכיר אחר שהוא הסמיך לעניין זה.
- 1.3.4 המפקח הכללי של משטרת ישראל, או קצין משטרה בכיר אחר שהוא הסמיך לעניין זה.
- 1.4 הוראות לצד המפרט האחיד**
- מסמכים ותנאים כאמור בסעיף 2ג7(ג) לחוק, שנקבעו בחיקוק, הנדרשים מבעל עסק לפי החוק, לרבות לפי סעיפים 6ב, 6ג ו-8 עד 11ב לחוק, ואולם אין באי-פרסומם כדי לפטור מן הדרישה להגישם או למלאם.
- 1.5 החוק**
- חוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968.
- 1.6 התקנות**
- תקנות רישוי עסקים (הוראות כלליות), התשס"א-2000.
- 1.7 מפרט, מפרט אחיד**

מפרט, לפי סעיף 1ג7 לחוק, המאחד את התנאים לרישיון, הנדרשים מטעם של נותני האישור לפי סעיף 7 לחוק, והמסמכים הנדרשים על-פי סעיף 6 לחוק מעסק מהסוג האמור בתחילת המפרט והוראות לצד המפרט האחד, המופיעות במפרט.

1.8. נותן אישור

השר להגנת הסביבה, השר לביטחון הפנים, שר העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים, שר החקלאות ופיתוח הכפר או שר הבריאות, או מי שהם הסמיכו לתת אישור, לעניין עסק שקביעתו כטעון רישוי נעשתה בהתייעצות עמם, לשם הבטחת המטרות כאמור בסעיף 1 לחוק.

1.9. צו רישוי עסקים

צו רישוי עסקים (עסקים טעוני רישוי), התשע"ג-2013.

1.10. רישיון

רישיון עסק, היתר זמני או היתר מזורז.

1.11. רשות הרישוי

1.11.1. בתחום רשות מקומית - ראש הרשות המקומית או מי שהוא הסמיכו לכך.

1.11.2. מחוץ לתחומה של רשות מקומית - מי ששר הפנים הסמיכו לכך.

1.12. שינוי בעלות

כל שינוי בזהות הבעלים הרשומים ברישיון העסק, לרבות הוספת בעל או גריעתו, וכן העברת שליטה בתאגיד כמשמעותה בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968.

פרק 2 - תנאים רוחביים

הוראות לצד המפרט האחד

2.1. אין באמור במפרט זה כדי לפטור את מבקש הרישיון מהגשת בקשה, ומקבלת אישורים מתאימים לפי החוק ולפי כל דין. מפרט זה אינו מהווה רישיון. המנהל עסק ללא רישיון עובר על החוק, ויהא צפוי לעונשים הקבועים בחוק.

2.2. אין באמור במפרט זה כדי לפטור בעל עסק מקיום דרישות כל דין החל עליו, אף אם הוראות הדין אינן מופיעות במפרט.

2.3. אם קיימים בעסק סוגי עסקים נוספים החייבים ברישוי לפי צו רישוי עסקים (עסקים טעוני רישוי), התשע"ג-2013. יחולו עליהם התנאים המסוימים לעסקים מסוגם, בין שהם מפורטים במפרט האחד ובין שאינם מפורטים בו, והאמור בתנאים אלה לא יגרע מהם.

2.4. לבקשה לרישיון יצורפו, לאחר שנחתמו בידי בעל מקצוע מוסמך: תרשים סביבה, מפה מצבית ותכנית עסק, כמפורט בתקנות 12-15 לתקנות. בנוסף, יצורפו לבקשה מסמכים המפורטים במפרט זה, אם ניתן להגישם בעת הגשת הבקשה.

2.5. לעסק שפעילותו דורשת היתר לשימוש חורג, לפי חוק התכנון והבנייה, התשכ"ה-1965, לא יינתן רישיון לתקופה ארוכה מתוקפו של ההיתר.

2.6. רישיון יוצג בעסק במקום נראה לעין.

- 2.7.** נותן אישור או רשות הרישוי רשאים להוסיף תנאים ברישיון לפי סעיף 7 לחוק.
- 2.8.** המבקש רישיון, או בעל רישיון, רשאי להגיש השגה על תנאי או מסמך שנדרש ממנו במפרט זה, למעט תנאי או מסמך שנקבע בחיקוק. את ההשגה יש להגיש לגורם מוסמך ארצי בהתאם לטופס 9 המופיע בתקנות רישוי עסקים (הוראות כלליות), תשס"א-2000.
- 2.9.** לגורם המוסמך לדון בהשגות מטעם נותן האישור, לפי טופס ההשגה, בתוך 30 ימים מיום קבלת הדרישה לפי המפרט האחיד. הנחיות לגבי אופן הגשת ההשגה מפורטות באתר. עותק של ההשגה יש להגיש לרשות הרישוי. עבור כל השגה יש לשלם אגרה בסך 323 ₪ (סכום המתעדכן מעת לעת). יודגש כי הגשת השגה אינה מתלה את תוקפה של החלטה, כל עוד לא החליט אחרת הגורם שהוגשה לו ההשגה.
- 2.10. ביטול רישיון או פקיעתו**
- 2.10.1.** לא יהיה תוקף לרישיון עסק או להיתר זמני אם חלו שינויים מהרשום בו או במסמכים המצורפים לו לגבי סוג העסק, לרבות מבניו, שטחו, הבעלות בו, מיקומו וסוג העיסוק.
- 2.10.2.** רישיון עסק יבוטל אם נעשו שינויים בעסק בהשוואה לתרשים הסביבה, המפה המצבית או תכנית העסק, לאחר שניתנה לבעל הרישיון הזדמנות להשמיע את טענותיו.
- 2.10.3.** היתר זמני יפקע בנסיבות האמורות בסעיף 2.10.2.
- 2.10.4.** רשות הרישוי רשאית לבטל רישיון מטעמים אחרים, לאחר התייעצות עם נותן אישור המופקד על קיום מטרה מן המטרות האמורות בסעיף 1(א) לחוק, שאי קיומה משמש עילה לביטול, ולאחר שניתנה לבעל הרישיון הזדמנות להשמיע את טענותיו.
- 2.10.5.** במקרה של יסוד סביר להניח שנעברה בעסק או לגביו עבירה לפי סעיף 14 לחוק (עיסוק ללא רישיון, הפרת תנאי מתנאי הרישיון או הפרה של תקנות הנוגעות לעניין), ניתן להוציא לעסק צו הפסקה מנהלי לפי סעיף 20 לחוק.
- 2.11.** הוראות במפרט האחיד : בעל עסק ידווח לנותן האישור על כל שינוי בעסק, העלול להשפיע על העמידה בתנאי הרישיון, שלושה חודשים מראש לפחות, ויפעל לפי הנחיות נותן האישור.
- 2.12. תחילה**
- תנאים שנקבעו לעסק במפרט זה יחולו לגביו בהתאם לקבוע בהודעה שפורסמה לעניין זה בילקוט הפרסומים ברשומות ביום 20.10.15.

פרק 3 - המשרד להגנת הסביבה

על פי התוספת לצו רישוי עסקים, המשרד להגנת הסביבה נותן אישור בפריט זה. טיוטת מפרט אחיד זו מפורסמת להערות ציבור ללא הפרק עם דרישות המשרד להגנת הסביבה. הפרק של המשרד להגנת הסביבה יפורסם לאחר שתושלם כתיבתו.

פרק 4 - משרד החקלאות

4.1. **בקר:**

4.1.1. **הוראות חוק הנוגעות לעניין**

- (1) [פקודת מחלות בעלי חיים \[נוסח חדש\], תשמ"ה-1985.](#)
- (2) [חוק צער בעלי חיים \(הגנה על בעלי חיים\), תשנ"ד-1994.](#)
- (3) [חוק תכנון משק החלב, תשע"א-2011.](#)
- (4) [תקנות מחלות בעלי חיים \(רישום סימון והובלה של בקר\) תשל"ו-1976.](#)
- (5) [תקנות מחלות בעלי חיים \(הסדרת תנועת בעלי חיים בישראל\), תשמ"ב-1982.](#)
- (6) [תקנות צער בעלי חיים \(הגנה על בעלי חיים\) \(הובלת בהמות\), תשס"ו-2006.](#)
- (7) [תקנות צער בעלי חיים \(הגנה על בעלי חיים\) \(החזקה של עגלי חלב\), תשס"ו-2006.](#)
- (8) [תקנות מחלות בעלי חיים \(תכשירי חיטוי, ניקוי והדברה\), תשמ"ב-1982.](#)
- (9) [תקנות מחלות בעלי חיים \(פסדים\), תשמ"א-1981.](#)
- (10) [תקנות בריאות העם \(איכותם התברואית של מי שתיה ומתקני שתיה\), התשע"ג-2013.](#)
- (11) [תקנות השבחת ייצור חקלאי \(בעלי חיים\) \(בקר לחלב\) \(הוראת שעה\), התשס"א-2001.](#)
- (12) [חוזר מס' משב-כילוי 01/2015: פינוי פגרי בקר לכילוי באתרים/מטמנות לסילוק פסולת מעורבת \(11.1.2015\).](#)
- (13) [חוזר מס' משב-כילוי 06/2014: פינוי וכילוי פגרי בקר \(10.06.2014\).](#)
- (14) [הנחיות לתיאום הטיפול בפגרי יונקים ועופות בעקבות תמותה המונית/חריגה \(30.7.2014\).](#)
- (15) [הוראה מס' 03-01.05 עדכון מס' 3: סימון ורישום בקר \(3.5.2015\).](#)
- (16) [נוהל השירותים הווטרינריים בשדה מס' 01-04-13: הטיפול בבהמה רובצת \(27.05.2013\).](#)
- (17) [הוראה 03-01.20 מתן היתרי הובלה למקנה.](#)
- (18) [הוראה 03-01.20.1 בדיקות החובה הדרושות לשם קבלת היתר להובלת נקבות מרפת חלב שגילן מעל 6 חודשים בין משקים לצרכי גידול.](#)
- (19) [הוראה 03-01.20.2 העברת נקבות בקר מעל גיל 12 חודשים מרפת חלב למפטמות \(12.11.2015\).](#)
- (20) [נוהל העברת בקר מגיל 21 חודשים ומעלה בין משקים למטרת גידול.](#)

4.1.2. **הגדרות**

בפרק זה -

מתקן, מבנה או חלק ממנו המשמש להזנת בקר	אבוס
חלק מסככה המשמש לבידוד בקר חולה, פצוע או חשוד ככזה, לרבות בהמה רובצת	אזור בידוד

אמצעי ריסון	עולים או מעברים צרים שבאמצעותם מרוסנות בהמות לצורך טיפול
בקר	פר, פרה, עגל עגלה ותאו (בופאלו)זכר או נקבה, בכל גיל, למעט בן בקר שהוא חיית בר כהגדרתה בחוק להגנת חיית הבר, התשט"ז-1955
בהמה רובצת	בהמה שאין ביכולתה לקום על רגליה בכוחות עצמה במשך לפחות 24 שעות, או שרופא וטרינר קבע לפני המועד האמור כי בהתאם למצבה הגופני ו/או הבריאותי, לא תוכל לקום על רגליה במהלך 24 השעות הקרובות
הובלה	העברת בהמה ממקום אחד למשנהו באמצעות כלי רכב לרבות טעינתה ופריקתה, והובלתה ברגל
הלשכה הווטרינרית	לשכה ווטרינרית מחוזית של השירותים הווטרינריים במשרד החקלאות ופיתוח הכפר
המנהל	מנהל השירותים הווטרינריים במשרד החקלאות ופיתוח הכפר, או מי שהוסמך על ידו לעניין זה
חלב	נוזל, למעט קולוסטרום, המתקבל על ידי חליבה של פרות
חצר המשק	חלק המשק שאינו בנוי או מקורה
חצר קיצית	חצר פתוחה, המשמשת לשיכון בקר בעונת הקיץ בלבד (מיום 1 באפריל ועד ליום 30 בספטמבר)
יונקיה	אזור בעסק המיועד לשהיית עגלים המוזנים בחלב או תחליפיו; ועומד בדרישות נהלי צער בעלי חיים
מלונה	מבנה נייד המשמש לשיכון והחזקת בן בקר בודד, שיש לו שטח מקורה ומוגן מפני תנאי סביבה וחצר מגודרת
מספר משק	מספר חברה פרטית או תעודת זהות של בעל העסק
מפטמה	מבנה או מכלול של סככות או מבנים המשמשים להחזקת בקר לצרכי פיטום עד העברתו לשחיטה
מפקח	כהגדרתו ב פקודת מחלות בעלי חיים [נוסח חדש] , תשמ"ה-1985
מתקן לכילוי פסדים	עסק לכילוי פסדים או השמדתם בכל שיטה אחרת שהתיר המנהל
סככה	חלק המשק שהוא מקורה
עסק	משק לגידול בקר, לרבות רפת, מפטמה, סככה וכל מבנה אחר המשמש להחזקת בקר, ובכלל זה השטח המקיף אותו והמשמש לתפעולו, לרבות מכון החליבה בעסק לגידול בקר לחלב
פסדים	גוויות בעלי חיים או תוצרתם שלא נועדו למאכל אדם
פסולת	למעט הפרשות בהמות המוחזקות במשק, רפד ומזון לבעלי חיים
פסולת רפואית	פסולת ששימשה לטיפול רפואי בבקר, לרבות מכלים ובקבוקים ששימשו להחזקת תכשירים רפואיים, מחטים, מזרקים, וכל ציוד רפואי אחר
רופא וטרינר	כהגדרתו בחוק הרופאים הווטרינריים, התשנ"א-1991

רופא וטרינר ממשלתי	כהגדרתו בפקודת מחלות בעלי חיים [נוסח חדש], תשמ"ה-1985
רפת	מבנים המשמשים להחזקת, גידול, חליבה וטיפול בבקר לחלב
שביל טיפולים	שביל מגודר המיועד למתן טיפול וטרינרי או אחר ומאפשר מעבר של בן בקר אחד בלבד
שגר	בן בקר, זכר או נקבה עד גיל חודשיים
שוקת	מתקן המשמש להשקיית בקר
תא המלטה	חלק מסככה המשמש להמלטת בקר
תא טיפולים	חלק מסככה המשמשת להחזקה ולריסון זמניים של הבקר למטרת מתן טיפול וטרינרי או לטיפול אחר
תווית סימון	תווית סימון לבקר עליה צוין מספר הזיהוי שלו, לפי התוספת שבתקנות הרישום
תכשירים	תכשירי חיטוי, ניקוי והדברה כהגדרתם בתקנות מחלות בעלי חיים (תכשירי חיטוי, ניקוי והדברה), התשמ"ב-1982 ותכשירים לשימוש רפואי כהגדרתם בפקודת הרוקחים [נוסח חדש], התשמ"א-1981 ובתקנות מחלות בעלי חיים (מיקרואורגניסמים, תרכיבים ומעבירים), התשל"ה-1975
תכשיר וטרינרי מיוחד	כהגדרתו בתקנות הרוקחים (ניפוקם של תכשירים וטרינרים), התשמ"ט-1988
תשטיפים	נוזלים שהיו במגע עם פרש בהמות או שנבעו ממנו
תעודת רישום	תעודה שקבע מנהל השירותים הווטרינריים הכוללת פרטים על בן בקר, לפי תקנות הרישום
תקנות הרישום	תקנות מחלות בעלי חיים (רישום, סימון והובלה של בקר), התשל"ו-1976

4.1.3. תנאים מוקדמים

- (1) לא יינתן רישיון לעסק אלא אם צירף בעל העסק לבקשת הרישיון או לחידושו את המסמכים הבאים:
- (א) מפה מצבית - תרשים סביבה בקנה מידה של 1:1250.
- (ב) תרשים המגרש בקנה מידה של 1:250.
- (ג) תכניות העסק לפי העניין וסימון המבנים, הסככות והגדרות, בקנה מידה של 1:100.
- (ד) כל המבנים בעסק, לרבות הסככות, יסומנו ויזוהו בזיהוי חד ערכי.
- (ה) מפרט טכני וסניטרי של העסק לפי העניין.
- (ו) רשימת ציוד וסימון הצבתו בתכניות העסק לפי העניין.
- (ז) הודעה בדבר מספר ראשי הבקר המקסימלי שיוחזקו בעסק ובכל אחד מחלקיו, לפי קבוצות גיל ומטרת הגידול (פיטום לבשר או לחלב).

- (2) לא יינתן רישיון לעסק אלא לאחר שהמנהל בדק את מתקניו, אישר את תנאי הרישיון ורשם את [מספר המשק](#) בלשכה הווטריןרית המחוזית.
- (3) לא יחזיק בעל עסק בקר מן הסוג ובגילים כמפורט להלן אלא אם כן נרשם וסומן לפי [תקנות הרישום](#) ובהתאם להנחיות המנהל לעניין זה:
- (א) בקר במרעה - מגיל שישה חודשים ומעלה.
- (ב) בקר שאינו בקר במרעה - מגיל שבעה ימים ומעלה.
- בסעיף זה, "בקר במרעה" - בקר המוחזק דרך קבע בשטח פתוח לצורך רעייה.
- (4) בעל העסק לא יעביר את הבעלות בבקר בכל גיל אלא אם כן נרשם וסומן לפי תקנות הרישום.
- (5) בעל העסק לא יחזיק בבקר בכל גיל, אלא אם כן יש לו הסדר תקף לפינוי פסדים לאתר לסילוק פסולת המורשה לפי כל דין לסלק פגרי בקר, או לאתר או למתקן אחר המורשה לפי כל דין לכילוי, עיבוד, מחזור או טיפול בפגרי בקר, בהתאם להנחיות בסעיפים 4.1.1.12, 4.1.1.13 ו-4.1.1.14 דלעיל.
- (6) בעל העסק ישמור ברשותו מסמכים המעידים על קיומו של הסדר כאמור בסעיף 4.1.3.5, ויציגם לרופא וטרינר ממשלתי ולמפקח לפי דרישתם.
- (7) בעל העסק לא יפעיל רפת הכוללת מכון חליבה לשם ייצור חלב גולמי, כהגדרתו בסעיף 4.1.4.8, אלא אם כן הוא יצרן לפי [חוק תכנון משק החלב](#), תשע"א-2011 ובהתאם להוראותיו.
- (8) לא ישווק אדם חלב גולמי:
- (א) אלא אם כן הוא יצרן או מחלבה מורשית.
- (ב) אלא למחלבה מורשית.
- (9) לא יתיר בעל העסק כניסת מבקרים לעסק ללא ליווי שלו או של מי מטעמו.
- (10) לבקשה לחידוש רישיון העסק יצרף בעל העסק הצהרה כי לא נערכו שינויים בעסק ממועד הגשת הבקשה הקודמת לרישיון או חידושו.
- (11) על בעל עסק המבקש לערוך שינויים בעסק לרבות שינוי במספר ראשי הבקר המוחזקים בעסק, לפרט את השינויים ולשלוח את המסמכים המפורטים בסעיף 4.1.3.1, בכל מקום בו נדרש שינוי, לצורך בחינה ואישור של המנהל.

4.1.4 תשתיות

- (1) בעסק יהיו התשתיות המפורטות להלן:
- (א) בור טבילה לרכבים הנכנסים והיוצאים או אמצעי חיטוי חלופי.
- (ב) סככות, כמפורט בסעיף 4.1.4.2.
- (ג) אמצעי ריסון.
- (ד) תאי טיפול או שביל טיפולים.
- (ה) אזור בידוד או רביצה.
- (ו) אזור המלטה.

- (ז) יונקיה.
- (ח) אבוסים ושקתות.
- (ט) ארונות נפרדים לתכשירי חיטוי ולתכשירי ניקוי והדברה כהגדרתם בתקנות מחלות בעלי חיים (תכשירי חיטוי, ניקוי והדברה), תשמ"ב-1982.
- (י) מקרר לאחסון תרכיבי חיסון ותכשירים וטרינריים כהגדרתם בתקנות הרוקחים (ניפוקם של תכשירים וטרינריים), תשמ"ט-1988.
- (יא) מתקנים לאיסוף פסולת.
- (יב) מתקנים להעמסה ולפריקה של בקר, כאמור בתקנות צער בעלי חיים (הגנה על בעלי חיים) (הובלת בהמות), תשס"ו-2006.
- (יג) בעסק שמופק בו חלב - מכון חליבה כהגדרתו בסעיף 4.1.4.(8), או רובוט לחליבת הפרות.
- (2) בעסק בו מוחזק בקר במכלאות באופן קבוע, לא יפחת שטח הסככה מ-50% משטח המכלאה.
- (3) שטח המכלאה יאוכלס בצפיפות המתאימה לדרישות המנהל והממונה על פי חוק צער בעלי חיים.
- (4) תנאים פרטניים לתשתיות :
- (א) חומרי הבניה של מבני העסק, המדרכים והמעברים יהיו עשויים מחומרים שאינם רעילים ואשר ניתנים לניקוי וחיטוי בנקל; לא יהיו בהם בליטות, חריצים או אמצעים אחרים, לרבות חשמליים, העלולים לפצוע את הבקר או לפגוע בבריאותו.
- (ב) רצפת מבני העסק תיבנה באופן המונע החלקה או עשויה מחומר המונע החלקה או הילכדות טלפיים.
- (ג) ברצפת העסק יהיו אמצעים שיבטיחו ניקוז יעיל של מים אל מחוץ למשק אשר יופנו למתקני טיהור שפכים מאושרים על ידי המשרד להגנת הסביבה.
- (ד) בגגות מבני העסק יהיו אמצעים לניקוז מי גשמים אל מערכת הניקוז הטבעי באופן שימנע מגע של המים עם ההפרשות והרפד ויצירת תשטיפים.
- (ה) תאי טיפול ובידוד :
- 1) בעל הרפת יתקין בכל סככה אמצעי ריסון בכמות המאפשרת ריסונם של לפחות 30% ממספר הבהמות שמותר להחזיק בה. לחילופין, יותקן לפחות תא טיפולים מרכזי אחד ובו אמצעי ריסון של לפחות 25% ממספר ראשי הבקר המותרים להחזקה בעסק.
- 2) בעל העסק יתקין תאים שיאפשרו בידוד של לפחות 2% ממספר הפרטים המקסימלי שמותר להחזיק בעסק לפי הרישיון. תאים אלו יופרדו משאר העסק באופן שימנע מעבר חופשי ומגע של הבקר המבודד עם שאר העדר.
- 3) בעסק להחזקה, גידול וטיפול בבקר במרעה או במפטמה יהיו אמצעי ריסון כמפורט להלן :

(א) שביל או פרוזדור שבו יתאפשר חיסון או טיפול ב- 15 בהמות לפחות.

(ב) מכלאות לאיסוף הבקר.

(ו) יונקיה:

1) תשמש להחזקת השגר בהתאם להנחיות המנהל והממונה על פי חוק צער בעלי חיים.

2) תופעל במבנה מקורה המופרד ומורחק מיתר חלקי העסק או לחילופין בחצר נפרדת בה מוחזקות מלונות.

3) בכניסה ליונקיה יוצבו מתקנים לשטיפת מגפיים/מנעלים.

4) בכניסה ליונקיה יוצב שלט אזהרה בגודל של 60 ס"מ על 40 ס"מ בו יירשם באותיות דפוס בולטות בנוסח הבא: "יונקיה. הכניסה למורשים בלבד".

(ז) בורות איסוף:

1) בורות איסוף התשטיפים יהיו מגודרים באופן שימנע כניסה ונפילה לתוכם. על הגדר יוצב שילוט ברור לאזהרה מפני טביעה.

(ח) שילוט:

1) בעל העסק יציב בכניסה לעסק, במקום גלוי לעין, שלט המציין שם ומספר טלפון של אחראי אליו ניתן לפנות בעת שהמשק סגור.

2) שילוט נוסף יוצב ביונקיה ועל גדר בורות האיסוף כמפורט לעיל.

(ט) בורות טבילה:

1) לפני השער הראשי לעסק יוקמו בורות טבילה מחומרים מונעי חלחול. אורך בור הטבילה לא יפחת מ-3 מטרים, רוחבו לא יפחת מ-4 מטרים ועומקו לא יפחת מ-35 סנטימטרים.

2) בסמוך לבור הטבילה יותקן ברז מים.

3) בבור הטבילה תותקן מערכת ניקוז, שתאפשר ניקוז תכולתו ומילוי מחדש.

4) מילוי בור הטבילה יתבצע בתמיסה של חומר חיטוי שאושר על ידי המנהל ובריכוז עליו הורה.

5) בעסק יוחזק בכל עת חומר חיטוי שאושר על ידי המנהל בכמות מספקת להפעלת בור טבילה לכשיידרש לכך.

6) בעל העסק ימלא הוראות שניתנו לו מהמנהל, מרופא וטרינר ממשלתי או ממפקח, בהתאם לפקודת מחלות בעלי חיים [נוסח חדש], תשמ"ה-1985, לעניין הפעלת בורות טבילה בכניסה וביציאה מהמשק וכן בעניין הרשאות או מניעת תנועת כלי רכב מהמשק ואליו שלא דרך שערים בהם מופעלים בורות טבילה.

(י) אבוסים ושקתות:

1) במבני העסק יותקנו אבוסים ושקתות באופן ובפיזור המאפשר לבקר גישה חופשית ונוחה אליהם.

2) השטח המינימאלי של שוקת או אבוס יחושב בהתאם להנחיות המנהל או הממונה לפי חוק צער בעלי חיים.

3) האבוסים והשקתות יותקנו באופן המונע זליגת נוזלים ויצירת רטיבות בשטח המרבץ. בעל העסק ינקוט את כל האמצעים הדרושים כדי לוודא שהאבוסים והשקתות נקיים ומוגנים משמש וגשם ברוב שעות היממה.

4) בעדרי בקר במרעה לא תחול הוראה 4.1.4.4 (3י4) על השקתות והאבוסים.

5) השקתות תותקנה עם חיבור המאפשר מילוי מידי של מים באיכות מי שתייה לפי [תקנות בריאות העם \(איכותם התברואית של מי שתייה ומתקני שתייה\)](#), התשע"ג-2013.

6) האבוסים יכילו מזון המותאם לסוג הבקר ובכמות מספקת לגילו ולצרכיו המיוחדים, בהתאם להנחיות המנהל או הממונה לפי חוק צער בעלי חיים.

(יא) מתקני איסוף פסולת:

1) בעסק יהיו מתקנים ייעודיים לאיסוף פסולת (להלן - מתקני איסוף) בנפח המאפשר איסוף כל הפסולת בעסק בכל עת. מתקני האיסוף יהיו אטומים באופן שימנע דליפה מתוכם וחדירת בעלי חיים לתוכם.

2) בעל העסק ינקוט את כל האמצעים הדרושים לפינוי תכולת מתקני האיסוף.

3) פסולת רפואית תופנה למתקן שאושר לפי כל דין לפינוי פסולת רפואית כאמור בתקנה 7 לתקנות בריאות העם (טיפול בפסולת במוסדות רפואיים), התשנ"ז-1997.

(5) אחסון תכשירים:

(א) בעל העסק יחזיק בנפרד תכשירי חיטוי ניקוי והדברה מתכשירים רפואיים.

(ב) תרכיבי חיסון ותכשירים רפואיים יוחזקו בקירור בהתאם להוראות היצרן על גבי תווית האריזה המאושרת, יוחזקו, לרבות טמפרטורת הקירור.

(ג) המקום בו מאוחסנים התכשירים יהיה סגור ונעול ובכניסה אליו יוצב שלט עליו יהיה כתוב בכתב ברור וקריא "תכשירים".

(ד) לא יחזיק בעל עסק ברפת תכשירי וטרינרי מיוחד אלא לפי מרשם שנחתם בידי רופא וטרינר.

(ה) לא יוחזקו בעסק חומרי חיטוי והדברה ולא יעשה בהם שימוש אלא אם יש להם תעודת רישום כהגדרתה בתקנות מחלות בעלי חיים (תכשירי חיטוי, ניקוי והדברה), התשמ"ב-1982.

(ו) לא יוחזקו בעסק מזון ומשקאות במקרר או במקומות בהם מוחזקים תכשירים.

(6) מתקנים להעמסת ופריקת בקר:

(א) איסוף, פריקה וטעינה של בקר תתאפשר רק בקיום התנאים הבאים:

1) בעל העסק לא יוציא מהעסק בקר אלא אם קיבל לכך היתר בכתב מאת רופא וטרינר ממשלתי בהתאם לתקנות מחלות בעלי חיים (רישום, סימון והובלה

- של בקר), התשל"ו-1976. ההיתר האמור יכלול פירוט האמצעים המכניים, הנסיבות והנימוקים לאישור השימוש בהם, ככל שהם נדרשים.
- (2) הכבש (רמפה) ומשטח ההעמסה או הפריקה המיועד למעבר בקר לצורך איסופו, העמסתו ופריקתו בנוי או מרופד באופן שמונע החלקה של הבקר, נפילתו או פגיעה אחרת בהן, וכן באופן שמאפשר ניקויים וחיתויים.
- (3) במידה והכבש משופע, השיפוע לא יהיה תלול יותר מ-30 מעלות במטרה למנוע החלקתו של הבקר ועל גבי הכבש מותקנים פסי רוחב שגובהם שני סנטימטרים והמרחק ביניהם 20 סנטימטרים, באופן המונע הילכדות טלפיים.
- (4) הכבש ומשטח ההעמסה או הפריקה יהיו מצוידים בדפנות חלקות ואטומות, המונעות נפילת בקר מהם, ואשר חוסמות את שדה הראיה של בקר לצדדים באופן המבטיח שאין באפשרות הבהמות לראות דרכם.
- (5) הרכב עליו מועמס הבקר נרשם כרכב להובלת בעלי חיים ובעליו בעלי רישיון עסק בתוקף להובלת בקר.
- (7) מתקנים וציוד לשעת חרום:
- (א) בעל העסק יבטיח בכל עת כי עבודות המשק (כגון: חליבה, מתן טיפול רפואי וכו') יימשכו כסדרן וברציפות ללא סיכון לפגיעה בבריאותם של הבהמות, לרבות בעת הפסקת חשמל.
- (8) מכון חליבה:
- (א) בעסק שבו מוחזק בקר לצורך ייצור חלב יהיה מבנה המיועד לחליבת הבקר (להלן: "מכון חליבה").
- (ב) במכון החליבה יותקנו ברזי מים חמים וקרים באיכות מי שתיה וכיורים לצורך שטיפה וחיתוי כלים וציוד, לרבות מערכת החליבה.
- (ג) במכון החליבה יותקן מיכל לאחסון חלב בקירור בביתן או בחדר נפרד.
- (ד) לא יחלוב אדם בקר ולא יבצע פעולות לקראת חליבה אלא אם מכון החליבה ומתקני החליבה נקיים.
- (ה) בסיום כל חליבה ינקה בעל העסק את מכון החליבה ומתקני החליבה.
- (ו) לא יחלוב אדם בקר אם הוא סובל ממחלה מדבקת, מחלת מעיים, מחלת עור או מחתכים מוגלתיים פתוחים.
- (ז) כל המכלים, הציוד והכלים הרב פעמיים המשמשים בטיפול, באחסון ובהובלה של חלב יהיו עשויים מחומרים חלקים, עמידים, לא סופגים ולא רעילים וייבנו, כך שניתן יהיה לנקותם בקלות, כדלקמן:
- 1) פלדת אל חלד בהתאם לאשור הרשות המוסמכת.
 - 2) מתכת בלתי רעילה ועמידה בפני התכלות דומה או.
 - 3) זכוכית חסינת אש או פלסטיק או גומי וחומרים דמויי גומי.

(ח) כל המכלים, הציוד והכלים הרב פעמיים כאמור בסעיף 4.1.4.18(ז), יוחלפו בהתאם להוראות היצרן.

(ט) בעל העסק יתעד תחזוקה שוטפת של כל ציוד מכון החליבה וישמור את התיעוד למשך שנה לפחות.

(י) בפריטי ציוד שנועדו לשימוש חד פעמי לא ייעשה שימוש חוזר.

(יא) כל החיבורים במכלים, בציוד ובכלים אלו יהיו חלקים ונקיים משקעים, סדקים או בליטות.

(יב) במכון החליבה תותקן מערכת שטיפה מסועפת לכל חלקי הצנרת ומיכל החלב. המערכת תאפשר שטיפה וניקיון באופן מכני, ידני או אוטומטי של כל הציוד וחלקיו לאחר כל ריקון.

(יג) לשם אחסון ציוד וחומרי ניקוי וחיטוי של מכון החליבה, יותקן מחסן ייעודי, המותאם בגודלו לצרכי משק החלב לכמות הצריכה החודשית, שיהיה מאוורר, נעול ומסומן בשלט "ציוד וחומרי חיטוי וניקוי".

(9) ניקיון וסניטציה:

(א) בעסק יותקנו מתקנים סניטריים לרחיצת ידיים לעובדים ולמבקרים, הכוללים כיורים וברזים עם מים חמים וקרים. המתקנים ימוקמו לפחות בכניסה למכון החליבה, לביתן מכל החלב, בשירותי העובדים ו/או המבקרים.

(ב) באזור מתקני רחיצת הידיים בעסק יהיו בכל עת סבון, תכשירי ניקוי ומגבות היגייניות אישיות לשם שמירה על היגיינה.

4.1.5. ציוד לעובדים

(1) בעל העסק יספק לעובדים נעלי עבודה סגורות או מגפיים אטומות ולא יתיר להם לעבוד בעסק בלעדיהם.

4.1.6. תנאים להזקת בקר

(1) הסככות בעסק, תאי הטיפול ו/או שבילי הטיפול יוארו באופן המאפשר טיפול רפואי או אחר בתנאים נאותים.

(2) בעל עסק לא יחזיק בקר במבנה שאינו מאוורר. בעסק תותקן מערכת צינון הכוללת אמצעים להתזת מים ומאווררים, באופן שיאפשר הורדת עומס החום בכל עת שיידרש.

4.1.7. פיקוח רפואי

(1) הבקר בעסק ייבדק על ידי רופא וטרינר לפחות אחת לחודש.

(2) כל ראש בקר הנמצא בעסק ומגלה סימני מחלה או פציעה, יטופל בהתאם להוראות הרופא הווטרינר.

4.1.8. רישום תיעוד ודיווח

(1) סומן בקר לפי תקנות הרישום בידי בעל העסק, חייב בעל העסק לדווח על כך [ללשכה הווטרינרית המחוזית](#) שבתחומה בוצע הסימון, לא יאוחר משבעה ימים מיום ביצועו. הדיווח ייעשה בכתב, באמצעים אלקטרוניים מאושרים בלבד.

- (2) בעל העסק ינהל רישום של כל הטיפולים הרפואיים והחיסונים הניתנים לבהמות במשק לרבות בדיקות שגרתיות ותוצאותיהן, לפי הפרטים הבאים:
- (א) תאריך.
- (ב) סוג הטיפול או הבדיקה.
- (ג) פרטי הבהמה שטופלה, לפי מספר תווית אוזן ממשלתית ומספר כוויה. במידה שהבהמה מסומנת גם בכוויה.
- (ד) שם התכשיר, המינון משך זמן הטיפול והוראות שניתנו להמשך הטיפול.
- (ה) שמו המלא של הרופא הווטרינר מבצע הטיפול.
- (ו) הרישומים ישמרו למשך 3 שנים.
- (3) בעל העסק ידווח מידית לרופא הווטרינר המטפל ולרופא וטרינר ממשלתי בלשכה הווטרינרית המחוזית שבתחומה נמצא המשק [\(לפי סעיפים 4 ו-5\(א\)\)](#) לפקודת מחלות בעלי חיים [נוסח חדש], תשמ"ה-1985, על כל תמותה חריגה, תחלואה, חשד למחלה או הפלות שאירעו במשקו, יערוך רישומם וישמור אותם לתקופה שלא תפחת משנתיים מיום עריכתם.
- (4) אבדה תעודת רישום או נפלה תווית סימון מעל בקר, יודיע מחזיק הבקר בכתב, תוך שבעה ימים, לרופא הווטרינרי הממשלתי הקרוב למקום החזקת הבקר, תוך ציון הפרטים על תעודת הרישום שאבדה או תווית הסימון שנפלה.
- (5) מת בקר או הומת, ימציא בעל העסק לרופא וטרינר ממשלתי, בתוך שבעה ימים, את תעודת הרישום ואת תווית הסימון של אותו בקר, לאחר שרופא וטרינר ציין בתעודת הרישום במקום המיועד לכך את תאריך וגורם המוות או סיבת המתת הבקר.
- (6) בעל העסק יבצע רישום ודיווח על כל שגר שנולד ללשכה הווטרינרית המחוזית ויבטיח סימונו של השגר בתווית אוזן ממשלתית לא יאוחר משבעה ימים לאחר שנולד ברפת חלב ולא יאוחר מ-6 חודשים בבקר במרעה.

4.2 דבורים

4.2.1 הוראות חוק הנוגעות לעניין

- (1) [פקודת מחלות בעלי חיים \[נוסח חדש\], תשמ"ה-1985.](#)
- (2) [פקודת הגנת דבורים \[נוסח חדש\], תשמ"ג-1983.](#)
- (3) [צו הפיקוח על מצרכים ושירותים \(ייצור דבש ומכירתו\), התשל"ז-1977.](#)
- (4) [תקנות להשבחת ייצור חקלאי \(בעלי חיים\) \(דבורים\), תשכ"ח-1968.](#)
- (5) [הוראות עבודה למגדלי הדבורים- מחלות ומזיקים-2004.](#)
- (6) [הודעה על מדיניות אכיפה בתחום הצבת דבוריות להאבקה בענף הדבש וגידול דבורים](#)
- (7) תקנות מחלות בעלי חיים (הסדר יבוא מוצרי כוורת), תשמ"ב-1982.
- (8) [תקנות הגנת הדבורים \(הכנסת דבורים מחו"ל\)](#)
- (9) [פרסומי היחידה לבריאות הדבורים](#)

4.2.2 הגדרות

דבורית	כוורת המאכלסת משפחה של דבורים
המועצה	המועצה לייצור ולשיווק של דבש, כהגדרתה בסעיף 2 לצו הפיקוח על מצרכים ושירותים (ייצור דבש ומכירתו), התשל"ז-1977
כוורת	ארגז, תבנית, כלי קיבול וכל מבנה אחר שמשמשים בו לגידול דבורים
מחלת דבורים	מחלה המנויה בפרק 8 בתוספת השנייה לפקודת מחלות בעלי חיים [נוסח חדש], תשמ"ה-1985
עסק	משק לגידול דבורים, הכולל כוורת ומבנים לאחסון ציוד
ריקבון הוולד	לרבות מחלה או מצב בדבורים שנגרם מחיידק מתג לרוי (bacillus larvae) או מחיידק נקד משורשר/סטרפטוקוק פלוטון (streptococcus pluton)
רישיון ייצור	כהגדרתו בסעיף 3 לצו הפיקוח על מצרכים ושירותים (ייצור דבש ומכירתו), התשל"ז-1977
היתר לרעיית דבורים/אישור מרעה	אישור בכתב מאת המועצה להעמדה והחזקה של דבורית בשטח מרעה לדבורים לפי תקנה 6 לתקנות להשבחת ייצור חקלאי (בעלי חיים) (דבורים), תשכ"ח-1968
רופא וטרינר ממשלתי	כהגדרתו בסעיף 1 לפקודת מחלות בעלי חיים [נוסח חדש], תשמ"ה-1985
תכשירים	תכשירי חיטוי, ניקוי והדברה כהגדרתם בתקנות מחלות בעלי חיים (תכשירי חיטוי, ניקוי והדברה), התשמ"ב-1982 ותכשירים לשימוש רפואי כהגדרתם בפקודת הרוקחים [נוסח חדש], התשמ"א-1981 ובתקנות מחלות בעלי חיים (מיקרואורגניזמים, תרכיבים ומעבירים), התשל"ה-1975

4.2.3. תנאים מוקדמים

(1) לא יעסוק אדם בגידול דבורים, בהפקת דבש וברעיית דבורים, אלא אם קיבל רישיון ייצור והיתר לרעיית דבורים מאת המועצה.

(2) לבקשה לרישיון עסק יצרן בעל העסק את רישיון הייצור ואת ההיתר לרעיית דבורים.

4.2.4. **תשתיות וציוד** - בעסק לגידול דבורים יהיה מבנה לאחסון הציוד המשמש לגידול דבורים, שכל פתחיו סגורים לכניסת דבורים וחרקים.

4.2.5. טיפול בכוורת

(1) בעל העסק יוציא משטח המרעה, בהקדם האפשרי, כוורות מחוסלות (שהדבורים מתו בהן), ויאחסנם במקום אטום לכניסת דבורים או לחרקים אחרים

(2) בעל עסק לא יחזיר את הכוורות המחוסלות לשטח המרעה ולא יאכלסן בדבוריות חדשות, אלא אם עברו חיטוי למניעת הפצת גורמי המחלה.

4.2.6. טיפול בתכשירים

(1) בעל עסק יעשה שימוש רק בתכשירי חיטוי, ניקוי והדברה שנרשמו כדין לפי תקנות מחלות בעלי חיים (תכשירים חיטוי, ניקוי והדברה), התשמ"ב-1982, או בתרופות מאושרות לפי [פקודת הרוקחים \[נוסח חדש\], התשמ"א-1981](#).

(2) השמדת תכשירים ואריזותיהם, לאחר שימוש, תעשה בהתאם להנחיות הכתובות על גבי תווית האריזה המאושרת של התכשיר.

4.2.7. **דיווח** - המגדל ידווח על תמותת דבורים חריגה, ירידה משמעותית באוכלוסיית הכוורות, ו/או מחלות, לרבות ריקבון ולד, לרופא למחלות דבורים בשירותים הווטרינרים או לרופא וטרינר ממשלתי של הלשכה הווטרינרית המחוזית שבאזור מוצבות הכוורות.

4.3. **דגים**

4.3.1. **הוראות חוק הנוגעות לעניין:**

- (1) [פקודת מחלות בעלי חיים \[נוסח חדש\], תשמ"ה-1985](#).
- (2) [חוק הרשות הלאומית להסמכת מעבדות, תשנ"ז-1997](#).
- (3) [פקודת הרוקחים \[נוסח חדש\], התשמ"א-1981](#).
- (4) [תקנות מחלות בעלי חיים \(פסדים\), תשמ"א-1981](#).
- (5) [תקנות מחלות בעלי חיים \(תכשירי חיטוי, ניקוי והדברה\), תשמ"ב-1982](#).
- (6) [תקנות מחלות בעלי חיים \(מיקרואורגניזמים, תרכיבים ומעבירים\), התשל"ה-1975](#).

4.3.2. **הגדרות**

בפרק זה -

אחראי על משק גידול	בעל משק הגידול, וכן מנהל או עובד שהוא מינה לאחראי על פעילות משק הגידול
בריכה או בריכת גידול	מקווה מים לגידול דגים
גידול דגים	החזקת דגים חיים, האכלתם וטיפול בהם, לרבות לשם רבייתם
דגים	בעלי חיים החיים במים המפורטים בתוספת הראשונה לפקודה, למעט יונקים ימיים, בכל שלבי חייהם
דגי נוי	דגים שאינם משמשים למאכל אדם
דגי נוי טרופיים	דגי נוי שאינם נמנים ברשימת דגי נוי של מים קרים
דגי נוי מים קרים	מיני הדגים המפורטים כדלהלן, לרבות מכלואים שלהם: 1. <i>Cyprinus carpio koi</i> 2. <i>Carassius auratus</i> 3. <i>Ctenopharyngodon idella</i> 4. <i>Tinca tinca</i>
המנהל	מנהל השירותים הווטרינריים במשרד החקלאות ופיתוח הכפר, או

מי שהוסמך על ידו	
מכל לשינוע פסדים	מכל ייעודי לריכוז ופינוי פסדים
מכל לעיכול פסדים	מכל ייעודי לריכוז ופירוק פסדי דגים
מלווה בריאות	מי שאושר על ידי המנהל ללוות משק גידול והוא אחד מאלה: 1. רופא וטרינר או בעל תואר שני או שלישי במדעי החקלאות או במדעי החיים 2. בעל תואר ראשון במדעי החקלאות או מדעי החיים בעל 4 שנות ניסיון בתחום גידול או בריאות דגים 3. אדם ללא השכלה אקדמאית בעל 7 שנות ניסיון בתחום גידול או בריאות דגים ואינו מנהל משק הגידול, בעלו או מפעילו
מעבדה מוכרת	מעבדה שהכיר בה המנהל. לעניין זה, רשאי המנהל להסתמך בהחלטותיו לעניין ההכרה במעבדות על המלצות הרשות להסמכת מעבדות לפי חוק הרשות הלאומית להסמכת מעבדות, התשנ"ז-1997
מערכת הפיקוח הממוחשבת (מפ"מ)	אתר האינטרנט של המחלקה לפיקוח על מוצרים מן החי של השירותים הווטרינריים (https://www.foodinspection.org)
מפעל פסדים	כהגדרתו בתקנות מחלות בעלי חיים (פסדים), תשמ"א-1981
משק גידול	מתקן, מבנה או שטח המשמשים לגידול דגים ביבשה או בים, לרבות בריכות, מבני עזר וחצרים
עסק	משק גידול
פסדים	גוויות דגים, חלקיהם או תוצרתם שלא נועדו למאכל אדם
פקודה	פקודת מחלות בעלי חיים [נוסח חדש], תשמ"ה-1985
תחנת מיון לדגים	מפעל שמיועד למיון ולאריזה של דגים המיועדים למאכל (להלן - התחנה) כהגדרתו בחוק הגנה על בריאות הציבור (מזון), התשע"ו-2015 ואושר על ידי השירותים הווטרינריים במשרד החקלאות ופיתוח הכפר
תכשירים	תכשירי חיטוי, ניקוי והדברה כהגדרתם בתקנות מחלות בעלי חיים (תכשירי חיטוי, ניקוי והדברה), התשמ"ב-1982 ותכשירים לשימוש רפואי כהגדרתם בפקודת הרוקחים [נוסח חדש], התשמ"א-1981 ובתקנות מחלות בעלי חיים (מיקרואורגניזמים, תרכיבים ומעבירים), התשל"ה-1975
תמותה חריגה של דגים	תמותה של 10% ומעלה מהדגים בבריכת דגים בודדת במהלך יממה

4.3.3 תנאים מוקדמים

- (1) לא יקים ולא יפעיל אדם עסק אלא אם קיבל לכך היתר מאת המנהל.
- (2) לא יינתן היתר להפעלת משק גידול ללא העסקת מלווה בריאות שאושר ע"י המנהל.

- (3) בעסק בו מתקיים גידול דגי נוי לצד גידול דגים למאכל, תתקיים הפרדה מלאה בתשתיות הגידול, לרבות בריכות הגידול, הציוד והמים המשמשים לגידול.
- (4) במשק בו מתקיים גידול של דגי נוי, תתקיים הפרדה מלאה בין דגי נוי טרופיים לדגי נוי של מים קרים בתשתיות הגידול, לרבות בריכות הגידול, הציוד והמים המשמשים לגידול.
- (5) בעל העסק יצרף לבקשת הרישיון או לחידושו בנוסף למסמכים הנדרשים בתקנות רישוי עסקים (הוראות כלליות), התשס"א-2000 את המסמכים הבאים:
- (א) תרשים סביבה בקנה מידה 1:2,500, של משק הגידול וסביבתו, הכולל פירוט של בריכות ומתקני ההכנה לשיווק וכינוים המילולי או המספרי לזיהוי כל בריכה בנפרד.
- (ב) מפה מצבית בקנה מידה של 1:250 של המבנים והמתקנים כמפורט להלן:
- 1) מבנים, לרבות מחסנים, מעבדה, שירותים, מקלחות, משרד וכל מבנה אחר המשמש את המשק; מיקומם של מבנים המשרתים את משק הגידול אך אינם מצויים בתחום תרשים הסביבה יפורטו בכתב בנפרד.
 - 2) מקורות המים, תעלות ניקוז.
 - 3) נקודות כניסת המים למשק הגידול, בצירוף תיאור מילולי של מקור המים בכל אחת מהנקודות.
 - 4) נקודות יציאת המים ממשק הגידול, בצירוף תיאור מילולי של אופן הוצאת המים ממנו.
 - 5) מכל לשינוע פסדים או מכולת קירור, הממוקמים בנקודת איסוף מרכזית אליה יש גישה מכל בריכות הגידול שבמשק.
- (ג) תכנית העסק תיערך בקנה מידה של 1:100 ותכלול מתקני סניטציה של העסק, מידות שטחי העסק השונים, מערכת הביוב, מתקנים לאצירת אשפה ופינויה וכן:
- 1) פירוט בכתב של מבנים המשרתים את משק הגידול אך אינם מצויים בתחום תרשים הסביבה לפי סעיף 4.3.3(א5), והמפה המצבית לפי סעיף 4.3.3(ב5).
 - 2) הפרטים האישיים של אחראי משק הגידול.
 - 3) פרטיו של מי שיתבקש המנהל לאשרו כמלווה הבריאות של משק הגידול.
- (6) לבקשה לחידוש רישיון העסק יצרף בעל העסק הצהרה כי לא נערכו שינויים בעסק ממועד הגשת הבקשה הקודמת לרישיון או חידושו.
- (7) על בעל עסק המבקש לערוך שינויים בעסק לפרט את השינויים ולשלוח את המסמכים המפורטים לעיל בכל מקום בו נדרש שינוי, לצורך בחינה ואישור של המנהל.

4.3.4 תשתיות

(1) מבנה וציוד:

(א) במשק גידול יהיו כל אלה:

- (1) בריכת גידול דגים, אחת או יותר, שבסמוך אליה מוצב סימון המאפשר לזהותה בקלות באמצעות הכינוי המילולי או המספרי שניתן לה, לפי תרשים הסביבה, כאמור בסעיף 4.3.3.(א5).
- (2) מכל לשינוע פסדים או מכולת קירור שהטמפרטורה בה לא תעלה 4 מעלות צלזיוס או מיכל לעיכול פסדים הממוקמים בנקודת איסוף מרכזית, אליה יש גישה מכל בריכות הגידול שבמשק.
- (3) מתקני האכלה ייעודיים המותאמים למשק הגידול ולסוג המזון לדגים.
- (4) רשתות וציוד שלייה אחר.
- (5) בשטח משק הגידול, יהיו שירותים ומלתחות לרשות העובדים.
- (6) מחסן תכשירים ייעודי נקי, נעול ומוגן מפני שמש ישירה להחזקת תכשירים אשר יתקיימו בו התנאים הבאים:
 - (א) הפרדה מלאה בין תכשירי חיטוי, ניקוי והדברה לבין תכשירים לשימוש רפואי, לרבות תרכיבי חיסון.
 - (ב) התכשירים ותרכיבי החיסון יוחזקו בהתאם להוראות היצרן על תווית על גבי האריזה המאושרת, לרבות קירור.
 - (ג) על דלת המחסן יוצב שלט בכתב קריא "מחסן תכשירים".

4.3.5 מעקב מלווה בריאות

- (1) אחראי על משק גידול יעביר דגימת דגים למלווה הבריאות תוך 24 שעות מקרות אירוע חריג ו/או אחת לחודש לפחות מכל בריכה.
- (2) אחראי על משק גידול ידווח למלווה הבריאות על קליטת דגים חדשים ממקור חיצוני למשק הגידול.
- (3) בעל העסק לא יכניס למשק גידול, דגים שמקורם ממשק גידול באגן היקוות שונה מאגן ההיקוות בו נמצא משק הגידול, אלא אם כן אישר מלווה הבריאות של משק המקור, כי הדגים נבדקו על ידו ולא הראו סימני מחלה או תמותה חריגה. "אגן היקוות" - שטח גיאוגרפי מבין השטחים הגיאוגרפיים שלהן, בהתאם למפה בנספח א'.
- (4) בעל העסק יוודא כי מלווה הבריאות מבצע ביקורת בעסק אחת לחודש לפחות, וישמור דו"ח ביקורת מלווה הבריאות.

4.3.6 הוצאת דגים חיים ממשק גידול - הוראות לדגי מאכל

- (1) בעל העסק לא יעביר דגים ממשק גידול אלא ברכב שנרשם בידי המנהל כרכב להובלת דגים לפי תקנה 3 לתקנות מחלות בעלי חיים (הסדרת תנועת בעלי חיים בישראל), תשמ"ב-1982, ולאחד מיעדים אלה:
 - (א) למעבדה מוכרת לשם בדיקה.
 - (ב) לתחנת מיון ואריזה לדגים.
 - (ג) למשק גידול אחר שיש לו רישיון עסק.

(2) בעל עסק לא יוציא דגים ממשק הגידול לשם הובלתם אלא לאחר שנתקיימו הוראות אלה:

(א) בעת העמסת הדגים למכל ההובלה ובמשך ההובלה ננקטים האמצעים הבאים לצמצום העקה והסבל הנגרמים לדגים:

- 1) צמצום זמן שהיית הדגים מחוץ למים.
 - 2) שימוש בציוד שלייה והעמסה שאינו גורם לפציעת הדגים.
 - 3) מניעת צפיפות יתר במהלך השלייה וההעמסה העלולה לגרום לפציעת הדגים.
 - 4) ריכוז החמצן באזור שליית הדגים לא יפחת מ-4 חלקים למיליון.
- (ב) הדגים עברו פעולות הכנה לשיווק. בפסקה זו, "פעולות הכנה" - הפסקת הזנה של 24 שעות.

(ג) מכל הובלת הדגים יהיה סגור במשך כל זמן ההובלה.

(ד) משך הובלת הדגים יהיה הקצר ביותר ככל שניתן בכדי לצמצם העקה והסבל הנגרמים להם.

(ה) מלווה הבריאות מילא טופס "הצהרת מלווה בריאות להעברה של דגי מאכל לתחנה" כמפורט בנספח ד', במסגרתו יצהיר כי:

- 1) מקור הדגים הוא ממשק מאושר לגידול דגי מאכל ע"י השירותים הווטרינריים.
 - 2) הדגים נבדקו על ידו במהלך 12 השעות שלפני מילוי ההצהרה ולא הראו סימני מחלה ו/או תמותה חריגה.
 - 3) הדגים אינם אסורים לשיווק בשל תמותה חריגה ו/או תחלואה בלתי מוסברת.
 - 4) הדגים אינם מיועדים להמתה שמטרתה היא ביעור מחלה.
 - 5) נעשתה בדיקה אורגאנולפטית הכוללת בין היתר בדיקה לריחות וטעמי לוואי בדגים והם נמצאו ראויים להעברה לתחנה.
 - 6) הדגים לא טופלו בתכשיר העלול להשאיר בהם שאריות כימיות עד למועד העברתם לתחנה.
 - 7) הדגים נבדקו על ידו ונמצאו ראויים למאכל אדם.
- (ו) תוקף הצהרת מלווה הבריאות הינו ל-144 שעות (6 ימים) משעת חתימתה במפ"מ (מערכת פקוח ממוחשבת).

(ז) לאחר שאושרו הדגים להעברה לתחנה ע"י מלווה הבריאות כמפורט בנספח ד', יבדוק בעל העסק את הדגים ויצהיר על גבי טופס "העברת דגים לתחנה" במפ"מ, כמפורט בנספח ה', כי:

- 1) הדגים אשר אושרו להעברה לתחנה ע"י מלווה הבריאות, לא הראו סימני מחלה ו/או תמותה חריגה ממועד האישור.
- 2) הדגים אינם אסורים לשיווק בשל תמותה חריגה ו/או תחלואה בלתי מוסברת.
- 3) הדגים אינם מיועדים להמתה שמטרתה היא ביעור מחלה.

4) הדגים לא טופלו בתכשיר העלול להשאיר בהם שאריות כימיות עד למועד העברתם לתחנה.

(ח) תוקף הצהרת המגדל על גבי טופס "העברת דגים לתחנה" הינו ל-24 שעות משעת חתימתו במפ"מ.

(ט) יובהר כי בכל מקרה, תוקפה של ההצהרה על גבי טופס "העברת דגים לתחנה" לא יחרוג ממסגרת הזמן שאושרה ע"י מלווה הבריאות בנספח ד', כאמור בסעיף 4.3.6.(12).

4.3.7. טיפול בפסדים

(1) אחראי משק גידול יפנה מדי יום פסדים מבריכות הגידול למכל שינוע פסדים או למכולת קירור או למכל לעיכול פסדים.

(2) פינוי פסדים ממכל לשינוע פסדים יעשה רק לאתר לסילוק פסולת המורשה לפי כל דין לסלק פסדים מאותו סוג או למתקן אחר לכילוי פסדים מאותו סוג שאושר ע"י המנהל.

(3) פסדי דגים שמיועדים לעיבוד במפעל פסדים יאוחסנו רק במכולת קירור שהטמפרטורה בה לא תעלה על 4 מעלות צלזיוס ויפוננו למפעל פסדים, רק אם אישר זאת המנהל.

4.3.8. דיווחים, רישום ואחזקת מסמכים

(1) אחראי על משק גידול יבצע רישום שוטף של אירועים כמפורט להלן:

(א) קליטת דגים במשק הגידול - שם משק הגידול ממנו נקלטו, לרבות שם הבריכה ממנה נשלו, כמותם, משקלם הכולל ומשקל ממוצע לדג, מועד הקליטה והבריכה בה אוכלסו במשק הגידול - לא יאוחר מ-72 שעות ממועד קליטתם.

(ב) סוג המזון המשמש להזנת הדגים, מקורו ותאריך אחרון לשימוש - לא יאוחר מ-72 שעות ממועד קבלתו.

(ג) משקל ממוצע לדג בכל בריכה לפי מדידה שתתבצע לכל הפחות אחת לחודש, לא יאוחר מ-72 שעות ממועד ביצועה.

(ד) בדיקות לאיכות מי הבריכות במשק הגידול, בין אם נעשו במשק עצמו ובין אם נעשו במעבדה חיצונית - לא יאוחר מ-72 שעות ממועד קבלת תוצאות הבדיקה.

(ה) שימוש בתכשירי חיטוי, ניקוי והדברה בתחום משק הגידול, לרבות מועד תחילת השימוש וסיומו, סוגי הדגים בבריכה, סוג החומר הפעיל, המינון והבריכה בה נעשה השימוש - לא יאוחר מ-72 שעות מהשימוש בתכשיר בהתאם לנספח ג'. לעניין מועד סיום השימוש בתכשירי הדברה - ימי ההמתנה לשיווק לפי סוג התכשיר.

(ו) טיפול בתכשירים רפואיים בכל בריכה, לרבות סוגי הדגים, סוג הטיפול, מועד תחילתו ומועד סיומו, שם הבריכה, מין הדג, משקל ממוצע לדג - לא יאוחר מ-72 שעות מתחילת הטיפול בהתאם לנספח ג'. לעניין מועד סיום הטיפול - ימי ההמתנה לשיווק לפי סוג התכשיר.

(ז) מדידות רמות החמצן והטמפרטורה של מי הבריכות, לא יאוחר מ-72 שעות ממועד קבלת תוצאות המדידות.

(ח) תחלואה או תמותה חריגה של דגים - לא יאוחר מ-72 שעות ממועד גילוי האירוע.

(ט) ישמור דוח בקורת מלווה בריאות בעסק, בהתאם לנדרש בסעיף 4.3.5.(4).

(י) ריסוס נגד עשבים הנעשה בשטח המשק כמפורט בנספח ב'.

(יא) אחראי על משק גידול ישמור את התיעוד והרישום המוזכר בסעיפים 4.3.8.(א1) עד 4.3.8.(ח1), למשך תקופה של 3 שנים.

(2) אישורים:

(א) אישור מנהל למתקן מתאים לשירותים ומלתחות לרשות העובדים במשק גידול בים, בהתאם לנדרש בסעיף 4.3.4.(5א1).

(ב) אישור מלווה בריאות להכנסת דגים שמקורם ממשק גידול באגן היקוות שונה, בהתאם לנדרש בסעיף 4.3.5.(3).

(ג) אישור מנהל לפינוי פסדים למתקן כילוי פסדים בהתאם לנדרש בסעיף 4.3.7.(2).

(ד) אישור מנהל לפינוי פסדים למפעל פסדים בהתאם לנדרש בסעיף 4.3.7.(3).

(3) דיווחים:

(א) אחראי על משק גידול ידווח מיידית למנהל לפי סעיפים 4 ו-5(א) לפקודת מחלות בעלי חיים [נוסח חדש], תשמ"ה-1985, על כל תחלואה או תמותה חריגה בדגים ועל כל חשד למחלה במשק הגידול.

4.3.9. אחראי על משק גידול ידווח למלווה הבריאות על קליטת דגים חדשים בהתאם לנדרש בסעיף 4.3.5.(2).

4.3.10. נספחים

(1) נספח א' - מפת אגני היקוות לגידול דגים.

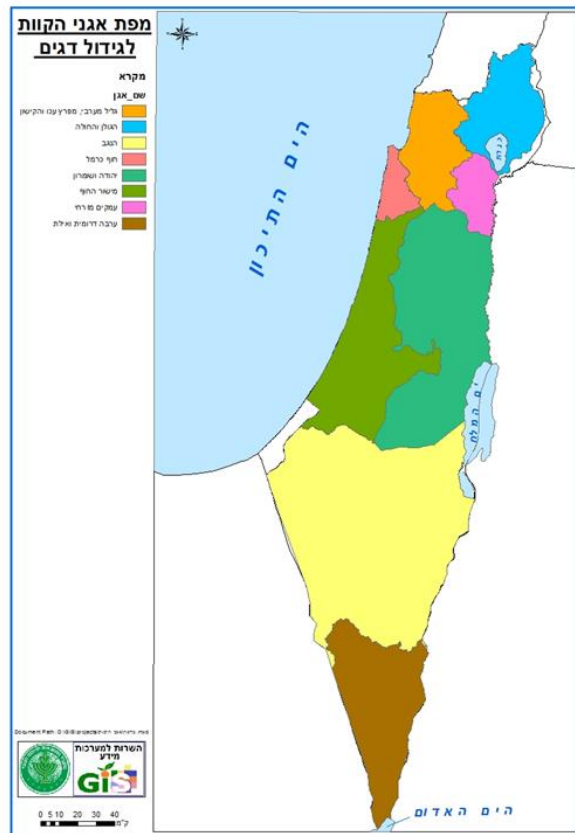
(2) נספח ב' - דו"ח הדברת עשבים.

(3) נספח ג' - טופס מעקב טיפולי בריאות.

(4) נספח ד' - הצהרת מלווה בריאות להעברה של דגי מאכל לתחנה.

(5) נספח ה' - טופס העברת דגים לתחנה.

מפת חלוקה לאזורי מדגה אגני היקוות - כאמור בסעיף 4.3.5(3)

”אגן היקוות” כל אחד מאלה, בהתאם למפה-

- א. אזור הגולן והחולה, המתוחם במפה בצבע תכלת.
- ב. אזור גליל מערבי, מפרץ עכו והקישון, המסומן במפה בצבע כתום.
- ג. העמקים המזרחיים, המתוחם במפה בצבע ורוד.
- ד. אזור מישור החוף, המתוחם במפה בצבע ירוק בהיר.
- ה. אזור חוף כרמל, המתוחם במפה בצבע אדום.
- ו. אזור יהודה ושומרון, המתוחם במפה בצבע ירוק כהה.
- ז. אזור הנגב, המתוחם במפה בצבע צהוב.
- ח. אזור ערבה דרומית ואילת, המתוחם במפה בצבע חום.
- ט. הים התיכון.
- י. ים המלח.
- יא. הים האדום.
- יב. כנרת.

נספח ב' - כאמור בסעיף 4.3.8(ט1)

דו"ח הדברת עשבים:

שם המדביר: _____

מס' תעודת זהות: _____

תאריך	שם ושם הפעיל	מסחרי החומר	מינון	מקום הריסוס	חתימה

נספח ג'

טופס מעקב טיפולי בריאות - כאמור בסעיף 4.3.8(ד1)

מספר שם/ הבריכה	תאריך הטיפול	גורם המחלה	חומר הטיפול	מינון	כמות	זמן המתנה בימים (בבריכה המיועדת לשיווק)	תאריך סיום ההמתנה	הערות

נספח ד'

הצהרת מלווה בריאות להעברה של דגי מאכל לתחנה - כאמור בסעיף 4.3.6.(ה2)

למילוי במערכת הפיקוח הממוחשבת. תוקף ההצהרה הינו 144 שעות משעת חתימתה במערכת הפיקוח הממוחשבת

פרטי המשק:

<u>1. שם המשק:</u>	<u>2. מס' פיקוח וטרינרי:</u>	<u>3. תאריך:</u>	<u>4. שעה:</u>
<u>5. שם הבריכה:</u>	<u>6. מיקום במשק:</u>	<u>7. מין הדג (שם מדעי):</u>	<u>8. משקל הדגים (טון):</u>

פרטי המגדל:

<u>9. שם המגדל:</u>	<u>10. מס' ת.ז. / ח.פ.:</u>	<u>11. מס' טלפון:</u>
---------------------	-----------------------------	-----------------------

הצהרת מלווה הבריאות:

<u>לא</u>	<u>כן</u>	<u>הצהרה:</u> <u>הדגים המפורטים בטבלה לעיל:</u>
		<u>12. מקורם במשק המאושר לגידול דגי מאכל ע"י השירותים הווטרינריים;</u>
		<u>13. נבדקו על ידי במהלך 12 שעות שלפני מילוי הצהרה זאת ולא הראו סימני מחלה ו/או תמותה חריגה;</u>
		<u>14. אינם אסורים בשל תמותה חריגה ו/או תחלואה ובלתי מוסברת;</u>
		<u>15. אינם מיועדים להמתה שמטרתה היא ביעור מחלה;</u>
		<u>16. נעשתה בדיקה אורגנולפטית הכוללת בין היתר בדיקה לריחות וטעמי לוואי בדגים כאמור בנספח ט' לנוהל זה, והם נמצאו ראויים להעברה לתחנה;</u>
		<u>17. הדגים לא טופלו בתכשיר העלול להשאיר בהם שאריות כימיות עד למועד שיווקם;</u>
		<u>18. נבדקו על ידי ונמצאו ראויים למאכל אדם.</u>

הערות:

19. הערות מלווה הבריאות:

חתימת מלווה הבריאות:

נספח ה'

טופס העברת דגים לתחנה - כאמור בסעיף 4.3.6. (ז2)

למילוי במערכת הפיקוח הממוחשבת ע"י בעל העסק. תוקפו של טופס זה, הינו 24 שעות משעת חתימתו במערכת הפיקוח הממוחשבת. בכל מקרה, תוקפו של הטופס לא יחרוג ממסגרת הזמן שאושרה ע"י מלווה הבריאות.

פרטי המשק:

<u>1. שם המשק:</u>	<u>2. מס' פיקוח וטרינרי:</u>	<u>3. תאריך:</u>	<u>4. שעה:</u>
<u>5. שם הבריכה:</u>	<u>6. מיקום במשק:</u>	<u>7. מין הדג (שם מדעי):</u>	<u>8. משקל הדגים (טון):</u>
			<u>9. מס' הצהרת מלווה בריאות במפ"מ:</u>

פרטי המוביל ורכב ההובלה:

<u>10. שם הנהג:</u>	<u>11. מס' ת.ז. של הנהג:</u>	<u>12. מס' הרכב:</u>	<u>13. מס' אישור רכב:</u>
---------------------	------------------------------	----------------------	---------------------------

פרטי התחנה (יעד הדגים):

<u>14. שם התחנה:</u>	<u>15. מס' פיקוח:</u>	<u>16. מיקום התחנה:</u>	<u>17. ר.ו. מפקח:</u>
----------------------	-----------------------	-------------------------	-----------------------

פרטי מלווה הבריאות:

<u>18. שם:</u>	<u>19. מס' ת.ז.:</u>	<u>20. מספר טלפון:</u>
----------------	----------------------	------------------------

הצהרת בעל העסק:

<u>לא</u>	<u>כן</u>
-----------	-----------

		<u>הדגים המפורטים בטבלה לעיל אושרו לשיווק במועד המפורט בסעיפים 3 ו-4 לטופס זה וע"י מלווה הבריאות כמפורט בסעיפים 9 ו-18 לטופס זה ולא הראו סימני מחלה ו/או תמותה חריגה ממועד האישור;</u>	<u>21.</u>
		<u>הדגים המפורטים בטבלה לעיל אינם אסורים בשיווק בשל תמותה חריגה ו/או תחלואה ובלתי מוסברת;</u>	<u>22.</u>
		<u>הדגים המפורטים בטבלה לעיל אינם מיועדים להמתה שמטרתה היא ביעור מחלה;</u>	<u>23.</u>
		<u>הדגים המפורטים בטבלה לעיל לא טופלו בתכשיר העלול להשאיר בהם שאריות כימיות עד למועד העברתם לתחנה;</u>	<u>24.</u>
		<u>ידוע לי כי הצהרתי תקפה ל-24 שעות משעת החתימה במפ"מ ובכל מקרה אינו חורג ממסגרת הזמן שאושרה ע"י מלווה הבריאות (144 שעות) משעת חתימת הצהרת מלווה הבריאות במפ"מ.</u>	<u>25.</u>

_____ הערות:

			<u>26.</u>

_____ חתימת בעל העסק:

4.4 חזירים

4.4.1 הוראות חוק הנוגעות לעניין

- (1) [פקודת מחלות בעלי חיים \[נוסח חדש\], התשמ"ה-1985.](#)
- (2) [חוק צער בעלי חיים \(הגנה על בעלי חיים\), התשנ"ד-1994.](#)
- (3) [תקנות מחלות בעלי חיים \(תכשירים כימיים\), תשמ"ב-1982.](#)
- (4) [תקנות מחלות בעלי חיים \(פסדים\), תשמ"א-1981.](#)
- (5) [תקנות מחלות בעלי חיים \(שחיטת בהמות\), תשכ"ד-1964.](#)
- (6) [תקנות מחלות בעלי חיים \(הסדרת תנועת בעלי חיים בישראל\), התשמ"ב-1982.](#)
- (7) [תקנות צער בעלי חיים \(הגנה על בעלי חיים\) \(הובלת בהמות\), התשס"ו-2006.](#)
- (8) תקנות צער בעלי חיים (הגנה על בעלי חיים) (גידול חזירים והחזקתם לצרכים חקלאיים), התשע"ה-2015.
- (9) [תקנות בריאות העם \(איכותם התברואית של מי שתיה ומתקני שתיה\), התשע"ג-2013.](#)
- (10) [הוראה מס' 03-01.24 : נוהל ביצוע תקנות צער בעלי חיים \(הגנה על בעלי חיים\)\(גידול חזירים והחזקתם לצרכים חקלאיים\) התשע"ה-2015.](#)

4.4.2 הגדרות

בפרק זה -

בעל חזיריה, וכן מנהל או עובד שהוא מינה לאחראי על פעילות חזיריה	אחראי
מתקן, מבנה או חלק ממנו המשמש להזנת חזירים	אבוס
החזקת חזיר יחיד בתא נפרד מחזירים אחרים	בידוד
לרבות תאגיד ולרבות מי שרשאי למכור את החזירים	בעל חזיריה
לשכה ווטרינרית מחוזית של השירותים הווטרינריים במשרד החקלאות ופיתוח הכפר	הלשכה הווטרינרית
מנהל השירותים הווטרינריים במשרד החקלאות ופיתוח הכפר, או מי שהוא הסמיך לעניין מפרט זה כולו או מקצתו	המנהל
גורי חזירים בתקופה שעד מועד גמילתם, כאמור בתקנה 11 (ד) לתקנות צער בעלי חיים (הגנה על בעלי חיים) (גידול חזירים והחזקתם לצרכים חקלאיים), התשע"ה-2015	גורים
גורי חזירים ממועד גמילתם, כאמור בתקנה 11 (ד) לתקנות צער בעלי חיים (הגנה על בעלי חיים) (גידול חזירים והחזקתם לצרכים חקלאיים), התשע"ה-2015, עד גיל עשרה שבועות (weaners)	גמולים
הפסקת הנקה	גמילה
זכר או נקבה בכל גיל המוחזקים בחזיריה	חזיר
חזירה לאחר המלטה ראשונה (sow)	חזירה לרבייה

חזיר להרבעה	חזיר זכר אחרי גיל בגרות מינית שמיועד לרבייה (boar)
חזיר פיטום	חזיר מגיל 10 שבועות עד לנחירתו (fattening pig או rearing pig)
חזיריה	מקום בו מוחזקים חזירים לשם הפקת תוצרת חקלאית לשיווק, מהם או מתולדתם
מבכירה	חזירה בתקופה שבין הרבעתה הראשונה לבין ההמלטה הראשונה שלה (gilt)
משק גידול על רפד	חזיריה או חלק ממנה שהחזירים מוחזקים בהם מיום גמילתם עד להוצאתם לנחירה או העברתם לרבייה, בתאים קבוצתיים שכל שטח רצפתם מרופד בחומר כגון קש, אדמת כבול או נסורת, בכמות שמספיקה לספוג את הפרשותיהם
מיתקן לכילוי פסדים	עסק לכילוי פסדים או השמדתם בכל שיטה אחרת שהתיר המנהל
עובד מיומן	עובד העסק שקיבל הכשרה ושהמנהל אישר לפי תקנה 26 לתקנות צער בעלי חיים (הגנה על בעלי חיים) (גידול חזירים והחזקתם לצרכים חקלאיים), התשע"ה-2015
עסק	חזיריה
פסדים	כהגדרתם בתקנות מחלות בעלי חיים (פסדים), תשמ"א-1981, לרבות גוויות חזירים או חלקיהן או תוצרתם, שלא נועדו למאכל אדם
קבוצה	חזירים הנמצאים בתא אחד בחזיריה
רופא ווטרינר	כהגדרתו בחוק הרופאים הווטרינרים, התשנ"א-1991
ריסון	החזקה באופן המונע תנועה, לרבות באופן המונע את האפשרות להסתובב במקום (Restraint), אך באופן המאפשר לרבוץ ולקום בנוחות, וללא קשירה
רצפת טפחות	רצפה המורכבת מחלקים רצופים לסירוגין עם חריצים, המיועדים לניקוז הפרשות בעלי החיים
תא	שטח שאינו מחולק במחיצות פנימיות
תכשיר וטרינרי מיוחד	כהגדרתו בתקנות הרוקחים (ניפוקם של תכשירים וטרינריים), התשמ"ט-1988

4.4.3. תנאים מוקדמים

(1) בקשה לרישיון עסק תיערך בכתב ויצורפו לה כל אלה:

- (א) תרשים סביבה בקנה מידה 1:2500 ותרשים מגרש בקנה מידה 1:250 בו יצוינו גבולות השטחים המיועדים לעסק ומתקניו.

(ב) תכנית העסק בקנה מידה של 1:100 בה יצוינו תנוחה וחתך העסק, ממדיו, ייעוד כל חלל, סימון ציוד וקבועות סניטריות, לרבות מערכת ביוב ומתקן לסילוק פסולת.

(ג) הודעה בדבר מספר החזירים שיוחזקו בעסק ובכל אחד מחלקיו לפי קבוצות גיל ויעודם.

(2) שטח העסק לפי מספר חזירות לרבייה (לא פחות מ-10 מ"ר לחזירה לרבייה).

(3) בעל העסק לא יפעיל חזירה אלא לאחר שהמנהל בדק את מתקניה ואישר את הפעלתה.

(4) בעל עסק המבקש להגדיל או לשנות את מבנה החזירה או את מספר הפרטים המוחזקים בה, ימסור בעת הגשת הבקשה את המסמכים המפורטים בסעיף 4.4.3(1). בכל מקום בו נדרש שינוי.

(5) לבקשה לחידוש רישיון העסק יצרף בעל העסק הצהרה כי לא נערכו שינויים בעסק ממועד הגשת הבקשה הקודמת לרישיון או חידושו. במידה ונערכו שינויים, על בעל העסק לצרף תכנית כאמור בסעיף 4.4.3(ב1), ובהתאם לכך גם הודעה מתוקנת לפי סעיף 4.4.3(ג1), ולפרט בהן את השינויים שנערכו לשם בחינה ואישור של המנהל.

4.4.4. תשתית וציוד:

(1) בכניסה לחזירה, במקום גלוי לעין, יציב בעל העסק שלט ובו: שם ומספר טלפון של האחראי אליו ניתן לפנות בעת שהחזירה סגורה.

(2) מרחב - צפיפות החזירים בתא לאחר גמילתם, למעט מבכירות, חזירות לרבייה וחזירים להרבעה, לא תעלה על המפורט בטורים ב' ו-ג' להלן, ובמשק גידול על רפד, לא תעלה על האמור בטורים ד' ו-ה' להלן:

טור א'	טור ב'	טור ג'	טור ד'	טור ה'	
משקל חזיר ממוצע בקילוגרמים	שטח הפנוי מציוד במטרים רבועים לחזיר במשק שאינו משק גידול על רפד	מספר חזירים למטר רבוע במשק שאינו משק גידול על רפד	שטח הפנוי מציוד במטרים רבועים לחזיר במשק שאינו משק גידול על רפד	מספר חזירים למטר רבוע במשק גידול על רפד	קבוצה
עד 10	0.22	4.5	0.35	2.8	1
מעל 10 עד 20	0.35	2.8	0.44	2.25	2
מעל 20 עד 30	0.46	2.1	0.56	1.8	3
מ-30 עד 50	0.65	1.5	0.8	1.25	4
מ-50 עד 85	0.92	1	1.0	1	5
מ-85 עד 110	1.10	0.9	1.5	0.6	6

- (א) עלה המשקל הממוצע של חזיר מעל 110 ק"ג, יגדיל בעל העסק את השטח הפנוי מציוד לחזיר ב-10 אחוזים נוספים לכל 10 ק"ג נוספים.
- (ב) בעל העסק יקצה שטח פנוי מציוד, לכל מבכירה לאחר הרבעה, המוחזקת בקבוצה בתא אחד, שלא יפחת מהמפורט להלן:
- (1) 1.80 מטרים רבועים - בקבוצה של עד חמש מבכירות.
 - (2) 1.65 מטרים רבועים - בקבוצה הכוללת שש מבכירות ועד ארבעים.
 - (3) 1.50 מטרים רבועים - בקבוצה הכוללת מעל ארבעים מבכירות.
 - (4) 2.50 מטרים רבועים - במשק גידול על רפד.
- (ג) בעל העסק יקצה שטח, הפנוי מציוד, בתא לכל חזירה לרבייה, לרבות חזירה שאינה משמשת עוד לרבייה, המוחזקת בקבוצה בתא אחד, שלא יפחת מהמפורט להלן:
- (1) 2.50 מטרים רבועים - בקבוצה שיש בה עד חמש חזירות.
 - (2) 2.25 מטרים רבועים - בקבוצה שיש בה שש עד ארבעים חזירות.
 - (3) 2.05 מטרים רבועים - בקבוצה שיש בה יותר מארבעים חזירות.
 - (4) 3.00 מטרים רבועים - במשק גידול על רפד.
- (ד) בעל העסק יקצה שטח, הפנוי מציוד, שיעמוד לרשות כל חזיר חולה או פצוע כך שלא יפחת מהמפורט להלן:
- (1) ארבעה מטרים רבועים לחזירה לרבייה בכל משקל.
 - (2) מטר וחצי רבוע לכל 100 קילוגרם של משקל חזיר.
- (ה) בעל העסק יקצה לחזיר זכר בוגר בתוך קבוצת נקבות, שטח הפנוי מציוד, שלא יפחת מ- 2.5 מטרים רבועים לזכר, בנוסף לשטח הקבוע בסעיף 4.4.4.(ב2) או בסעיף 4.4.4.(ג2).
- (ו) בעל העסק יקצה למבכירות או לחזירות לרבייה בקבוצה רוחב תא שלא יפחת מ:
- (1) 2.4 מטרים - כשבקבוצה עד חמש חזירות.
 - (2) 2.8 מטרים - כשבקבוצה יותר מחמש חזירות.
- (ז) בעל העסק יגדיל שטח של רצפת טפחות לכל חזיר ב- 15% נוספים, אם רצפת השטח כאמור בסעיפים 4.4.4.(א2) עד 4.4.4.(ו2), רצופה ביותר מ-85% משטחה, כדי לספק לחזירים מקום לעשיית צרכיהם.
- (ח) לחזירה בבידוד בשבוע שבין הגמילה ועד ליומיים לאחר סיום ההזרעה, יקצה בעל העסק תא שאורכו לא יפחת מ-2.2 מטרים ורוחבו לא יפחת מ-1.4 מטרים. 15% לפחות משטח התא שבו נמצא החלק האחורי של גוף החזירה, יהיה עשוי מרצפת טפחות.
- (ט) תא המלטה יהיה בנוי באופן שיאפשר לחזירה להמליט בו באופן טבעי או בסיוע, לפי הצורך.

(י) בעל העסק יקצה לחזירה בודדת עם גוריה בתא המלטה, שטח הפנוי מציוד, שלא יפחת מ-4 מטרים רבועים ורוחבו לא יפחת מ-1.5 מטרים. כמו כן, מתוך שטח התא הפנוי מציוד, יוקצה לרשות הגורים לא פחות ממטר רבוע אחד, שיופרד באמצעות מחיצה באופן המגן על הגורים מדריסת החזירה.

(יא) בעל העסק יקצה לחזיר המיועד להרבעה, לרבות חזיר שאינו משמש עוד להרבעה, שטח שלא יפחת משישה מטרים רבועים ורוחבו לא יפחת מ-2.8 מטרים. אם משמש התא גם להרבעה, לא יפחת שטחו, הפנוי מציוד, מעשרה מטרים רבועים.

(3) רצפת החזירה:

(א) בחזירה עם רצפה העשויה טפחות בטון, רוחב החריצים והטפחות יהיה כמפורט להלן:

(1) רוחב החריצים שברצפת טפחות לא יעלה על המפורט להלן:

(א) 11 מילימטרים - לגורים.

(ב) 14 מילימטרים - לגמולים.

(ג) 18 מילימטרים - לחזירי פיטום.

(ד) 20 מילימטרים - לחזירים שמשקלם עולה על 100 ק"ג.

(2) רוחב הטפחות אינו קטן מהמפורט להלן:

(א) 50 מילימטרים - לגורים וגמולים.

(ב) 80 מילימטרים - לחזירי פיטום, חזירות לרבייה וחזירים להרבעה.

(3) בחזירה שבה הרצפה עשויה טפחות פלסטיק או מתכת, לא יחול סעיף 4.4.4.(2א3), ובלבד שרוחב החריצים לא יעלה על 11 מילימטרים.

(4) תאורה:

(א) עוצמת התאורה המזערית בחזירה, למעט בשעות החשכה, תהא בעוצמה שלא תפחת מ-40 לוקס במשך 8 שעות רצופות לפחות.

(ב) אם התאורה טבעית - יהיו בגגות או בקירות החזירה פתחים או חלונות שקופים, ששטחם אינו קטן מ-3% משטח המחייה הכולל של החזירים.

(ג) אמצעי התאורה יאפשרו בדיקת מצב החזירים בידי העובדים בחזירה בכל עת.

(5) העשרה סביבתית:

(א) אחראי על חזירה יספק לחזירים גישה בכל עת, לחפצים או לחומרים בכמות מספקת כמפורט להלן:

(1) שרשראות, כדורי פלסטיק, גזרי עץ.

(2) לחזירים הנמצאים בתא בעל רצפה רצופה - קש, שחת, נסורת, קומפוסט, נייר, כבול או חומרים בעלי מאפיינים פיזיים דומים לאלה, שמאפשרים לחזיר לנבור בהם מבלי שיפגעו בבריאותו ובאופן המונע את מעברם אל מערכת איסוף השפכים או התשטיפים.

3) לחזירים הנמצאים בתא בעל רצפת טפחות - חומרים שמאפשרים לחזיר לנבור בהם מבלי שיפגעו בבריאותו, ובלבד שגודלם אינו מאפשר את מעברם דרך החריצים שבטפחות ושאינם צפויים להתפורר באופן שיאפשר את מעברם דרך החריצים שבטפחות, או לחילופין הותקן אמצעי המונע את מעברם מרצפת הטפחות אל מערכת איסוף השפכים או התשטיפים.

(6) תנאים סביבתיים:

(א) ריכוז הגזים הבאים בחזירה לא יעלה על:

1) 10 ppm-NH₃.

2) 3000 ppm-CO₂.

3) 2.5 ppm-H₂S.

(ב) אורור:

1) החזירה תהיה מאווררת באופן מלאכותי או טבעי כדלקמן:

(א) גובה התקרה בשטחים בם מוחזקים חזירים לא יפחת מ 3,00 מטר.

(ב) נפח האוורור לא יפחת מהמפורט מטה (לפי סוג חזיר, או לפי משקל חי):

טמפרטורה מעל 27 מ.צ.	טמפרטורה עד 27 מ.צ.	סוג החזירים
מטר קוב אווריר לדקה לראש		
14.5	0.6	אימהות מניקות
4.25	0.36	אימהות בהריון
8.5	0.42	אימהות בהזרעה-זכרים
2.8	0.3	גידול-פיטום
<u>לפי משקל חי</u>		
5.8	0.3	כל 100 ק"ג חי

ג) מהירות זרימת האווריר לא תפחת מ- 0.3 מטר לשנייה (1 קמ"ש) ולא תעלה על 3.5 מטר לשנייה (12.6 קמ"ש).

ד) בחזירות עם אורור טבעי בלבד יחושב האוורור בחזירה לפי הטבלה המפורטת להלן:

מהירות האוורור (מטר לשנייה)	אורור לדקה: מטר קוב	גודל חלונות, מ"ר	אורור טבעי מהירות אווריר, קמ"ש	תנאי מיזוג האווריר
1.4	38	1	5	רוח חרישית

2.8	75	1	10	רוח קלה
5.6	150	1	20	רוח מתונה
8.3<	225	1	30<	רוח עזה

(2) בחזירה יותקנו מתזים בהפעלה אוטומטית לצינון הטמפרטורה שמעל 27 מעלות צלזיוס, למעט בתאים בהם מוחזקים גורים יונקים וגמולים בשבוע הראשון לאחר הגמילה.

(ג) טמפרטורה:

(1) הטמפרטורה בחזירה תותאם לחזירים לפי גילם וסוגם, כמפורט להלן:

- (א) גורים - לא פחות מ-25 מעלות צלסיוס באזור רביצתם.
- (ב) גמולים - לא פחות מ-24 מעלות צלסיוס בשבוע הראשון לאחר הגמילה;
- (ג) חזיר פיטום, חזירה לרבייה, מבכירה, חזיר להרבעה - אם עלתה הטמפרטורה על 27 מעלות צלסיוס, יפעיל בעל העסק אמצעי אוורור והתזה.

4.4.5. מים ומזון

(1) אחראי החזירה יספק לחזירים מזון לפחות פעם ביום, בכמות, בתדירות ובהרכב תזונתי מתאימים לצרכיהם ולהרגלי האכילה שלהם לפי מינם, גילם ומצבם הבריאותי.

(2) המזון יוגש באחד האופנים הבאים:

- (א) ללא הגבלה - האבסה חופשית (ad libitum).
- (ב) בהאבסה מבוקרת - בפריסת אבוסים המאפשרת לכל החזירים והחזירות בקבוצה לאכול בו זמנית.

(1) בהתקיים סעיף 4.4.5(ב), האורך הכולל של האבוסים לא יפחת מהמפורט להלן:

- (א) לחזירים שמשקלם עד 10 ק"ג - מכפלת מספר החזירים ב-13 ס"מ.
- (ב) לחזירים שמשקלם מעל 10 ק"ג עד 50 ק"ג - מכפלת מספר החזירים ב-22 ס"מ.
- (ג) לחזירים שמשקלם מעל 50 ק"ג עד 110 ק"ג - מכפלת מספר החזירים ב-28 ס"מ.
- (ד) לחזירים שמשקלם מעל 110 ק"ג - מכפלת מספר החזירים ב-40 ס"מ.

(ג) באספקה מבוקרת וממוחשבת המאפשרת זיהוי פרטני של כל חזיר והקצאת כמות המזון המתאימה לצרכיו.

(3) בעל העסק יגיש המזון באבוסים נקיים משאריות מזון מקולקל או עבש, ושאינם מלוכלכים בהפרשות גוף או פסולת במידה שאינה סבירה בנסיבות העניין.

(4) המזון המוגש לחזירה לרבייה שאינה מניקה, יכיל 10% לפחות סיבים (Fibers), ואולם במקרה שלפי התנהגות החזירה נראה שנדרשת לה תוספת מזון, יספק לה האחראי תוספת סיבים (סובין, קש וכדומה).

(5) לכל חזיר תינתן גישה חופשית למי שתייה – כהגדרתם בסעיף 52א לפקודת בריאות העם, 1940, שמתקיימים בהם התנאים התברואתיים שנקבעו לפי חלק ה1 לפקודה האמורה, ושסופקו ע"י ספק שהורשה לכך כדין.

(6) מספר נקודות הספקת המים לחזירים בקבוצה לא יפחת מנקודה אחת לכל חמישה עשר חזירים.

(7) לחץ המים המומלץ הינו כלהלן:

(א) לחזירים מ-6 ועד 10 ק"ג: מ-0.5 ל-1 ליטר לדקה.

(ב) לחזירים בשלב גידול- פיטום, חזירים בוגרים ולאימהות בהריון: מ-1 ל-1.5 ליטר לדקה.

(ג) לאימהות מניקות: מ-1 ל-2 ליטר לדקה.

(8) הצמאה מבוקרת לפרק זמן מוגבל תותר רק בהוראה בכתב של רופא וטרינר לצורך רפואי.

(9) שמירה על רזרבות מים למקרי חירום - בכל משק ובהתאם למספר החזירים המאוכלסים בו, תשמר רזרבה של מים לשתייה לחזירים בהתאם לטבלה המפורטת מטה:

סוג חזירים	משקל בק"ג	צריכה מינימלית (ליטר לראש ליום)	צריכה במוזג אויר חם ויבש
חזירונים בהנקה	1.5 – 7	0.250	0.5
חזירונים בגמילה	7 - 20	1	5
חזירונים לגידול	20 - 40	4	7
חזירים בפיטום	40 - 100	5	10
מבכירות	100 - 120	7	15
אימהות מעוברות	120 - 250	10	20
אימהות מניקות	150 - 250	20	35
זכרים	120 - 300	15	25
יחס תערובת (יבשה)/מים	ק"ג 1	2 – 3	3 - 4

4.4.6. ניקיון ותחזוקה

(1) לא יוחזקו בחזירה חומרי חיטוי והדברה.

(2) במידה ונעשה בחזירה שימוש בחומרי חיטוי והדברה, הוא יהיה אך ורק עם חומרים שיש להם תעודת רישום כהגדרתה בתקנות מחלות בעלי חיים (תכשירי חיטוי ניקוי והדברה), התשמ"ב - 1982. רשימות חומרי החיטוי וההדברה כפי שהן

מתעדכנות מזמן לזמן מופיעות באתר האינטרנט של השירותים הווטרנרים
ובריאאות המקנה בכתובת :
<http://www.vetserv.moag.gov.il/Vet/Yechidot/TachshirimTrufot/d.default.htm>

(3) מקום המרביץ לחזירים יהיה נקי, יבש ככל האפשר ומנוקז.
(4) בעל העסק לא יחזיק חזירים בחזירה שבה מותקנים מתקנים אוטומטיים להספקת מים ולתערובת אוורור וחימום (להלן - מיתקנים אוטומטיים) אלא בהתקיים התנאים הבאים:
(א) האחראי יבדוק מיתקנים אוטומטיים לפחות פעמיים ביום, בתחילת יום העבודה ובסיומו.

(ב) מערכות החשמל והמים הראשיות ינוטרו אוטומטית, באופן שיתריע על כל תקלה באופן מידי.

4.4.7 טיפול בפסדים

(1) פסדים יפוננו מהעסק, מיד לאחר גילויים, רק לאתר הטמנה המורשה לפי כל דין לסלק פסדים מאותו סוג או למתקן לכילוי פסדים מאותו סוג שאושר ע"י המנהל.

4.4.8 עובדים

(1) מספר העובדים בעסק יותאם להיקף פעילותה ולפחות אחד מהעובדים יהיה עובד מיומן.
(2) לפחות אחד העובדים בעסק יהיה נוכח בו בכל שעות היממה, למעט בעסק שמותקנים בו מתקנים אוטומטיים כאמור בסעיף 4.4.6(4).

4.4.9 החזקה בריסון או בתאי בידוד

(1) ריסון חזירה בתא הזרעה יהיה מותר רק למשך זמן ביצוע ההזרעה עצמה ובכל מקרה לא יותר משעה לכל הזרעה.

(2) בעל העסק לא יחזיק חזירות בבידוד אלא בהתקיים אחד מאלה:

(א) מבכירה או חזירה לרבייה בתא הזרעה, לפי הכללים הבאים

(1) מבכירות - מארבעה ימים לפני המועד הצפוי להזרעה עד יומיים לאחר סיום הזרעה.

(2) אימהות - מיום גמילת הגורים עד יומיים לאחר סיום ההזרעה.

(3) בכל מקרה משך ההחזקה של חזירה בתא הזרעה לא יעלה על שבעה ימים רצופים.

(ב) מבכירה או חזירה לרבייה בתא המלטה - משבעה ימים לפני מועד ההמלטה הצפוי ועד 28 ימים אחריה, או 21 ימים אחריה בהתקיים התנאים המפורטים בסעיף 4.4.9(ז2).

(ג) זכר להרבעה.

(ד) חזיר שלדעת האחראי מגלה תוקפנות מיוחדת, מותקף על ידי חזירים אחרים, חולה או פצוע.

(ה) חזירה לאחר המלטה המוחזקת בריסון תשחרר מהריסון לא יאוחר מ-14 ימים לאחר ההמלטה, ואולם לא תוחזק חזירה בריסון לאחר המלטה, אם היא פצועה או מגלה התנהגות חריגה המעידה על מצוקה.

(ו) מוחזקת חזירה בתא המלטה כשהיא איננה מרוסנת, יכלול התא אמצעי הגנה לבטיחות הגורים.

(ז) תקופת הנקת הגורים לא תפחת מ-28 ימים, ואולם ניתן לקצר את ימי ההנקה לתקופה שלא תפחת מ-21 ימים, בהתקיים ארבעת התנאים המצטברים הבאים:

- 1) הגורים בריאים ומסוגלים לאכול בכוחות עצמם מזון גם ללא הנקה.
- 2) הגורים מוחזקים בתא המיועד לגמילה מוקדמת לאחר שנוקה וחוטא.
- 3) לגורים מוגש מזון לפי צרכיהם הפיזיולוגיים.
- 4) משקל כל אחד מהגורים לא יפחת מ-6 ק"ג.

4.4.10. טיפול רפואי

- (1) חזיריה תבוקר ע"י רופא וטרינר אחת לחודש לפחות.
- (2) חזיריה בה מוחזקים 1,000 חזירים או יותר תבוקר ע"י רופא וטרינר אחת לחודש לפחות ובכל מקרה של קריאת אחראי באופן מידי.
- (3) אחראי בחזיריה ידאג לבדיקתו של חזיר המגלה סימני מחלה או פציעה, בידי רופא וטרינר במהירות האפשרית בנסיבות העניין, ויספק לו טיפול הולם לשם ריפוי או לשם הקלת סבלו או ידאג להמתתו באופן שימזער את סבלו וימנע סבל מיותר באחת הדרכים המתאימות להמתת חסד של חזירים שלהלן:
 - (א) בידי רופא וטרינר באמצעות חומרי הרדמה או באמצעות חומרים ייעודיים להמתת חסד.
 - (ב) בידי עובד מיומן באמצעות אקדח בריח שבוי או באמצעות מכשיר להמום חשמלי שהם ייעודיים להמתת חסד של חזיר.
 - (4) בכל מכלאת חזירים יהיו מקומות לבידוד וטיפול בחזירים פצועים או חולים.
 - (5) לא יחזיק אדם בחזיריה תכשיר וטרינרי מיוחד ולא ישתמש בו אלא לפי מרשם שנחתם בידי רופא וטרינר.
 - (6) אסור לבצע בחזירים פעולת סירוס, ובעסק שאינו משק גדול על רפד, פעולות קיטום זנב וקיטום ושיוף ניבים, אלא בהתאם לתנאים שלהלן:
 - (א) בחזיר שגילו עד גיל שבוע ימים - החזיר טופל בשיכוך כאבים לפני הפעולה, במהלכה, עד לסיומה ולאחריה, והקיטום או השיוף מבוצעים בידי עובד מיומן.

(ב) בחזיר שגילו עולה על שבעה ימים: רק אם רופא וטרינר קבע שלא ניתן היה לבצע את פעולת הקיטום או השיוף עד גיל שבעה ימים בשל מצבו הרפואי של החזיר והפעולה בוצעה בהקדם האפשרי לאחר שהוסרה המניעה לביצועה, בידי רופא וטרינר, לאחר אלחוש של המקום או הרדמה לפני הפעולה, וטיפול בשיכוך כאבים לאחריה. יש לשמור אישור בכתב מהרופא הווטרינר על ביצוע הפעולה וסיבותיה.

(ג) הטיפול בוצע בכלים מתאימים שעברו חיטוי.

(ד) הטיפול במשככי כאבים, בחומרי אלחוש או בחומרי הרדמה בוצע באמצעות תכשירים רפואיים רשומים כדין ולפי ההתוויה המאושרת לפעולה זאת ולפי הוראות רופא וטרינר.

4.4.11. רישום, תיעוד ודיווח

(1) בעל העסק ינהל רישום של כל פעולות הסירוס, קיטום זנבות וקיטום ושיוף שיניים, הטיפולים הרפואיים והחיסונים הניתנים לחזירים לרבות בדיקות שגרתיות ותוצאותיהן. הרישום יכלול: תאריך, סוג הטיפול ו/או הבדיקה, פרטי הפרט שטופל, הוראות המשך טיפול שניתנו, שמו המלא של הרופא הווטרינר מבצע הטיפול. הרישומים ישמרו למשך שנתיים.

(2) בעל העסק ידווח מיידית, לרופא הווטרינרי הממשלתי בשירותים הווטרינרים על כל תמותה חריגה תחלואה ו/או חשד למחלה ו/או הפלות שאירעו במשקו, יערוך רישומם וישמור אותם לתקופה שלא תפחת משנתיים מיום עריכתם.

(3) בעל העסק יבצע רישום על כל שגר שנולד ו/או מת. הרישום ישמר למשך שנתיים ויהיה זמין לבקשת הלשכה הווטרינרית המחוזית.

4.5. סוסיים:

4.5.1. הוראות חוק הנוגעות לעניין

- (1) [פקודת מחלות בעלי חיים \[נוסח חדש\], תשמ"ה-1985.](#)
- (2) חוק צער בעלי חיים (הגנה על בעלי חיים), תשנ"ד-1994.
- (3) [תקנות צער בעלי חיים \(הגנה על בעלי חיים\) \(החזקה שלא לצרכים חקלאיים\) תשס"ט-2009.](#)
- (4) [תקנות מחלות בעלי חיים \(תערוכות\), תשכ"ט-1969.](#)
- (5) [תקנות צער בעלי חיים \(הגנה על בעלי חיים\) \(תערוכות, הצגות ותחרויות של בעלי חיים\), התשס"א-2001.](#)
- (6) [תקנות מחלות בעלי חיים \(הסדרת תנועת בעלי חיים בישראל\), תשמ"ב-1982.](#)
- (7) [תקנות בריאות העם \(איכותם התברואית של מי שתיה ומתקני שתיה\), התשע"ג-2013.](#)
- (8) [חוברת הדרכה "תכנון אורוות ומבנים נלווים".](#)
- (9) [חוברת "מדיניות, הנחיות וקריטריונים לתכנון מבנים חקלאיים.](#)

4.5.2. הגדרות

בפרק זה -

אביזרים בתא סוס	כלי מזון, כלי שתייה ועמדות קשירה
אורווה	אתר פעילות, בית גידול, בית מחסה בהם שוהים בעלי חיים ממשפחת הסוסיים, לרבות מבנים הנלווים לאורווה
אחראי על אורווה	בעלים, לרבות מחזיק, מנהל או עובד שמונה לאחראי על פעילות באורווה
אתר פעילות	מקום שבעלי החיים בו משמשים לרכיבה או למשיכת כרכרה להובלת אנשים והפעילות בו נושאת אופי מסחרי ובכלל זה - בית ספר לרכיבה, חווה לרכיבה טיפולית, חווה לטיולי רכיבה
בית מחסה	מקום שייעודו קליטת בעלי חיים עזובים ומתן מחסה להם
בעלי חיים	בעלי חיים ממשפחת הסוסיים : סוס (לרבות סוס פוני), חמור, פרד
גדרה/מרעה/מגרש רכיבה	אזור מגודר שמטרתו אחזקת סוסים לצורך גידול או פעילות גופנית
המנהל	מנהל השירותים הווטרינריים לרבות מי שהוא הסמיך לעניין זה
העבדה	העבדת בעל חיים ברכיבה, תצוגה, משיכת כרכרה, נשיאת משאות, לרבות גרירת עגלות
חדר אוכפים וציוד	חדר לאחסון אוכפים וציוד נוסף כמו ציוד הברשה, שמיות חומרי ניקוי לציוד רכיבה וכדומה
חצר תצוגה/גדרה	מקום שמוחזקים בו בעלי חיים לשם מכירתם או הצגתם לרבות מגרשי רכיבה, גדרות, שטח מרעה לשחרור בעלי חיים, מתקני רחצה, עמדת טיפול וטרינרי, משרד, חדר תצוגה, חדר אוכפים, מחסנים
מבקר	אדם הנמצא בתחום אורווה, למעט עובד או בעלו של בעל חיים הנמצא באורווה דרך קבע
מדריך	אחראי על אורווה או עובד בן שש עשרה שנים לפחות שעבר קורס מורשה להדרכת רכיבה
מי שתיה	מים שנתקיימו בהם הוראות תקנות בריאות העם (איכותם התברואית של מי שתיה ומתקני שתיה), התשע"ג-2013
מסירה	לרבות בתשלום
משקל כולל	המשקל העצמי של הכרכרה או העגלה בתוספת משקל המטען והנוסעים שעליה
מתקן מוגן	כהגדרתו בחוק חוק צער בעלי חיים (הגנה על בעלי חיים), תשנ"ד-1994

אורווה	עסק
רופא וטרינר בעל רישיון בישראל לפי חוק הרופאים הווטרינריים, התשנ"א-1991	רופא וטרינר
רופא וטרינר שמינתה רשות מקומית בהסכמת מנהל השירותים הווטרינריים, להיות רופא וטרינר של רשות מקומית	רופא וטרינרי עירוני
גוף זיהוי אלקטרוני זעיר שנתקיימו בו דרישות כמפורט בתוספת השלישית לתקנות צער בעלי חיים (הגנה על בעלי חיים) (החזקה שלא לצרכים חקלאיים) תשס"ט-2009	שבב
תא בודד באורווה המשמש לאחסון בעל חיים בודד או נקבה וצאצא יונק, לרבות האביזרים שבתוכו	תא סוס
תקנות צער בעלי חיים (הגנה על בעלי חיים) (החזקה שלא לצרכים חקלאיים) תשס"ט-2009	תקנות צער בעלי חיים - החזקה שלא לצרכים חקלאיים

4.5.3. תנאים מוקדמים

- (1) לא יפעיל אדם אורווה אלא לאחר שהמנהל בדק אותה על מתקניה ואישר את מתן הרישיון.
- (2) בקשה לרישיון עסק תיערך בכתב ויצורפו לה כל אלה:
- (א) מפה מצבית - תרשים סביבה בקנה מידה של 1:1250.
- (ב) תרשים המגרש בקנה מידה של 1:1250.
- (ג) תכנית השטח המיועד לפי העניין, בקנה מידה של 1:100 אשר תותאם לצרכי בעלי חיים לפי חוברת "תכנון אורוות ומבנים נלווים", ולפי חוברת "מדיניות, הנחיות וקריטריונים לתכנון מבנים חקלאיים" באתר משרד החקלאות ופיתוח הכפר, בפרק תכנון ופתוח - מדיניות כללית והנחיות ספציפיות לבניית אורווה.
- (ד) מפרט טכני וסניטרי של האורווה לפי העניין.
- (ה) רשימת ציוד וסימון הצבתו בתכניות האורווה לפי העניין.
- (ו) אישור מנהל המחוז של משרד החקלאות ופיתוח הכפר בו נמצא העסק בעניין הדרישות התכנוניות ופרטים טכניים המתאימים למבנה אורווה לגידול בעלי חיים.
- (ז) הצהרת הרופא הווטרינר המטפל על החזקת בעלי החיים ומס' בעלי החיים (נספח 1).
- (3) לבקשה לחידוש רישיון העסק יצרף בעל העסק הצהרה כי לא נערכו בעסק שינויים ממועד הגשת הבקשה הקודמת לרישיון או חידושו. במידה ונערכו שינויים - על

בעל העסק לצרף תכנית כאמור בסעיף 4.5.3.(ג2), ולפרט בה את השינויים שנערכו לשם בחינה ואישור של המנהל.

(4) בכל אורווה יהיו לפחות המבנים הנלווים הבאים: תאי סוס, עמדת טיפול וטרנינג, עמדת רחצה, גדרה או מרעה, חדר אוכפים וציוד, ומחסן למזון, ככל שנדרש.

4.5.4. תשתיות וציוד

- (1) מבני העסק יהיו רצופים לשם שמירה על שטחים פתוחים.
- (2) רצפת תא סוס תיבנה בשיפוע של 2-6% לפחות כדי לאפשר ניקוז.
- (3) דרכי הגישה לעסק יהיו ברוחב ובאיכות המאפשרים מעבר רכבים כבדים כגון משאיות עם מזון סוסים, קרונות להובלת סוסים וכדומה, ללא גרימת מטרדים סביבתיים.
- (4) בעל העסק לא יחזיק בעלי חיים באורווה אלא אם כן מידות המרחב הפנוי בה מציוד אינן פחותות מן המפורט להלן:
 - (א) אורוות המיועדת לסוסים בוגרים מסורסים וסוסות בוגרות - 4×4 מ"ר לבעל חיים.
 - (ב) אורוות המיועדת לסוסים זכרים מרביעים וסוסות עם סייחים - בין 5×4 ל- 5×5 מ"ר לבעל חיים (במתחם שמידותיו כאמור בסעיף זה ניתן להחזיק שני בעלי חיים - האם והוולד).
 - (ג) אורווה המיועדת לפונים/סוסים זעירים - 2.5×2.5 מטר.
 - (ד) אורווה המיועדת לחמורים/סייחים - 3×3 מטר.
- (5) רוחב מסדרון באורווה בה מתוכננים תאי סוסיים משני הצדדים לא יפחת מ-5 מטרים.
- (6) גובה האורווה לא יעלה על 6 מ' ולא יפחת מ-2.5 מ'. מקרים חריגים לבעלי חיים גדולים או קטנים במיוחד יתואם בנפרד עם השירותים הווטרנריים.
- (7) גובה דלת תא סוס לא יפחת מ-2 מטר ורוחבה לא יפחת מ-1.2 מטר.
- (8) עמדת טיפול וטרנינג תיבנה באופן שתהיה בטיחותית הן לסוס והן רופא הווטרנר המטפל בסוס. העמדה תיבנה מצינורות מתכת אל חלד בקוטר של 12 ס"מ מינימום, שאין בהם קצוות חדים שעלולים להוות מפגע בטיחותי לסוסים. העמדה תאפשר יציאה של הסוסים מקדימה ומאחורה. בעמדה יהיו לפחות 2 טבעות קשירה שתאפשרנה קשירת הסוס הן לצד ימין והן לצד שמאל של העמדה. רצפת עמדת הטיפול תיבנה מבטון מחורץ או אבנים משתלבות.
- (9) גודל מתקן רחצה לסוס אחד לא יפחת מ- 3.5×3.5 מטר. רצפת מתקן הרחצה תהיה מותאמת למניעת החלקת הסוסים ויהיה בה שיפוע כדי למנוע הצטברות מים ויצירת שלוליות.
- (10) בעל העסק יקצה שטחים נפרדים לגמרי אחד מהשני לאחסון מזון ולאחסון ציוד כמו אוכפים, ציוד הברשה לסוסים, חומרי ניקוי לציוד הרכיבה וכדומה.

- (11) במידה וקירות האורווה עשויות מקורות עץ, הקורות יהיו בעובי של 2 ס"מ לפחות.
- (12) בעל עסק יקצה אזור שיאפשר לסוס תנועה חופשית (גדרה או מרעה או ממגרש רכיבה) ששטחו לא יפחת מ-6X3.5 מטר לבעל חיים או לאם וולד.
- (13) גדרות בגדרה, מרעה או מגרש רכיבה יעמדו בתנאים הבאים:
- (א) גובה הגדר יהיה לא יפחת מ-1.5 מטר לסוסות, זכרים מסורסים וסייחים.
- (ב) גובה הגדרות לסוסים זכרים מרביעים לא יפחת מ-2 מטר.
- (ג) הגדרות ימנו בין 3 ל-5 שלבים (בהתאם לגובהן), כאשר המרחק המינימאלי בין השלבים יהיה 0.35 מטר.
- (ד) בעל העסק יוודא שבגדרות בהם משוחררים סייחים צעירים, הגדר אינה מהווה סכנה בטיחותית וכי אין סכנה שרגלי הסייח יתפסו בשלב התחתון של הגדר.
- (ה) במקום בו מוחזקים סוסים בוגרים, השלב האחרון של הגדר יהיה 0.6 מטר מהקרקע..
- (ו) גדרות המיועדות לפעילות גופנית צריכות להיות בגודל של 60 X 25 מטר.
- (14) הרחוב המינימאלי של השערים בגדרה, מרעה או מגרש רכיבה יהיה 1.2 מטר לפחות.
- (15) האביזרים בתאי סוס יהיו פשוטים ובטיחותיים באופן שלא ייגרמו נזק לסוס.
- (16) במידה ובאורווה מותקן אבוס למזון, גובה האבוס צריך להיות בגובה כתף הסוס לפחות.
- (17) טבעות קשירה באורווה יעוגנו בחוזקה לקיר האורווה בגובה של 1.5-1.6 מטר לפחות באופן שקשירת הסוס תהיה בטיחותית ולא תהווה מפגע לסוס.
- (18) במידה ובעסק יש נקודות חשמל בסמוך לבעלי חיים, נקודות החשמל האמורות יהיו מכוסות כשהן לא בשימוש, חוטי החשמל יהיו רחוקים מהשגתם של סוסים ומכרסמים ותותקן הארקה של נקודת החשמל לאדמה ומפסק חשמל.
- (19) בעל העסק יציב בחדר האוכפים והציוד או במשרד ארון לתכשירים רפואיים ולציוד חבישה בסיסי. תכשירים רפואיים יוחזקו בהתאם להוראות היצרן על גבי תווית אריזת התכשיר, לרבות אחסונם במקרר במקרה הצורך.

4.5.5. ניקיון

- (1) בעל העסק ידאג לניקוי האורווה והציוד שבה, כך שהמצע באורווה יהיה נקי ויבש וכלי המים והאוכל והציוד יהיו נקיים ולא מלוכלכים בהפרשות גוף או פסולת.
- (2) פעולת חיטוי באורווה תבוצע באמצעות קיטור בלבד.
- (3) פינוי צואת סוסים וזבל לרבות מצעים מזוהמים בשתן ובצואה מהאורווה יתבצע על פי הנחיות המשרד להגנת הסביבה.

4.5.6. עובדים

- (1) לא יופעל העסק אלא אם:

(א) האחראי על האורווה הינו בעל הידע הנדרש להחזקה של בעלי החיים מן הסוג שבאורווה ולטיפול בהם והוא נוכח באורווה בכל עת שהאורווה פתוחה למבקרים.

(ב) העובדים באורווה הודרכו על ידי האחראי על האורווה לפעול לפי מפרט זה ובהתאם לתקנות צער בעלי חיים - החזקה שלא לצרכים חקלאיים.

4.5.7. **תנאי החזקה של בעלי החיים**

(1) בעלי החיים בעסק יוחזקו בהתאם לתנאי החזקה הקבועים בתקנות צער בעלי חיים - החזקה שלא לצרכים חקלאיים, לרבות לעניין העבדתם.

(2) בעל העסק ינקוט בכל האמצעים הנדרשים (כמו התקנת מאווררים, וונטות וכדומה) על מנת שהטמפרטורה באורווה תישמר בתחום שבין 4 ל-28 מעלות, והלחות היחסית תישמר בתחום של בין 40-50% בהתאם לעונות השנה.

(3) בעל העסק לא יגדל בעלי חיים צעירים בנפרד מאמם לפני הגעתם לגיל גמילה, זולת אם ההפרדה נועדה להגנתם או לרווחתם של האם או צאצאיה.

(4) בעל העסק יאפשר לבעלי החיים פעילות גופנית למשך שעה ביום לפחות, בגדרה או במרעה או במגרש רכיבה.

(5) אחראי על אורווה לא ישאיר בעל חיים באורווה ללא השגחת עובד לתקופה העולה על 26 שעות רצופות ובהתאם להוראות מפרט זה.

4.5.8. **אספקת מזון ומי שתיה**

(1) בעל אורווה יספק לבעלי החיים מזון ומי שתיה כמפורט להלן:

(א) מזון בכמות, בתדירות ובהרכב תזונתי מתאימים לצרכיהם ולהרגלי האכילה של בעלי החיים לפי סוגם, מינם, גילם ומצבם הבריאותי, בהתאם לקביעת רופא וטרינר.

(ב) מזון שאינו מקולקל, מורעל או עבש.

(ג) במידה והמזון מוחזק במתבן, המתבן יהיה מרוצף ברצפת בטון. והמזון יונח על משטחי עץ המונחים על רצפת הבטון באופן שהמזון יהיה מאוורר בכל עת ותימנע גישה של מכרסמים ונחשים.

(ד) מי שתיה זמינים ונקיים בכמות ובתדירות המתאימות לצרכי בעלי החיים.

4.5.9. **קשירת בעלי חיים** - קשירת בעלי חיים תבוצע באמצעות חבל שבקצהו ראשיית בית בלבד באופן המאפשר תנועה חופשית ובטוחה לבעלי החיים.

4.5.10. **פיקוח רפואי**

(1) העסק יכלול עמדת טיפולים וטרינרית כאמור בסעיף 4.5.4.(8), לצורך מתן טיפול לבעל החיים.

(2) כל בעל חיים בעסק ייבדק בידי רופא וטרינר פעם בחודש לפחות.

(3) בעל העסק יביא לבדיקת רופא וטרינר, בתוך זמן סביר, כל בעלי החיים, הנמצאים באורווה ומגלים סימני מחלה או פציעה.

4.5.11. בידוד בעלי חיים חולים

- (1) בעל העסק או אחראי על אורווה יעביר לבידוד בעלי חיים החולים במחלה מדבקת, או חשודים ככאלה.
- (2) התאים בהם מוחזקים בעלי חיים בבידוד יסומנו בשלט שעליו המילים "בידוד רפואי".

4.5.12. מכירה או מסירה של בעל חיים

- (1) לא ימסור בעל העסק בעלי חיים מהאורווה אלא אם למיטב ידיעתו אינם חולים ואינם מגלים סימני מחלה בשעת מסירתו.
- (2) על אף האמור בסעיף 4.5.12(1), ניתן למסור בעלי חיים אף אם הם חולים או מגלים סימני מחלה, אם התקיימו תנאים אלה:
 - (א) רופא וטרינר אישר, בכתב, שאין מניעה למסירתם.
 - (ב) רופא וטרינר של האורווה או האחראי על האורווה הסביר למקבל בעל החיים את משמעות בעיותיהם הרפואיות.
 - (ג) מקבל בעלי החיים אישר, בכתב, שיש לו רצון, יכולת ואמצעים לטפל בהם.

4.5.13. העבדת בעלי חיים

- (1) בעל העסק לא יעבד בעל חיים אם הוא במצב כמפורט להלן:
 - (א) חולה או חשוד כחולה.
 - (ב) נקבה המטופלת בצאצא שגילו פחות משלושים ימים.
 - (ג) גיל בעל החיים פחות משלוש שנים.
 - (ד) נקבה שצאצאה נלווה אליה, למעט לרכיבה שלא במסגרת מסחרית.
 - (ה) בעל חיים שרופא וטרינר הגביל את פעילותו באישור תקף אלא בהתאם להגבלה כאמור.
 - (ו) נקבה המצויה במחצית השנייה של הריגה, אלא אם כן אישר רופא וטרינר באישור תקף שהיא כשירה להפעלה ובמגבלות שרשם.
 - (ז) נקבה המטופלת בצאצא שגילו שלושים ימים עד שישים ימים, לפרק זמן העולה על שעתיים רצופות ולכל היותר ארבע שעות ביממה. פרק זמן המנוחה שבין זמני ההפעלה לא יפחת משעה.
 - (ח) נקבה המטופלת בצאצא שגילו מעל שישים ימים ועד 120 ימים, ומעל 120 ימים כל עוד הוא יונק, לפרק זמן העולה על שעתיים רצופות ולכל היותר שש שעות ביממה. פרק זמן המנוחה שבין זמני ההפעלה לא יפחת משעה.
- (2) בעל העסק לא יעבד בעל חיים רתום לעגלה או לכרכרה אלא בתנאים אלה:
 - (א) בעגלה או בכרכרה מותקן מעצור, המאפשר בלימת הגלגלים.
 - (ב) מבנה העגלה או הכרכרה והרתמות לא פוגע בבעלי החיים ומתאים לגודלם.
 - (ג) על העגלה או על הכרכרה רשום משקלה.
- (3) משא מרבי:

(א) בעל העסק לא יעביד בעלי חיים אלא אם כן בדק ומצא שהמשקל שעליהם לשאת מתאים ליכולתם הגופנית.

(ב) בלי לגרוע מהוראות סעיף 4.5.13.(א3), כאשר מדובר במשיכת כרכרה או גרירת עגלה, המשקל הכולל (עגלה /כרכרה + נוסעים) לא יעלה על:

(1) 1,000 ק"ג לכל סוס או פרד.

(2) 500 ק"ג לכל חמור.

(4) מנוחה - בעל העסק לא יעביד בעלי חיים אלא אם כן הוא מספק להם פרקי מנוחה בתדירות המתאימה לסוג ולעוצמת המאמץ. בכל מקרה פרק הזמן הרצוף שבו יועבדו בעלי החיים לא יעלה על שלוש שעות, ובתומם יתאפשר לבעלי החיים לנוח במשך שלושים דקות רצופות לפחות.

(5) חובת נשיאת אישור - בעל העסק או מי מטעמו לא יעביד בעל חיים העבדה מסחרית אלא אם כן הוא נושא עמו, בעת ההעבדה, אישור תקף לגבי אותו בעל חיים. הייתה ההעבדה במסגרת אתר פעילות – האישור התקף ימצא באתר הפעילות. בסעיף זה, אישור תקף - אישור רופא וטרינר (נספח 4), שבעל חיים נבדק על ידו, ולא חלפו שלושים ימים מיום הבדיקה

(6) חובת סימון בשבב - לא יחזיק בעל העסק בעלי חיים באתר פעילות ולא יעבידם העבדה מסחרית, אלא אם כן בעלי החיים סומנו בשבב כהגדרתו במפרט זה.

4.5.14. הפעלת אתר פעילות

(1) בעל העסק לא יפעיל אתר פעילות אלא אם כן הוא הבעלים של בעלי החיים במתקן.

(2) אחראי על אתר פעילות:

(א) יציב שלט, במקום שבו עולים המבקרים על בעלי החיים או על הכרכרות, בעברית ובערבית, ובו מפורט כללי ההתנהגות והבטיחות באתר הפעילות בהתאם (נספח 5)

(ב) לא יפעילו אלא אם כן, למספר המדריכים בו, מתאפשר לפקח על רווחת כל בעלי החיים המופעלים בו, לרבות ליווי בעת יציאתם לשטח פתוח.

(3) חובות מדריך באתר פעילות:

(א) בעל העסק לא יאפשר עליית מבקרים על בעלי החיים, או עליית נוסעים על כרכרה, בלא נוכחות מדריך.

(ב) לא יתיר מדריך למבקר לרכב על בעל חיים או לעלות על כרכרה אלא אם כן בדק ומצא שהמשקל שעל בעל החיים לשאת או לסחוב לפי העניין, מתאים ליכולתו הגופנית ואינו עולה על הקבוע בסעיף 4.5.13.(3).

(ג) לא יאפשר מדריך העבדת בעלי חיים אלא אם כן מתאפשר להם פרקי המנוחה הקבועים בסעיף 4.5.13.(4).

(ד) לא מילא מבקר אחר הוראות מדריך, יורה לו המדריך להפסיק את השתתפותו בפעילות, אלא אם כן נסיבות העניין מחייבות אחרת.

4.5.15. רישום ודיווח

- (1) בעל עסק לגידול בעלי חיים ידווח לרופא הווטרינר העירוני, של הרשות המקומית שבתחומה נמצאת האורווה, שיש בבעלותו או בניהולו אורווה ומה אופי הפעילות באורווה (נספח 2).
- (2) בעל העסק ינהל רישום/יומן טיפולים אודות כל פרט באורווה שיכלול כל גילוי סימני מחלה אצל בעלי החיים והבדיקות והטיפולים הרפואיים שניתנו לבעלי החיים שבאורווה, לרבות בדיקות שגרתיות ותוצאותיהן.
- (3) הרישום יכלול לפחות - תאריך, סוג הטיפול או הבדיקה, פרטי בעל החיים שטופל, הוראות המשך טיפול שניתן וכן שמו, חתימתו ומספר רישונו של הרופא הווטרינר שבצע את הבדיקה או הורה על הטיפול (כולל חיסונים שנתיים וטיפולים נגד תולעים). תיעוד הרישום/יומן הטיפולים יישמר בעסק שנתיים לפחות מיום עריכתו.
- (4) בעל העסק יעביר אחת לחודש לרופא הווטרינר העירוני של הרשות המקומית דו"ח חודשי בנוגע להעבדת סוסים על גבי טופס "בדיקת בעלי חיים באורווה (נספח 3).

4.5.16. נספחים

- (1) נספח 1 - הצהרה על החזקת סוסים.
- (2) נספח 2 - הודעה על הפעלת אורווה.
- (3) נספח 3 – דו"ח בדיקת בעלי חיים באורווה.
- (4) נספח 4 - אישור רופא וטרינר במקרה של הגבלת בעלי חיים לעבודה או במקרה של העבדת בעלי חיים.
- (5) נספח 5 - כללי בטיחות והתנהגות באורווה.

נספח 1

הצהרה על החזקת סוסים - כאמור בסעיף 4.5.3.(ז2)

פרטי בעל האורווה :

<u>שם משפחה</u>	<u>שם פרטי</u>	<u>תעודת זהות</u>	<u>ישוב</u>
_____	_____	_____	_____

פרטי הרופא הווטרינר המטפל :

<u>שם משפחה</u>	<u>שם פרטי</u>	<u>מספר רשיון</u>	<u>ישוב</u>
_____	_____	_____	_____

הריני מצהיר, בחתימת ידי, כי באורווה מוחזקים _____ סוסיים (נא לפרט סוגים שונים ככל שקיימים).

תאריך _____ שם הרופא הווטרנר המטפל _____ חותמת _____ חתימה _____

נספח 2

הודעה על הפעלת אורווה - כאמור בסעיף 15.4.5.1(1)

לכבוד הרופא הווטרנר העירוני של הרשות המקומית

שם בעל האורווה¹ מס' זהות _____

טלפון _____ כתובת המודיע _____

שם האורווה וכתובתה: _____

סוג השימוש באורווה: (סמן את כל השימושים המתקיימים באורווה)

אתר פעילות חצר תצוגה בית גידול

פינת חי הקבוע של בעלי החיים בית מחסה

פינת ליטוף גן חיות

סוגי בעלי החיים שיוחזקו באורווה ומקום החזקתם²: _____

הצהרת המודיע –

1. אני מצהיר כי כל הפרטים המפורטים לעיל מדויקים; ידוע לי כי אין בהודעה

זו כדי לפטור אותי מהצורך למלא אחר הוראות כל דין;

2. ידוע לי כי שינוי בפרטים המפורטים לעיל מחייב הגשת הודעת שינוי.

תאריך _____ שם המבקש _____

חתימה _____

אישור קבלת הודעה

אני הח"מ מאשר בזה כי ביום _____ קיבלתי את ההודעה.

תאריך _____ שם הרופא הווטרנר העירוני של הרשות המקומית _____

שם החותם _____

חתימה _____

¹אם הבעלים הוא תאגיד יש לצרף אישור עו"ד/רואה חשבון בדבר זכות חתימה.
²יש לצרף תרשים.

נספח 3

דוח על בדיקת בעלי חיים באורווה - כאמור בסעיף 4.4.5.15 (4)

לכבוד הרופא הווטרינר העירוני של הרשות המקומית

שם המיתקן וכתובתו :

שם בעל המיתקן מס' זהות טלפון

שם האחראי על המיתקן טלפון

1. אני מודיעך כי ד"ר מס' רישיון

טלפון סלולרי בדק את בעלי החיים שבמיתקן

טלפון בתאריכים

האחראי על המיתקן

אני הח"מ, ד"ר רישיון מס' ביקרתי במיתקן בתאריך

בדקתי את כל בעלי החיים הנמצאים במיתקן ומצאתי : _____

הערות נוספות

תאריך שם הרופא הווטרינר ומס' רישיון

חתימה

נספח 4

אישור רופא וטרינר במקרה של הגבלת בעלי חיים לעבודה או לפעילות - כאמור

בסעיף 4.5.13(5)

שם הבעלים מס' זהות
טלפון

הוראות בדבר הגבלת פעילות והוראות אחרות אם ניתנו	ממצאי הבדיקה	מס' השבב	סוג ותיאור בעל החיים

מקום החזקת בעל החיים

מהות הפעילות שמבצע בעל החיים

אני הח"מ, ד"ר רישיון מס' כתובת טלפון

מאשר כי בדקתי את בעלי החיים המפורטים להלן בתאריך ומצאתי –

תאריך שם הרופא הווטרינר רישיון מס' חתימה

נספח 5

כללי בטיחות והתנהגות באורווה - כאמור בסעיף 4.5.14(א2)

1. אין כניסה לאזור האורוות או לתאי הסוסים, חמורים, פרדות וסוסי פוני ללא מלווה מורשה או באישור הבעלים.
2. יש לקרוא היטב את כל שלטי ההדרכה והכוונה באורווה על מנת לשמור על ביטחונך ובטחון הסובבים אותך.
3. אין לרוץ בשטח האורווה.

4. יש לחבוש קסדת רכיבה בעת רכיבה.
5. יש לנעול נעלים סגורות ומכנסיים ארוכים בעת רכיבה או טיפול בבעלי החיים.
6. בעת הרכיבה יש להיות קשוב למדריך ולשאר הרוכבים במגרש.
7. במקרה של קושי או בעיה יש לפנות למדריך הרכיבה.
8. על ההורים המלווים להיות אחראים על ילדיהם בעת השהייה באורווה.
9. אין להאכיל את בעלי החיים באורווה אלא אם כן ניתן אישור מהבעלים או מהמדריך.
10. אין ללכת מאחורי בעלי החיים.
11. אסור לפגוע בבעלי חיים, להציק להן או להפחיד אותן.
12. אסור לרכב על בעלי חיים לעלות על כרכרה בלי רשות ופיקוח של מדריך.

4.6. צאן:

4.6.1. הוראות החוק הנוגעות לעניין

- (1) [פקודת מחלות בעלי חיים \[נוסח חדש\], תשמ"ה-1985.](#)
- (2) [חוק תכנון משק החלב, תשע"א-2011.](#)
- (3) [תקנות מחלות בעלי חיים \(פסדים\), תשמ"א-1981.](#)
- (4) [תקנות מחלות בעלי חיים \(סימון צאן\), תשל"ט-1978.](#)
- (5) [תקנות בריאות העם \(איכותם התברואית של מי שתייה ומיתקני מי שתייה\), תשע"ג-2013.](#)
- (6) [תקנות בריאות העם \(טיפול בפסולת במוסדות רפואיים\), תשנ"ז-1997.](#)
- (7) [תקנות מחלות בעלי חיים \(הסדרת תנועת בעלי חיים בישראל\), תשמ"ב-1982.](#)
- (8) [תקנות צער בעלי חיים \(הגנה על בעלי חיים\) \(הובלת בהמות\), תשס"ו-2006.](#)
- (9) [תקנות מחלות בעלי חיים \(תכשירי חיטוי, ניקוי והדברה\), תשמ"ב-1982.](#)
- (10) [תקנות מחלות בעלי חיים \(בריכות טבילה ומתקני ריסוס לצאן\), התש"ד-1959.](#)
- (11) [תקנות מחלות בעלי חיים \(ביעור מחלת הברוצלוזיס בצאן\), תשמ"ט-1989.](#)

4.6.2. הגדרות

מתקן, מבנה או חלק ממנו המשמש להאכלת צאן	אבוס
עולים או מעברים צרים המשמשים לריסון	אמצעי ריסון
מבנה או מכלול של מבנים המשמשים לגידול, החזקה וטיפול בצאן ומבני עזר, לרבות סככה לצידוד חקלאי, מתבן, מרכז מזון, מבנה שירות ואחסנה, ביתן חליבה, מרכז מבקרים כולם או חלקם בהתאם לממשק וצורת הגידול, ובכלל זה השטח המקיף אותו והמשמש לתפעול	דיר
מנהל השירותים הווטרינרים במשרד החקלאות ופיתוח הכפר, או מי שהוסמך על ידו	המנהל

מתקן לכילוי פסדים	עסק לכילוי פסדים או השמדתם בכל שיטה אחרת שהתיר המנהל
סככה	חלק הדיר שהוא מקורה
עסק	דיר לגידול צאן
פסולת	למעט הפרשות בעלי החיים המוחזקים בעסק, רפד ומספוא
פסולת רפואית	פסולת ששימשה לטיפול רפואי בבעלי חיים, לרבות מיכלים ובקבוקים ששימשו להחזקת תכשירים כימיים או רפואיים, מחטים, מזרקים, וכל ציוד רפואי אחר
פסדים	גוויות בעלי חיים או תוצרתם שלא נועדו למאכל אדם
צאן	איל, כבשה, תיש, עז, על הכלאותיהם וולדותיהם
רופא וטרינר	כהגדרתו בחוק הרופאים הווטרינרים, התשנ"א-1991
שגר	צאן עד גיל חודש
שוקת	מתקן המשמש להשקיית צאן
תא המלטה	חלק מסככה המשמש להמלטת צאן
תא טיפול	חלק מסככה המשמש לטיפול וטרינרי או אחר בצאן
תא בידוד	חלק מסככה המשמש לבידוד צאן חולה, פצוע או חשוד ככזה
תווית סימון	תווית שעליה צוין סימן היכר בצבע או בכל צורה אחרת שקבע בכתב מנהל השירותים הווטרינריים
תשטיפים	נוזלים שהיו במגע עם פרש או שנבעו ממנו, ותוצרי שטיפת ציוד החליבה, מיכל החלב וציוד אחר במידה וקיים

4.6.3. תנאים מוקדמים

- (1) לא יינתן רישיון לעסק אלא אם צירף בעל העסק לבקשת הרישיון או לחידושו את המסמכים הבאים:
- (א) מפה מצבית - תרשים סביבה בקנה מידה של 1:1250.
 - (ב) תרשים המגרש בקנה מידה של 1:500.
 - (ג) תכניות העסק לפי העניין, בקנה מידה של 1:100.
 - (ד) מפרט טכני וסניטרי של העסק לפי העניין.
 - (ה) כל המבנים בעסק, לרבות הסככות, יסומנו ויזוהו ויזוהו בזיהוי חד ערכי.
 - (ו) רשימת ציוד וסימון הצבתו בתכניות העסק לפי העניין.
 - (ז) הודעה בדבר מספר ראשי הצאן שיוחזקו בעסק לפי העניין.
- (2) ככל שלא נערכו בעסק שינויים, יצרף בעל העסק לבקשה לחידוש רישיון העסק הצהרה כי לא נערכו שינויים בעסק ממועד הגשת הבקשה הקודמת לרישיון או חידושו.
- (3) לא יינתן רישיון לעסק אלא לאחר שהמנהל בדק את מתקניו, אישר את תנאי הרישיון ורשם את מספר המשק בלשכה הווטרינרית המחוזית.

- (4) לא יחזיק בעל עסק צאן אלא אם כן סומן לפי תקנות מחלות בעלי חיים (סימון צאן), תשל"ט-1978.
- (5) לא יתיר בעל העסק כניסת מבקרים לעסק ללא ליווי שלו או של מי מטעמו.
- (6) בעל העסק לא ייצר בעסק חלב גולמי, אלא אם כן הוא יצרן לפי חוק תכנון משק החלב, תשע"א-2011 ובהתאם להוראותיו.
- (7) לא ישווק אדם חלב גולמי:
- (א) אלא אם כן הוא יצרן או מחלבה מורשית.
- (ב) אלא למחלבה מורשית.

4.6.4 תשתיות

- (1) הקצאת שטח - לא יוחזקו ראשי צאן בסככה אלא אם הסככה, לרבות שטח המדרדך והאבוסים אינו פחות מ:
- (א) 2.5 מ"ר לנקבת צאן בוגרת ללא שגר.
- (ב) 4.5 מ"ר לנקבת צאן בוגרת עם שגר.
- (ג) 5 מ"ר לזכר צאן בוגר.
- (2) מבני העסק, המדרכים והמעברים יהיו עשויים מחומרים חזקים, יציבים, קשיחים, שאינם רעילים ואשר ניתנים לרחיצה, ניקוי וחיטוי בנקל; לא יהיו בהם בליטות, חריצים או אמצעים אחרים, לרבות חשמליים העלולים לפגוע בצאן.
- (3) רצפת מבני העסק תיבנה באופן המונע החלקה או עשויה מחומר המונע החלקה או הילכדות טלפיים.
- (4) ניקוז:
- (א) ברצפת העסק יהיו אמצעים שיבטיחו ניקוז יעיל של מים אל מחוץ למשק אשר יופנו למתקני טיהור שפכים מאושרים על ידי המשרד להגנת הסביבה.
- (ב) בגגות מבני העסק יהיו אמצעים לניקוז מי גשמים אל מערכת הניקוז הטבעי באופן שימנע מגע של המים עם ההפרשות והרפד ויצירת תשטיפים.
- (5) תאורה - המבנים בעסק יוארו באופן המאפשר פיקוח ומתן טיפול רפואי או אחר בצאן.
- (6) אוורור - בעל העסק לא יחזיק צאן במבנים שאינם מאווררים.
- (7) תאי המלטה:
- (א) בסככות העסק יהיו תאי המלטה, או אזור המלטה לקבוצת ממליטות, בהתאם לגודל העדר וממשק ההמלטות במשק.
- (ב) בעל עסק לא יאפשר שימוש בתא המלטה ליותר מנקבת צאן אחת בכל פעם.
- (ג) שטחו של תא המלטה יהיה ריבועי, ולא יפחת מ-2.6 מ"ר לראש צאן בוגר.
- (ד) בעל עסק לא יאפשר המלטה בתא או באזור המלטה שאינו נקי ויבש.

(ה) המנהל רשאי לפטור עסק מהקמת תאי המלטה, או אזור המלטה, מנימוקים מיוחדים שיירשמו, אם מצא שהתנאים במשק הינם ברמה מספקת למניעת הפצת מחלות הקשורות בתהליך ההמלטה, גם ללא תאי המלטה נפרדים.

(8) תאי טיפולים ובידוד:

(א) בעסק תהיה סככת טיפול בשטח כולל שיאפשר טיפול ב-10% ממספר ראשי הצאן שמותר להחזיק בו.

(ב) בעסק שאין בו סככת טיפול כאמור בסעיף 4.6.4.(א8), יחזיק בעל העסק בכל סככה, אמצעי ריסון במספר שלא יפחת מ-10% ממספר ראשי הצאן שמותר להחזיק בה.

(ג) בעסק יהיו אמצעים שיאפשרו לבודד 2% לפחות ממספר ראשי הצאן שמותר להחזיק בעסק. בעת השימוש בו, יהיה מקום הבידוד מופרד מיתר חלקי הסככה באמצעים שימנעו מעבר ראשי צאן ממנו ואליו.

(ד) בעסק יהיו אמצעי ריסון במספר שיאפשר מתן טיפולים וחיסונים ל-10% מהצאן שמותר להחזיק בו. אמצעי ריסון כדוגמת עולים (סגר ראש), תאים פרטניים במכון החליבה כהגדרתו בסעיף 4.6.4.(15), או שביל חיסונים (שוט), בתנאי שיאפשר תנועה חד כיוונית של הצאן.

(9) יונקיה וסככות גידול:

(א) בעל עסק יחזיק שגר באזור מקורה המופרד מיתר חלקי הסככה (להלן - יונקיה).

(ב) בעל עסק יציב בכניסה ליונקיה מתקן שטיפה לנעליים. בעל עסק לא יתיר כניסת אדם ליונקיה אלא לאחר שטיפה של נעליו במתקן שטיפה בכניסה ליונקיה.

(ג) בכניסה ליונקיה יוצב שלט אזהרה בגודל של 60 ס"מ על 40 ס"מ בו יירשם באותיות דפוס בולטות בנוסח הבא: "הכניסה למורשים בלבד".

(10) אבוסים ושקתות:

(א) במבני העסק יותקנו אבוסים ושקתות באופן ובפיזור המאפשר לצאן גישה חופשית ונוחה אליהם.

(ב) השטח המינימאלי של שוקת או אבוס יחושב בהתאם להנחיות המנהל או הממונה לפי חוק צער בעלי חיים.

(ג) האבוסים והשקתות יותקנו באופן המונע זליגת נוזלים ויצירת רטיבות בשטח המרביץ. בעל העסק ינקוט את כל האמצעים הדרושים כדי לוודא שהאבוסים והשקתות נקיים ומוגנים משמש וגשם ברוב שעות היממה.

(ד) בעדרי צאן במרעה לא תחול הוראה 4.6.4.(ג8), על השקתות והאבוסים.

(ה) השקתות ותותקנה עם חיבור המאפשר מילוי מידי של מים באיכות מי שתייה לפי תקנות בריאות העם (איכותם התברואית של מי שתיה ומתקני שתיה), התשע"ג-2013.

(ו) האבוסים יכילו מזון המותאם לסוג הצאן ובכמות מספקת לגילו ולצרכיו המיוחדים, בהתאם להנחיות המנהל או הממונה לפי חוק צער בעלי חיים.

(11) מתקנים לאחסון מספוא :

(א) בעל עסק ינקוט בכל האמצעים הדרושים למניעת זיהום או קלקול המספוא, כולל מניעת כניסת בעלי חיים ומזיקים לתאים או למתקנים המצויים בשטח העסק ושמחזק בהם מזון המיועד להזנת צאן.

(12) מתקני איסוף פסולת :

(א) בעסק יהיו מתקנים ייעודיים לאיסוף פסולת (להלן - מתקני איסוף) בנפח המאפשר איסוף כל הפסולת בעסק בכל עת. מתקני האיסוף יהיו אטומים באופן שימנע דליפה מתוכם וחדירת בעלי חיים לתוכם.

(ב) בעל העסק ינקוט את כל האמצעים הדרושים לפינוי תכולת מתקני האיסוף.

(ג) פסולת רפואית תופנה למתקן שאושר לפי כל דין לפינוי פסולת רפואית כאמור בתקנה 7 לתקנות בריאות העם (טיפול בפסולת במוסדות רפואיים), התשנ"ז-1997.

(13) בורות טבילה :

(א) לפני השער הראשי לעסק יוקמו בורות טבילה מחומרים מונעי חלחול. אורך בור הטבילה לא יפחת מ-3 מטרים, רוחבו לא יפחת מ-4 מטרים ועומקו לא יפחת מ-35 סנטימטרים.

(ב) בסמוך לבור הטבילה יותקן ברז מים.

(ג) בבור הטבילה תותקן מערכת ניקוז, שתאפשר ניקוז תכולתו ומילוי מחדש.

(ד) מילוי בור הטבילה יתבצע בתמיסה של חומר חיטוי שאושר על ידי המנהל ובריכוז עליו הורה.

(ה) בעסק יוחזק בכל עת חומר חיטוי שאושר על ידי המנהל בכמות מספקת להפעלת בור טבילה לכשיידרש לכך.

(ו) בעל העסק ימלא הוראות שניתנו לו מהמנהל, מרופא וטרינר ממשלתי או ממפקח, בהתאם לפקודת מחלות בעלי חיים [נוסח חדש], תשמ"ה-1985, לעניין הפעלת בורות טבילה בכניסה וביציאה מהמשק וכן בעניין הרשאות או מניעת תנועת כלי רכב מהמשק ואליו שלא דרך שערים בהם מופעלים בורות טבילה.

(14) אחסון תכשירים :

(א) בעל העסק יחזיק בנפרד תכשירי חיטוי ניקוי והדברה מתכשירים רפואיים.

(ב) תרכיבי חיסון ותכשירים רפואיים יוחזקו בקירור בהתאם להוראות היצרן על גבי תווית האריזה המאושרת, יוחזקו, לרבות טמפרטורת הקירור.

(ג) המקום בו מאוחסנים התכשירים יהיה סגור ונעול ובכניסה אליו יוצב שלט עליו יהיה כתוב בכתב ברור וקריא "תכשירים".

(ד) לא יחזיק בעל עסק בדיר תכשיר וטרינרי מיוחד אלא לפי מרשם שנחתם בידי רופא וטרינר.

(ה) לא יוחזקו בעסק חומרי חיטוי והדברה ולא יעשה בהם שימוש אלא אם יש להם תעודת רישום כהגדרתה בתקנות מחלות בעלי חיים (תכשירי חיטוי, ניקוי והדברה), התשמ"ב-1982.

(ו) לא יוחזקו בעסק מזון ומשקאות במקרר או במקומות בהם מוחזקים תכשירים.

(15) מכון חליבה :

(א) בעסק שבו מוחזק צאן לצורך ייצור חלב יהיה מבנה המיועד לחליבת הצאן (להלן: "מכון חליבה").

(ב) במכון החליבה יותקנו ברזי מים חמים וקרים באיכות מי שתיה וכיורים לצורך שטיפה וחיטוי כלים וציוד, לרבות מערכת החליבה.

(ג) במכון החליבה יותקן מיכל לאחסון חלב בקירור בביתן או בחדר נפרד.

(ד) לא יחלוב אדם צאן ולא יבצע פעולות לקראת חליבה אלא אם מכון החליבה ומתקני החליבה נקיים.

(ה) לא יחלוב אדם צאן נגוע או חשוד כנגוע במחלה מדבקת, כגון שחפת, ברצלזיס או דלקת עטין פעילה.

(ו) לא יחלוב אדם צאן אם הוא סובל ממחלה מדבקת, מחלת מעיים, מחלת עור או מחתכים מוגלתיים פתוחים.

(ז) בסיום כל חליבה ינקה בעל העסק את מכון החליבה ומתקני החליבה.

(ח) כל המכלים, הציוד והכלים הרב פעמיים המשמשים בטיפול, באחסון ובהובלה של חלב יהיו עשויים מחומרים חלקים, עמידים, לא סופגים ולא רעילים וייבנו, כך שניתן יהיה לנקותם בקלות, כדלקמן:

1) פלדת אל חלד בהתאם לאשור הרשות המוסמכת.

2) מתכת בלתי רעילה ועמידה בפני התכלות דומה או.

3) זכוכית חסינת אש או פלסטיק או גומי וחומרים דמויי גומי.

(ט) כל המכלים, הציוד והכלים הרב פעמיים כאמור בסעיף 4.6.4(ח15), יוחלפו בהתאם להוראות היצרן.

(י) בעל העסק יתעד תחזוקה שוטפת של כל ציוד מכון החליבה וישמור את התיעוד למשך שנה לפחות.

(יא) בפריטי ציוד שנועדו לשימוש חד פעמי לא יעשה שימוש חוזר.

(יב) כל החיבורים במכלים, בציוד ובכלים אלו יהיו חלקים ונקיים משקעים, סדקים או בליטות.

(יג) במכון החליבה תותקן מערכת שטיפה מסועפת לכל חלקי הצנרת ומיכל החלב. המערכת תאפשר שטיפה וניקיון באופן מכני, ידני או אוטומטי של כל הציוד וחלקיו לאחר כל ריקון.

(יד) לשם אחסון ציוד וחומרי ניקוי וחיטוי של מכון החליבה, יותקן מחסן ייעודי, המותאם בגודלו לצרכי משק החלב לכמות הצריכה החודשית, שיהיה מאוורר, נעול ומסומן בשלט "ציוד וחומרי חיטוי וניקוי".

4.6.5. ניקיון וסניטציה

(1) בגמר גידול שגר וכן לאחר פינוי תא המלטה, יבצע בעל העסק ניקוי וחיטוי של המתקנים בהם שהה הצאן.

(2) בעסק יותקנו מתקנים סניטריים לרחיצת ידיים לעובדים ולמבקרים, הכוללים כיורים וברזים עם מים חמים וקרים. המתקנים ימוקמו לפחות בכניסה למכון החליבה, לביתן מכל החלב, בשירותי העובדים ו/או המבקרים.

(3) באזור מתקני רחיצת הידיים בעסק יהיו בכל עת סבון, תכשירי ניקוי ומגבות היגייניות אישיות לשם שמירה על היגיינה.

(4) בעל העסק ידאג לניקוי פרש הצאן מהמבנים בהם מוחזקים ראשי הצאן. פינוי הפרש יעשה בהתאם להנחיות המשרד להגנת הסביבה.

4.6.6. פיקוח רפואי

(1) הצאן בעסק ייבדק על ידי רופא וטרינר לפחות אחת לחודש.

(2) כל ראש צאן הנמצא בעסק ומגלה סימני מחלה או פציעה, יטופל בהתאם להוראות הרופא הווטרינר.

4.6.7. פינוי פסדים

(1) פינוי פסדים מהעסק ייעשה באופן שוטף ומידי רק לאתר הטמנה המורשה לפי כל דין לסלק פסדים מאותו סוג או למתקן לכילוי פסדים מאותו סוג שאושר ע"י המנהל.

(2) בעסק שבו מוטמן מכל לאיסוף פסדים שאושר ע"י המנהל, יפוננו ממנו הפסדים בכל עת שהוא מלא עד תום בפסדים וכאמור בסעיף 4.6.7(1).

4.6.8. רישום ודיווח

(1) בעל העסק ינהל רישום של כל הטיפולים הרפואיים והחיסונים שניתנו לראשי הצאן בעסק לרבות בדיקות שגרתיות ותוצאותיהן, לפי הפרטים הבאים:
(א) תאריך.

(ב) סוג הטיפול ו/או הבדיקה.

(ג) פרטי בעל החיים שטופלו (מספר תווית אוזן ממשלתית או מספר כוויה).

(ד) הוראות המשך טיפול (שם התכשיר, מינון, משך זמן הטיפול) שניתנו

(ה) שמו המלא של מבצע הטיפול ושל הרופא הווטרינר.

(2) בעל העסק ידווח מיידית ולא יאוחר מ- 24 שעות, ללשכה הווטריןרית המחוזית, על כל תחלואה ו/או תמותה חריגים, כולל מחלה מדבקת או הפלות שאירעו בעסק בשיעור חריג, ויערוך רישום על כך.

(3) רישומים לפי פרק זה יישמרו ע"י בעל העסק לתקופה שלא תפחת מ-3 שנים.

4.7. כלבים וחתולים

4.7.1. הוראות חוק הנוגעות לעניין

- (1) פקודת הכלבת 1934.
- (2) חוק צער בעלי חיים (הגנה על בעלי חיים), התשנ"ד-1994.
- (3) חוק להסדרת הפיקוח על כלבים, התשע"ב-2002.
- (4) תקנות הכלבת (החזקת כלבים, חתולים וקופים במאורות בידוד), תשי"ט-1959.
- (5) פקודת מחלות בעלי חיים [נוסח חדש], תשמ"ה-1985.
- (6) תקנות מחלות בעלי חיים (פסדים), תשמ"א-1981.
- (7) תקנות מחלות בעלי חיים (תכשירי חיטוי, ניקוי והדברה), תשמ"ב-1982.
- (8) תקנות להסדרת הפיקוח על כלבים (יבוא והחזקה של כלבים מסוכנים), תשס"ה-2004.
- (9) תקנות להסדרת הפיקוח על כלבים, תשס"ה-2005.
- (10) תקנות הכלבת (חיסון), תשס"ה-2005.
- (11) תקנות צער בעלי חיים (הגנה על בעלי חיים) (החזקה שלא לצרכים חקלאיים) התשס"ט-2009.
- (12) נוהל הפעלת כלביות כמאורות בידוד לפי פקודת הכלבת, 1934, וכמאורת רשות לפי החוק להסדרת הפיקוח על כלבים, התשס"ג-2002 (מאי 2013).
- (13) נוהל מסירת כלבים וחתולים משוטטים לאימוץ מכלביות.

4.7.2. הגדרות

בפרק זה -

בעל עסק או עובד מטעמו שבהשגחתו, בפיקוחו או בניהולו פועל העסק וגילו מעל 18 שנים	אחראי
תאגיד רשום שמטרתו ועיסוקו הגנה על בעלי חיים, מניעת סבל מהם ודאגה לרווחתם	ארגון למען בעלי חיים
מקום שעיקר פעילותו ריבוי בעלי חיים	בית גידול
מקום שיעודו קליטת בעלי חיים עזובים ומתן מחסה להם	בית מחסה
כלב או חתול	בעל חיים
מנהל השירותים הווטריןריים במשרד החקלאות ופיתוח הכפר, לרבות מי שהוא הסמיך לעניין מפרט זה	המנהל
<u>חוק להסדרת הפיקוח על כלבים, התשע"ב-2002</u>	חוק להסדרת הפיקוח על כלבים

מאורת רשות	כהגדרתה בחוק להסדרת הפיקוח על כלבים
מחסה	מתחם נקי ומוגן משמש, מרוח ומגשם, שבו מקומות מרובץ במספר ובשטח המספיקים למנוחת כל בעלי החיים שבמתחם בו זמנית
מקום הסגר	מקום שאושר ע"י המנהל להחזקת בעלי חיים מיבוא, לפי תקנה 9 לתקנות מחלות בעלי חיים (ייבוא בעלי חיים), התשל"ד-1974
מרכז רישום	כהגדרתו בחוק להסדרת הפיקוח על כלבים
מתחם	כלוב, כלי קיבול או מרחב מתוחם באמצעים פיזיים המונעים את יציאת בעל החיים ממנו
עסק	בית גידול, בית מחסה, מקום הסגר, מאורת רשות, פנסיון או כל עסק בו מתקיימים גידול או החזקה או טיפול בבעלי חיים
פנסיון	עסק שעיקר פעילותו שיכון והחזקה של בעלי חיים, תמורת תשלום לתקופה קצובה
רופא וטרינר עירוני	רופא וטרינר שמינתה רשות מקומית בהסכמת מנהל השירותים הווטרינרים, להיות רופא וטרינר של רשות מקומית
שבב	גוף זיהוי אלקטרוני זעיר המשמש לסימון תת עורי של בעל החיים, כהגדרתו בתקנות צער בעלי חיים (החזקה שלא לצרכים חקלאיים)
תקנות התכשירים	תקנות מחלות בעלי חיים (תכשירי ניקוי, חיטוי והדברה), התשמ"ב-1982
תרכיב חיסון	תרכיב כהגדרתו בתקנות מחלות בעלי חיים (מיקרואורגניזמים, תרכיבים ומעבירים), התשל"ה-1975, המשמש לחיסון בעלי חיים
תכשירי חיטוי, ניקוי והדברה	כהגדרתם בתקנות מחלות בעלי חיים (תכשירי חיטוי, ניקוי והדברה), התשמ"ב-1982
תכשיר רפואי	"תכשיר" כהגדרתו בפקודת הרוקחים [נוסח חדש], התשמ"א-1981
תקנות צער בעלי חיים (החזקה שלא לצרכים חקלאיים)	תקנות צער בעלי חיים (הגנה על בעלי חיים) (החזקה שלא לצרכים חקלאיים) התשס"ט-2009

4.7.3. תנאים מוקדמים

- (1) בקשה לרישיון עסק תיערך בכתב ויצורפו לה כל אלה:
- (א) תכנית מבנה העסק לפי העניין, בקנה מידה של 1:100.
- (ב) מפרט טכני וסניטרי של העסק לפי העניין.
- (ג) תרשים סביבה ומפה מצבית.
- (ד) רשימת בעלי החיים שיוחזקו בעסק ומספר הפרטים המתוכנן עבור כל מין.
- (ה) בעל העסק יחזיק תיק ניהול סיכונים אשר יכיל:

- (1) תכנית למניעת בריחת בעלי החיים.
- (2) תכנית למניעת פגיעה בעובדים.
- (3) תכנית למניעת פגיעה במבקרים.
- (4) סדר פעולות במקרי חירום הכולל אנשי קשר וטלפונים לפי הצורך.
- (5) פרטי התקשרות עם רופא וטרינר מטפל שהינו בעל ידע וניסיון מתאימים למיני בעלי החיים שיוחזקו בעסק, מאושר ע"י הרופא הווטרינר העירוני של הרשות המקומית שבה ממוקם העסק.

(2) בעל העסק יוודא קיום מיגון היקפי הולם ו/או אמצעי אבטחה אשר יבטיחו מניעת כניסה לא מבוקרת או מאושרת ו/או יציאת אנשים שאינם מורשים לשטח העסק בכל שעות היממה.

(3) בעסק המיועד לשמש מאורת רשות לא יינתן רישיון עסק אלא אם העסק אושר לשמש כמאורת רשות ע"י המנהל. על עסק זה לעמוד בדרישות ובתנאים המפורטים בנוהל "[הפעלת כלביות רשות כמאורות ביודד לפי פקודת הכלבת, 1934 וכמאורת רשות לפי חוק להסדרת הפיקוח על כלבים](#)".

4.7.4. תשתיות וציוד

(1) בעסק שבו מוחזקים כלבים וחתולים יהיו מתחמים נפרדים לכלבים ולחתולים, באופן שאין קשר עין או כל אינטראקציה אחרת בין הכלבים לחתולים, העלולה לגרום לעקה כלשהי אצל מי מהם.

(2) בעסק המיועד לשמש מאורת רשות יהיה חדר נפרד למשרד, אשר יכלול מחשב וחיבור לאינטרנט.

(3) המבנה, הגדרות והמחסות יותאמו למין ולמספר בעלי החיים המוחזקים בעסק ויבטיחו את שלומם, בטיחותם, מניעת בריחתם ואת ביטחון ובריאות הציבור.

(4) החלק הפנימי של העסק (לרבות קירות, רצפות, מחיצות, דלתות ומשקופים) יהיה בנוי מחומרים עמידים, חלקים, אטומים, שאינם סופחי לחות (לרבות עץ) וקלים לניקוי.

(5) רצפת המתחם תהיה בעלת שיפוע המאפשר ניקוז מי השטיפה והפרשות בעלי החיים לתעלת ניקוז המובילה למערכת ביוב מתאימה.

(6) רצפת המתחם תהא עשויה מחומר מונע החלקה, כך שיתאפשר לבעלי החיים לנוע בו ללא סכנת החלקה.

(7) במבנה מתחם, ברצפתו, במצע שבתוכו ובחומרים שמהם עשויים כל אלה לא יהיה כדי לגרום נזק ממשי לבעל החיים הנמצא בתוכו, לגופו או לבריאותו, לרבות בליטות, שקעים, נקודות חשמל לא ממוגנות, פתחי ותעלות ניקוז חשופים.

(8) כל הפתחים במבנה העסק, לרבות שערים, דלתות וחלונות יהיו שלמים ותקינים, ובעלי מנגנון סגירה תקין.

(9) העסק יכלול מתחם ייעודי סגור עבור בעלי החיים לצורך פעילות גופנית ומשחק, אשר יעמוד בתנאים הבאים:

- (א) גודלו יתאים למספר בעלי החיים המקסימלי שיכול להכיל העסק.
- (ב) המתחם יכלול ציוד תקין לבטיחות העובדים, כגון: מוטות לכידה, כפפות, קולרים לקשירה, רצועות הולכה, זממים, המתאימים לבעלי החיים שבעסק.
- (ג) אזור חנייה שגודלו יאפשר כניסת רכבים לשטח העסק ופריקה והעמסת בעלי חיים באופן שימנע את בריחתם ממתחם העסק.
- (ד) בעסק שיש בו חצר, תעמוד החצר בתנאים הבאים:
- 1) תהיה מגודרת בגדר היקפית בגובה שלא יפחת משני מטרים.
 - 2) תהיה בנויה באופן שמונע ביעילות מעבר אנשים ובעלי חיים דרכה, מעליה או מתחתיה.
 - 3) שער החצר יהיה ניתן לנעילה באופן המונע כניסת אנשים ויציאת בעלי חיים משטח החצר.
 - 4) כלובים בחצר צריכים להיפתח לפרוודור או אזור בטוח אחר, בצורה שלא תאפשר בריחה של בעל חיים.
 - 5) שטח חצר המשמשת לפעילות גופנית לכלבים, לא יפחת מ-16 מ"ר לכלב ואם שוהים בה יותר מחמישה כלבים, בו זמנית, יהיה שטחה של החצר גדול ב-2 מ"ר לכל כלב נוסף.
- (ה) חצר בעסק שהוא מאורת רשות תעמוד בנוסף גם בתנאים הבאים:
- 1) שטחה יהיה בגודל מספיק לכניסת כלי רכב להובלת בעלי חיים, באופן שיאפשר העמדת רכב ההובלה בסמוך לכניסה למבנה בו מצויים תאי בעלי החיים.
 - 2) יהיו בחצר אמצעים המאפשרים שטיפה וניקוי של רכב ההובלה.
- (10) תאי שירותים:
- (א) באגפי העסק יותקנו תאי שירותים וציוד סניטרי קבוע, ייעודים עבור עובדי העסק, כדלקמן:
- 1) כיור הממלא אחר הדרישות הבאות:
- (א) בעל חיבור למקור מים זורמים, קרים וחמים, באיכות מי שתיה לפי [תקנות בריאות העם \(איכותם התברואית של מי שתיה ומתקני שתיה\), התשע"ג-2013](#).
- ב) גודל הכיור לא יפחת מ-40X30 ס"מ.
 - ג) עשוי מחומר הניתן לחיטוי וניקוי בנקל.
- 2) אמצעים לייבוש ידיים.
 - 3) סבוניות.
 - 4) פח ייעודי.

(ב) בעסק יהיו תאי שירותים ייעודיים עבור ציבור המבקרים בו אשר ימוקמו בשטח העסק באגף נפרד פיזית מהאגפים בהם מוחזקים בעלי החיים.
(11) תאים להחזקת בעלי חיים:

(א) התאים כולם יהיו מקורים באופן המגן מפני גשם ושמש. חלק מהתאים המיועדים להחזקת כלבים יהיו סגורים בתקרה או רשת.

(ב) התאים יהיו בנויים באופן המאפשר תצפית על כל חלקי התא גם לפחות צד אחד של התאים לא יהיה חשוף לקהל או למתחמים סמוכים שיש בהם בעלי חיים. אורך צד זה לא יפחת מרבע מהיקף הכלוב או הצר.

(ג) רצפת התא וקירותיו יהיו בנויים מחומרים קשיחים שאינם ניתנים ללעיסה, אינם סופגים מים וניתנים לניקוי ולחיטוי בנקל.

(ד) אזורים המיועדים לשינה בכלוב צריכים להיות מבודדים בכדי למנוע תנאי טמפרטורה קיצוניים.

(ה) הציוד הייעודי לשימוש בתאים יהיה עשוי מחומרים ברי חטוי, שאינם קורוסיביים, שאינם רעילים, ואין בהם בכדי לפגוע בבעלי החיים. שימוש בציוד העשוי חומר מתכלה יותר לשימוש חד פעמי בלבד.

(ו) תאים לכלבים, לרבות המרווחים בין הסורגים או עיני הגדרות והרשתות, יהיו בנויים באופן המונע את יציאת הכלבים מן התא. על בעל העסק להתייחס לגדלים פיזיים שונים של כלבים ושונות בצרכיהם(גורים, קשישים) בעת תכנון התאים.

(ז) בעל העסק יתקין מחיצות בין התאים. גובה המחיצות לא יפחת מ-2 מטרים.

(ח) תאים לחתולים יהיו בתוך מבנה סגור שימנע את בריחתם, ויהיו בהם מתקנים ואמצעים מתאימים אשר יאפשרו לתפוס חתול פראי בעת הצורך, באופן שימזער את הפגיעה בו.

(ט) שטחו המזערי של מתחם בו מוחזקים כלבים וחתולים לא יפחת מ:

(1) 1 מ"ר - לחתול, וגובה הכלוב לא יפחת מ-1 מטר.

(2) 1.2 מ"ר - לכלב שמשקלו עד 10 ק"ג.

(3) 2 מ"ר - לכלב שמשקלו מעל 10 ק"ג ועד 20 ק"ג.

(4) 3 מ"ר - לכלב שמשקלו מעל 20 ק"ג ועד 40 ק"ג.

(5) 3.5 מ"ר - לכלב שמשקלו מעל 40 ק"ג.

(י) לשטח מתחם שבו יותר מחתול אחד יתווספו לא פחות מ-0.6 מ"ר לכל חתול בוגר נוסף או 1.2 מ"ר לחתולה עם גוריה.

(יא) בית מחסה של ארגון למען בעלי חיים יהיה פטור מהאמור בסעיפים 4.7.4.(ט11), ו-4.7.4.(י11), ובלבד ששטח כלוב לחתול אחד לא יפחת מ-0.5 מ"ר, שטח כלוב שבו מוחזקים יותר מחתול אחד לא יפחת מ-0.75 לכל שני חתולים, וגובה הכלוב לא יפחת מ-0.6 מטר.

(יב) שטח מתחם שבו יותר מכלב אחד לא יפחת מצירוף השטח האמור בסעיף 4.7.4.(ט11), מחושב לפי הכלב הגדול ביותר במתחם ועוד שטח של מ"ר אחד לכל 10 ק"ג ממשקלם הכולל של שאר הכלבים במתחם.

(יג) בית מחסה של ארגון למען בעלי חיים יהיה פטור מהאמור בסעיף 4.7.4.(י11), ובלבד ששטח מתחם שבו יותר מכלב אחד לא יפחת מצירוף השטח האמור בתקנה 4.7.4.(ט11), כשהוא מחושב לפי הכלב הגדול ביותר במתחם ושטח של מ"ר אחד לכל 15 ק"ג ממשקלם הכולל של שאר הכלבים במתחם.

(יד) לכלב או לחתול במתחם תהיה גישה חופשית למחסה. שטח המחסה המוגן משמש לא יפחת מהשטח המזערי הנדרש לפי סעיפים 4.7.4.(ח11), 4.7.4.(י11) ו-4.7.4.(יא11).

(טו) תאים יהיו מקומות מרבץ מוגבהים מהקרקע ועשויים מחומר הניתן לחיטוי. (טז) היה מקום הרביצה דרגש עשוי בטון או מתכת, יונח עליו בידוד תרמי.

(יז) על המצע במקומות המרבץ להישמר נקי, יבש ונטול טפילים.

(יח) היה מקום הרביצה לכלב מיטה, עליה להיות בנויה מחומר עמיד, אטום, בגודל המתאים לכלב שבתא.

(יט) מתחם שמוחזק בו חתול יכלול בתוכו:

- 1) מקום מסתור מתאים.
- 2) משטח מתאים להשחזת ציפורניים.
- 3) ארגז לעשיית צרכים ובו מצע המתאים לכך. מספר ושטח הארגזים יתאים למספר החתולים שבמתחם.

(כ) הוראות סעיף 4.7.4.(י11), לא יחולו על בית מחסה של ארגון למען בעלי חיים.

(12) בעסק שמוחזקים בו יותר מ-20 כלבים ו/או חתולים יהיה מקום המיועד למתן טיפול רפואי וטרינרי לבעלי חיים, הבנוי באופן המונע את בריחת בעלי החיים והגישה אליו תהא בפיקוח בעל העסק או האחראי מטעמו. המקום יכלול אמצעים לטיפול רפואי בבעלי החיים ובכלל אלה שולחן טיפולים ואמצעים למתן עזרה ראשונה.

(13) בעסק שהוא מאורת רשות יהיה חדר טיפולים למתן טיפול רפואי וטרינרי אשר יהיה בר נעילה ובנוי באופן המונע את בריחת בעלי החיים והגישה אליו תהא בפיקוח בעל העסק או האחראי מטעמו.

(14) חדר הטיפולים בעסק שהוא מאורת רשות, יכיל את הציוד הבא:

- (א) שולחן טיפולים.
- (ב) אמצעים לביצוע ניתוחי עיקור וסירוס כלבים וחתולים (למעט במקרה בו יש למאורת הרשות הסכם עם מרפאה וטרינרית אחרת בה יבוצעו הניתוחים).
- (ג) אמצעים למתן טיפול רפואי ראשוני לבעלי החיים במקרה פציעה.

(15) אחסון מזון לבעלי חיים :

(א) אזור לרבות חדר, מחסן או מתקן נפרד לאחסנת מזון לבעלי החיים. האזור יסומן, לרבות באמצעות שילוט, באופן בולט וברור כמקום לאחסון מזון לבעלי חיים.

(ב) בעסק יהיה ציוד מתאים לאחסון המזון לבעלי החיים באופן מסודר, היגייני וסניטרי.

(ג) מזון לא יאוחסן ישירות על הרצפה.

(ד) מזון יבש יוחזק נפרד ממזון אחר.

(ה) על אמצעי קיבול המכילים מזון לבעלי חיים יהיה סימון "לא למאכל אדם מיועד לבעלי חיים בלבד".

(ו) אמצעי הקיבול יסומנו בשם המזון, בעל החיים לו מיועד המזון ותאריך תפוגה של המזון.

(ז) בעל העסק יודא כי באזור אחסון המזון שוררים תנאים מתאימים לשמירה על המזון באופן שימנע את קלקולו, בהתאם להנחיות יצרן המזון. מזון רך ישמר באמצעי קירור ייעודיים.

(ח) כיוור עם ברז מים חמים וקרים צריך להיות נגיש לשם ניקיון כלי האוכל והמים.

(16) אחסון תרכיבי חיסון ותכשירים רפואיים :

(א) תרכיבי חיסון ותכשירים רפואיים יאוחסנו בנפרד מתכשירי חיטוי ניקוי והדברה.

(ב) תרכיבי חיסון ותכשירים רפואיים יוחזקו בקירור בהתאם להוראות היצרן על גבי תווית האריזה המאושרת, לרבות טמפרטורת הקירור.

(ג) לא יוחזקו בעסק מזון ומשקאות במקרר או במקומות בהם מוחזקים תכשירים רפואיים ותרכיבי חיסון.

(17) אחסון תכשירי ניקוי, חיטוי והדברה :

(א) תכשירי חיטוי, ניקוי והדברה יאוחסנו בארון נעול ונפרד.

(ב) הארון לאחסון חומרי הדברה (להלן - הארון) לא יוצב בחדר בו מוחזק מזון לבעלי חיים.

(ג) ארון האחסון יסומן וישולט באופן בולט וברור "ארון תכשירי חיטוי, ניקוי והדברה".

(ד) הארון יהיה בר נעילה, והגישה אליו תותר בפקוח בעל העסק או האחראי בלבד.

(18) ניקוז ופסולת :

(א) העסק יתוכנן ויבנה באופן שיאפשר ניקוז יעיל של עודפי נוזלים, שפכים והפרשות.

(ב) ביוב העסק יחובר למרכז טיפול בשופכין, או לרשת ביוב ציבורית, או לניקוז לבור, ובלבד שיקוימו כל התנאים הבסיסיים למניעת זיהומים ו/או סכנה לבני אדם ובעלי חיים. פתחי הניקוז לביוב יכוסו באמצעות רשת.

(ג) ניקוז העסק, לרבות תעלות ניקוז התאים, ימוקמו באופן שימנע חשיפה ישירה ומגע של בעלי החיים אל תוכנו. תעלות הניקוז ימוקמו מחוץ למתחם הכלובים, על מנת שבעלי החיים לא ייחשפו אל הביוב שזורם בהן.

(ד) מכלים לאיסוף פסולת מוצקה בעסק יהיו עשויים מחומר חלק שאינו סופג רטיבות, תקינים, שלמים ומכוסים למניעת ריחות, זיהום וכדומה.

(ה) בעסק המשמש כמאורת רשות, רצפת המתחמים תהיה בעלת שיפוע שיאפשר ניקוז יעיל של נוזלים אל תעלת ניקוז, וימנע היקוות מים בעסק. הוראה זו לא תחול במקרה של החזקת חתולים או כלבים קטנים בלבד, ובתנאי שהמטפל בבעלי החיים ישתמש באמצעים לאיסוף הפרשות, וינקה את התא בתדירות מספיקה למניעת הצטברות הפרשות, נוזלים ולכלוך.

(ו) בעסק שהוא מאורת רשות יהיה מקרר ו/או מתקן הקפאה לאחסון גוויות בעלי חיים.

(19) איורור ותנאי טמפרטורה:

(א) בעל העסק יתקין אמצעים לאיורור או מיזוג בשטח התאים להחזקת בעלי החיים.

(ב) האיורור או המיזוג יפעל באופן שימנע מערבולות אוויר ורעש שעשוי לגרום לעקה בקרב בעלי החיים.

(ג) מבנה סגור שבו מוחזקים בעלי חיים יאוורר, בכל עת, באחד מהאמצעים האלה:

1) חלונות הנפתחים אל אויר החוץ וניתנים לסגירה.

2) מערכת מכאנית לאורור או מיזוג מלאכותי, באופן שזרימת האוויר תתאים למין, מספר ואופי בעלי החיים המוחזקים במבנה.

(ד) בעל העסק ידאג לתנאי אקלים לרבות הגנה מפני עקת חום או קור ומפני פגעי מזג האויר בכל שטח העסק בו מוחזקים בעלי החיים בהתאמה לתנאים שקבע המנהל.

(ה) בעל העסק יודא כי הטמפרטורה בתאים לא תחרוג מטווח 13-26 מעלות צלזיוס.

(ו) בעל העסק יודא כי ניתן להתאים את הטמפרטורה בהתאם לנדרש באופן אקטיבי (חימום וצינון).

(ז) בעל העסק יתקין מדי חום "מינימום מקסימום" בכל יחידת מבנה בעסק המשמשת לשיכון בעל חיים.

(ח) מכשירי החימום בעסק יעמדו בתקני הבטיחות הנדרשים בכל הנוגע לבטיחות העובדים ובעלי החיים, ויוצבו באופן שלא יהווה סכנת שריפה או סיכון לבעלי החיים ובהתאם להנחיות היצרן.

(20) תאורה :

(א) בעל העסק יתקין מערכת תאורה אשר תאפשר בדיקה וניטור ופיקוח של בעלי החיים בכל עת.

(ב) התאים והחצר בעסק יוארו בתאורה טבעית, ככל הניתן, באופן המאפשר לבעלי החיים להביע דפוס התנהגות טבעי.

(21) שילוט :

(א) בעסק יוצב באופן בולט ונראה לעין, לפחות שלט אחד בו ייכתב באותיות גדולות ובולטות "אסורה האכלת בעל חיים ו/או נגיעה בו ו/או בכלובו בלא אישור האחראי על העסק או מדריך".

(ב) בכניסה לעסק יוצב שלט במקום גלוי לעין ובו יצוינו :

(1) כי בעסק מוחזקים בעלי חיים.

(2) ההוראה כי הכניסה לזרים אסורה.

(3) פרטי ההתקשרות המעודכנים עם האחראי בעסק.

(ג) בסמוך ליציאה מהעסק יוצב באופן בולט ונראה לעין שלט המציין את החובה לשטיפת ידיים ושמירה על היגיינה.

(22) ציוד עזר :

(א) בעל העסק יוודא שמוחזק בעסק בכל עת ובמצב תפעולי תקין הציוד והאמצעים הבאים :

(1) אמצעים ליצירת קשר בזמן אמת עם הרופא הווטרינר המטפל.

(2) קורא שבבים אוניברסלי - מכשיר אחד או יותר שבאמצעותם ניתן לקרוא סימון תת-עורי בשבב אלקטרוני שמשדר בשני אלה : תדר 134.2 קילוהרץ

ובתדר 128 קילוהרץ.

4.7.5 תנאים תפעוליים

(1) כללי :

(א) בעל העסק או האחראי לא יפעילו אלא אם כן :

(1) הוא בעל הידע הנדרש להחזקה של בעלי החיים מן הסוג שבעסק ולטיפול בהם.

(2) הוא נוכח בעסק בכל עת שהעסק פתוח למבקרים.

(ב) האחראי בעסק לא יתיר מגע בבעל חיים או האכלתו, אלא אם כן הוכח להנחת דעתו, כי האדם שייגע בבעל החיים או יאכילו יודע מהי הדרך הנכונה לעשות זאת בלי לגרום לו כאב או סבל.

(ג) האחראי ינקוט את כל האמצעים הדרושים באופן סביר, בנסיבות העניין, כדי למנוע פגיעה בבעלי החיים או הטרדתם בכל עת, לרבות כשהעסק סגור לקהל.

(ד) האחראי ידאג לביקורת יומית של כל המתקנים במקום, לאיתור תקלות וסימני מצוקה בבעלי החיים.

(ה) כל פתחי העסק ישמרו סגורים בכל עת, באופן שימנע הימלטות, בריחה או יציאה של בעלי החיים.

(ו) האחראי יודא כי קיים בעסק מזון מתאים לסוגי בעלי החיים שבעסק, בכמות המספיקה לשבוע ימים לפחות.

(ז) בעסק שהוא מאורת רשות לא יוכנס בעל חיים שלא עבר טיפול מונע כנגד טפילים (אקטופרזיטים ואנדופרזיטים).

(ח) לא יוצאו בעלי חיים מהעסק ללא אישור האחראי וללא השגחה ופיקוח.

(ט) האחראי לא ישאיר בעל חיים בעסק בלא השגחת עובד לתקופה העולה על 26 שעות רצופות.

(י) האחראי יודא בדיקת כל בעלי החיים שבעסק בידי רופא וטרינר, בתדירות שלא תפחת מפעם בחודש.

(יא) האחראי יביא לבדיקת רופא וטרינר, בתוך זמן סביר, כל בעל חיים, הנמצא בעסק ומגלה סימני מצוקה, עקה, מחלה או פציעה.

(יב) לכל תא יוצמד טופס הכולל את הפרטים הבאים:

1 מספר שבב.

2 תיאור בעל החיים, לרבות גזע, גודל, מין, סימנים מיוחדים.

3 שנת לידה או שנת לידה משוערת (כאשר שנת הלידה אינה ידועה).

4 בעיות בריאותיות מהם סובל בעל החיים.

5 תיעוד הטיפול הרפואי שבעל החיים מקבל, לרבות תאריך ופרטי מטפל.

6 בעסק שהוא מאורת רשות, יכלול הטופס המוצמד לכל תא גם את הפרטים הבאים:

א) סיבת כניסה (כגון שוטטות / ויתור / נשיכה).

ב) מועד כניסה להסגר ומועד סיום תקופת ההסגר.

ג) פרטי הבעלים הידועים.

(יג) קליטת בעל חיים בעסק שהוא מאורת רשות או בית מחסה של ארגון למען בעלי חיים:

1 האחראי יבדוק הימצאות שבב באמצעות קורא שבבים אוניברסלי מאושר (במקרה ולא נמצא שבב לאחר 2 ניסיונות, יש לבצע בדיקה נוספת ע"י אדם נוסף).

- (2) האחראי יוודא שלבעל החיים יש חיסון כלבת בתוקף באתר מרכז הרישום.
- (3) בעל חיים יוחזק בבידוד עד אשר לא יבוצעו סעיפים 4.7.5(1ג1) ו-4.7.5(2ג1).
- (4) לא יוחזק בבית העסק כלב ללא חיסון משושה בתוקף ולא יוחזק חתול ללא חיסון מרובע בתוקף.
- (5) האחראי יטפל בבעלי החיים בעסק כנגד תולעי מעיים (להלן - תילוע).
- (6) תאריכי מתן החיסון והתילוע יתועדו במסגרת פרטי בעל החיים ויימסרו לכל מי שיקבל לחזקתו את בעל החיים.
- (7) מותרת דחיית מתן חיסון או תילוע, אם רופא וטרינר קבע ונימק, בכתב, כי עקב גילו או מצבו של הכלב או החתול יש לדחות את מועד מתן החיסון או התילוע.
- (2) תנאי ההחזקה:
- (א) לכל כלב בעסק, למעט כלב שאינו כשיר לכך מבחינה רפואית, תתאפשר יציאתו פעמיים ביום לפחות למשך 30 דקות בכל פעם, ואם העסק הוא בית מחסה של ארגון למען בעלי חיים - אחת ליומיים לפחות:
- (1) לטיול כשהכלב קשור ברצועה המוחזקת ע"י אדם המסוגל לשלוט בכלב ועם מחסום פה, אם הכלב הוא כלב מסוכן.
- (2) או לחצר העסק.
- (ב) בעל העסק יחזיק גורי כלבים וחתולים מגיל 60 יום ועד תום החיסונים (כלבת + משושה) באופן אשר מונע כל מגע בין בעל החיים לבין מבקרים (בכלובים עם דופן זכוכית או פלסטיק אטומה).
- (ג) בעל העסק יוודא כי הכלבים והחתולים המוחזקים בעסק מחוסנים בהתאם לגילם, לרבות חיסוני משושה ומרובעת (בהתאמה), על מנת למנוע הפצת מחלות. סוגי החיסונים יהיו על פי המלצות ארגון הרופאים הווטרינרים בישראל.
- (ד) בעל העסק יוודא כי כל הכלבים בבית העסק מסומנים בשבב בהתאם לחוק להסדרת הפיקוח על כלבים.
- (ה) היה העסק בית גידול או בית מחסה, יהיו בעלי החיים מוחזקים ברישיון מטעם הרשות המקומית בה נמצא העסק.
- (ו) לאחר מכירתו או מסירתו של כלב שגילו מעל 3 חודשים לבעלים חדש, באחריות בעל העסק לוודא העברת בעלות, לרבות דיווח לרופא הווטרינר העירוני, כנדרש בחוק להסדרת הפיקוח על כלבים ותקנותיו.
- (ז) אחראי יחזיק בעל חיים חולה במחלה מידבקת או חשוד ככזה, בבידוד משאר בעלי החיים ובמתחם נפרד באופן שימנע כל מגע בינו לבין מבקרים.
- (3) ניקיון ותחזוקה:

- (א) מתחם, הציוד שבתוכו, המצע וכלי המים והמזון, יהיו נקיים מלכלוך ומהפרשות גוף ו/או פסולת במידה שאינה סבירה בנסיבות העניין.
- (ב) מתקני התאורה והאוורור במבנה יהיו נקיים מאבק ו/או מכל לכלוך אחר, באופן סביר בנסיבות העניין.
- (ג) כל מכלאה ו/או כלוב צריכים לעבור ניקוי יומיומי.
- (ד) יש לנקות את הפרשות בעלי החיים מכל האזורים לפחות פעם ביום.
- (ה) כל תא צריך לעבור חיטוי יסודי בין החלפת בעלי חיים או כל 7 ימים (הקודם מבין השניים).
- (ו) כל הכלים, לרבות אמצעי קיבול למזון וחומרי הבידוד צריכים לעבור חיטוי יסודי לפני שימוש חוזר בתא אחר.
- (ז) יש לנקוט בכל האמצעים האפשריים בכדי למנוע התפשטות פרעושים במכלאה.
- (ח) בעת ניקוי מתחם במים, לא יופנה זרם מים אל בעל חיים ויינקטו כל האמצעים למניעת פגיעה בבריאותו של בעל החיים כתוצאה מהרטבתו.
- (ט) לא ימצאו בעלי חיים במתחם בעת טיפול באמצעות חומר העלול לפגוע בבריאותם.
- (י) פסולת תפונה בתדירות מספקת כך שלא תצטבר מעבר לסביר ותגרום למטרד.
- (יא) בעל העסק יודא כי לא תהיה גישה למכרסמים, מעופפים ושאר מזיקים אל המזון המוחזק בעסק.
- (יב) בעל העסק יודא שמזון מקולקל או עבש ייזרק.
- (יג) חומרי הניקוי והחיטוי בהם ישתמש בעל העסק יהיו עם תעודת רישום כהגדרתה בתקנות התכשירים. רשימות חומרי החיטוי וההדברה כפי שהן מתעדכנות מזמן לזמן, מופיעות באתר האינטרנט של השירותים הווטרנרים ובריאות המקנה בקישור שלהלן :
- <https://www.moag.gov.il/vet/Yechidot/TachshirimTrufot/Pirsu.mim/Pages/default.aspx>
- (4) טיפול בגוויות בעלי חיים ואיסופן :
- (א) מת בעל חיים בעסק, על האחראי לוודא כי מתבצע פינוי של הגוויה בתוך 24 שעות לתחנת איסוף פסדים שקבעה הרשות המקומית ושבתחומה נמצא העסק, או להעבירה למתקן כילוי או לאתר הטמנה או מחזור מאושרים לפי כל דין.
- (ב) בעסק שהוא מאורת רשות, יקוימו גם התנאים הבאים :
- 1) גוויות בעלי החיים יאוחסנו במקרר (בטמפרטורה של 0-4 מעלות צלזיוס) ו/או במתקן הקפאה עד לפינויין.

2) פינוי הגופות מהמקרר ו/או ממתקן ההקפאה יבוצע אחת לשבוע או שבועיים בהתאמה, למתקן כילוי או לאתר הטמנה או מחזור מאושרים לפי כל דין.

3) במקרה של חשד למחלה, תישמר גווייתו של בעל החיים ו/או חלקיה בקירור בלבד (בטמפרטורה של 0-4 מעלות צלזיוס), בנפרד מגוויות בעלי חיים אחרים, ותובא בתוך 24 שעות לבדיקה במעבדות המכון הווטרינרי בבית דגן ע"י הרופא הווטרינר העירוני של הרשות המקומית שבתחומה העסק.

(5) הדברה :

(א) באחריות בעל העסק לבצע הדברה תקופתית ובהתאם לצורך. ההדברה עצמה תבוצע אך ורק על ידי מדביר מוסמך (בהתאם ל**חוק הסדרת העיסוק בהדברה תברואית - התשע"ו-2016**).

(ב) בעל העסק יודא כי בידיו של המדביר תיעוד של כל פעולות הדברה שבוצעו בעסק.

(ג) חומרי ההדברה בהם ישתמש בעל העסק יהיו עם תעודת רישום כהגדרתה בתקנות התכשירים. רשימות תכשירי הניקוי, החיטוי וההדברה, כפי שהן מתעדכנות מזמן לזמן, מופיעות באתר האינטרנט של השירותים הווטרינריים ובריאות המקנה בקישור שלהלן :

<https://www.moag.gov.il/vet/Yechidot/TachshirimTrufot/Pirsu/mim/Pages/default.aspx>

(6) עובדים :

(א) בעסק יועסק לפחות עובד אחד כ"אחראי" שיהיה בעל הידע הנדרש להחזקה של בעלי החיים מן הסוג שבעסק ולטיפול בהם.

(ב) האחראי יהיה נוכח בעסק בכל עת שהעסק פתוח למבקרים.

(ג) כל העובדים בעסק יחוסנו כנגד מחלת הכלבת בהתאם להמלצות משרד הבריאות, כפי שיינתנו מעת לעת.

(ד) בעל העסק יעסיק עובדים בהיקף המתאים למספר בעלי החיים בעסק.

(ה) בעסק שהוא מאורת רשות יועסק כלבן שתפקידו לטפל בבעלי החיים שבכלביה, בהתאם להוראות הרופא הווטרינר העירוני.

(ו) רופאים וטרינרים, כלבנים ולוכדי כלבים המועסקים בעסק שהוא מאורת רשות, יעברו הכשרה ייעודית המתאימה לתפקידם.

(7) אימוץ :

(א) מסירת כלבים וחתולים לאימוץ, מעסק שהוא מאורת רשות או מעסק שהוא בית מחסה של ארגון למען בעלי חיים, תעשה לפי הוראות **נוהל מסירת כלבים**

וחתולים משוטטים לאימוץ מכלביות, המפורסם באתר השירותים הווטרינרים במשרד החקלאות ופיתוח הכפר.

4.7.6. תיעוד דיווח

- (1) בעל העסק יודיע, לרופא הווטרינר העירוני של הרשות המקומית שבתחומה נמצא העסק, על העסק שבבעלותו או בניהולו; ההודעה תהיה לפי הטופס שבנספח א' ויפורטו בה סוגי בעלי החיים שיוחזקו בעסק ומקום החזקתם בו. היו בעסק כלבים - יעביר דיווחים לרופא הווטרינר העירוני בהתאם לנדרש בחוק ובתקנות להסדרת הפיקוח על כלבים.
- (2) בעל העסק יעביר לרופא הווטרינר העירוני, לא יאוחר מהיום העשירי בכל חודש, דוח לפי נספח ב', על בדיקות בעלי חיים בעסק.
- (3) בעל עסק ינהל רישום של כל גילוי סימני מחלה ומצוקה אצל בעל חיים והבדיקות והטיפול הרפואיים שניתנו לבעלי החיים שבעסק, לרבות חיסונים ובדיקות שגרתיות ותוצאותיהן. רישום כאמור יכלול:
 - (א) תאריך.
 - (ב) סוג הטיפול או הבדיקה.
 - (ג) פרטי בעל החיים שטופל.
 - (ד) הוראות המשך טיפול שניתנו.
 - (ה) שמו, חתימתו ומספר רישונו של הרופא הווטרינר שבצע את הבדיקה או הורה על הטיפול.
- (4) בעל העסק ינהל רישום של תמותת בעלי חיים בעסק אשר תכלול את הפרטים הבאים:
 - (א) תאריך המוות.
 - (ב) פרטי בעל החיים שמת.
 - (ג) המקום שאליו הועברה גווייתו של בעל החיים.
- (5) בעל העסק ישמור רישום כאמור בסעיפים 4.7.6 (3) ו-4.7.6 (4), למשך שנתיים מיום עריכתו.
- (6) תיעוד פעולת ההדברה ישמר בעסק חצי שנה מסיום פעולת ההדברה. התיעוד תכלול פרטים אלו:
 - (א) שם המדביר, מסי רישוי המדביר ומענו.
 - (ב) תאריך הפעולה.
 - (ג) סוג חומר ההדברה ומהותו.
- (7) בעסק שהוא מאורת רשות, ידווח ויתעד האחראי, גם את הפרטים הבאים:
 - (א) סיכום פרטי בעלי החיים בהתאם לסוגם ומספר הפרטים מכל סוג.
 - (ב) תאריך כניסת בעל החיים לעסק ואם נולדו בעסק - תאריך הולדתם.

(ג) שם בעל החיים, גזעו, גילו, מינו וסימנים פיזיים מזהים אחרים (כגון: גודל, צבע, מצב עיקור, שנת לידה משוערת, אורך שיער, קיטום אוזניים).

(ד) מספר שבב באם מסומן.

(ה) מועד בדיקת השבב ופרטי הבודק, בין אם נמצא שבב ובין אם לא.

(ו) מקור בעל החיים:

1) בעל חיים שנולד בעסק - תאריך לידה.

2) מאדם פרטי - שם, ת.ז. כתובת ומספר טלפון.

3) מעסק - שם, כתובת ומספר טלפון של העסק.

4) מייבוא - העתק מהיתר הייבוא ופרטי היבואן.

5) מתפיסה - שם הלוכד, כתובת הלכידה, נסיבות לכידה.

(ז) העתק היתר העברה בהתאם לנדרש לפי כל דין.

(ח) סיבת הבאת בעל החיים לעסק.

(ט) הפרטים המזהים ופרטי התקשרות של מחזיק הכלב לפי הרשום ברשות, במרכז הארצי לרישום כלבים או לפי מידע שהתקבל ממנו שהביא את בעל החיים למאורת הרשות.

(י) פרטי וטרינר מטפל (שם, כתובת, טלפון).

(יא) טופס מידע רפואי, שבנספח ג', שבו פירט בעלי הכלב בעיות רפואיות המצריכות התייחסות מיוחדת.

(יב) בבעל חיים המובא להסגר כלבת בעקבות נשיכה, יש לתעד את פרטי הנשוך, מועד הכניסה להסגר ומועד סיום ההסגר.

(יג) האחראי יוודא כי כל החיסונים נרשמים בפנקס חיסונים וטיפולים עבור כל בעל חיים. באחריות בעל העסק לוודא כי חיסוני הכלבת דווחו לרשות המקומית כנדרש.

(יד) האחראי במאורת רשות ישמור תיעוד מכל אלו:

1) תרשומת מכל פניה בעל-פה והעתקים מכל פניה בכתב בנוגע לבעל החיים.

2) עדכון על כל הליך משפטי בנוגע לבעל-החיים.

3) פרטים לגבי פעולות שנעשו לאיתור הבעלים של בעל-חיים.

4.7.7 נספחים

(1) נספח א' - טופס הודעה על הפעלת עסק.

(2) נספח ב' - דוח על בדיקת בעלי חיים בעסק.

(3) נספח ג' - טופס מידע רפואי.

נספח א'

הודעה על הפעלת עסק לרופא הווטרינר של הרשות המקומית

(בהתאם לתקנה 9(א) לתקנות צער בעלי חיים (החזקה שלא לצרכים חקלאיים))

שם בעל העסק _____ מס' זהות _____

טלפון _____ כתובת המודיע _____

שם העסק וכתובתו: _____

סוג העסק: (יש לסמן את החלופה המתאימה)

מקום הסגר

מאורת רשות

בית גידול

בית מחסה

פנסיון

אחר

סוגי בעלי החיים שיוחזקו במיתקן ומקום החזקתם:

הצהרת המודיע –

1. אני מצהיר כי כל הפרטים המפורטים לעיל מדויקים; ידוע לי כי אין בהודעה זו כדי לפטור אותי מהצורך למלא אחר הוראות כל דין;
2. ידוע לי כי שינוי בפרטים המפורטים לעיל מחייב הגשת הודעת שינוי.

_____ חתימה

_____ שם המבקש

_____ תאריך

אישור קבלת הודעה

אני הח"מ _____ מאשר בזה כי ביום _____ קיבלתי את ההודעה.

_____ חתימה

_____ שם הרופא הווטרינר העירוני של

_____ שם החותם

_____ תאריך

הרשות המקומית

נספח ב'

בהתאם לתקנה 12(א)6 לתקנות צער בעלי חיים (החזקה שלא לצרכים חקלאיים)

לכבוד הרופא הווטרנר העירוני של הרשות המקומית _____

דוח על בדיקת בעלי חיים בעסק

שם העסק וכתובתו: _____

שם בעל העסק _____ מס' זהות _____ טלפון _____

שם האחראי על העסק _____ טלפון _____

1. אני מודיעך כי ד"ר _____ מס' רישיון _____

טלפון _____ סלולרי _____ בדק את בעלי החיים שבעסק

בתאריכים _____

_____ האחראי על העסק

אני הח"מ, ד"ר _____ רישיון מס' _____ ביקרתי בעסק בתאריך _____

בדקתי את כל בעלי החיים הנמצאים בו ומצאתי –

כי הם אינם פצועים ואינם מגלים סימני מחלה ;

כי בעלי החיים שבדקתי המפורטים בטור א' להלן פצועים או מגלים סימני מחלה כמפורט

בטור ב' להלן וניתנו להם הוראות הטיפול המפורטות בטור ג' להלן :

טור א' פירוט בעלי החיים ותיאורם ¹	טור ב' תיאור המחלה או הפציעה	טור ג' הוראות טיפול שניתנו

הערות נוספות _____

_____ חתימה

_____ מס' רישיון

_____ שם הרופא הווטרנר

_____ תאריך

¹ אם בעל החיים מסומן יש לרשום את הסימון או את מספר השבב.

**נספח ג'
טופס מידע רפואי**

אני

שם פרטי:	שם משפחה:	ת.ז.:	כתובת:
----------	-----------	-------	--------

בעליו של:

סוג בעל חיים:	שם:	צבע:	מין: ז / נ	מס שבב:
---------------	-----	------	------------	---------

מביא את בעל החיים לצורך: _____

למיטב ידיעתי בעל החיים בריא ואינו סובל מבעיות רפואיות הדורשות טיפול מיוחד.

בעל החיים סובל מבעיות הרפואיות הבאות:

טפול נדרש	בעיה רפואית

פרטי הרופא הווטרינר המטפל איתו ניתן ליצור קשר במקרה הצורך

שם: _____ טל: _____

במקרה הצורך נמיתן ליצור איתי קשר בטלפון: _____ טל נוסף: _____

או עם: _____ בטל: _____

חתימה

שם מלא

תאריך

פרק 5 - הרשות הארצית לכבאות והצלה

תחילתן של ההוראות במפרט אחיד כפי שנקבעה במפרט היא:

- (1) לגבי עסק שביום הפרסום אין לו רישיון, היתר זמני או היתר מזורז - ביום הפרסום.
 - (2) לגבי עסק שביום הפרסום היה לו רישיון או היתר זמני - שלוש שנים מיום הפרסום, על אף האמור בפסקה זו:
- (א) הוראות אשר נקבעו על ידי מי שהוסמך על ידי השר לביטחון פנים לעניין המטרה המפורטת בסעיף 1(א)(2) לחוק - תחילתן היא ביום הפרסום.
- (ב) הוראות אשר נקבעו על ידי מי שהוסמך על ידי השר לביטחון פנים לעניין המטרה המפורטת בסעיף 1(א)(7) לחוק - תחילתן תהיה במועד פקיעת תוקף הרישיון או ההיתר הזמני או שלוש שנים מיום הפרסום, לפי המוקדם מביניהם, ואולם לגבי הוראות שלא נדרשו בעבר, בכתב, מן העסק, לפי כל דין, תחילתן תהיה 90 ימים ממועד פקיעת תוקף הרישיון או ההיתר הזמני או שלוש שנים מיום הפרסום, לפי המוקדם מביניהם.
- (ג) אם נכללה בהן דרישה להתקנת מערכות כיבוי או גילוי אוטומטיות - תחילתה של אותה דרישה תהיה שנה ממועד פקיעת תוקף הרישיון או ההיתר הזמני או שלוש שנים מיום הפרסום, לפי המוקדם מביניהם.

5.1. הוראות חוק הנוגעות לעניין

- 5.1.1. חוק הרשות הארצית לכבאות והצלה, התשע"ב-2012, והתקנות על פיו.
- 5.1.2. דיני התכנון והבנייה, לרבות חלק ג' לתוספת השנייה לתקנות התכנון והבנייה (בקשה להיתר, תנאיו ואגרות), התש"ל-1970 - בטיחות אש בבניינים.
- 5.1.3. חוק רישוי עסקים התשכ"ח-1968 (להלן - החוק), והתקנות על פיו.

5.2. הגדרות

- 5.2.1. "ברז כיבוי אש" - ברז לכיבוי אש המתאים לתקן ישראלי ת"י 448 "הידרנט לכיבוי אש" על חלקיו לפי פירוט הקטרים הבאים:
 - (1) "2 על זקף בקוטר 2".
 - (2) "2*2 על זקף בקוטר 3".
 - (3) "3 על זקף בקוטר 3".
 - (4) "3 על זקף בקוטר 4".
 - (5) "2*3 על זקף בקוטר 4".
 - (6) "4 על זקף בקוטר 6".
 - (7) "2*3 על זקף בקוטר 6".
- 5.2.2. "סידורי בטיחות אש והצלה" - לרבות אמצעים המותקנים בנכסים, דרך קבע או באופן ארעי, והמיועדים, בין השאר, לכל אחד מאלה:
 - (1) מניעת דליקות והתפשטותן.

- (2) כיבוי דליקות, צמצום נזקיהן והקלת פעולות לכיבוי דליקות.
- (3) מילוט וחילוץ לכודים והקלת פעולות למילוטם ולחילוצם.
- (4) הצלת חיי אדם ורכוש.
- (5) דרכי התקשרות.
- (6) כל צורך הנדרש לביצוע פעולות כיבוי והצלה.
- 5.2.3 "גפ"מ" - גז פחמימני מעובה כמשמעותו בתקן ישראלי ת"י 158 מתקנים לגזים פחמימניים מעובים (גפ"מ).
- 5.2.4 "גורם מוסמך" - אחד מאלה :

גורם מוסמך	נושא
תחזוקאי או מבקר מטפים מורשה בהתאם לתקן ישראלי ת"י 129 חלק 1 מטפים מטלטלים - תחזוקה	תקינות מטפים מטלטלים
בעל רישיון בתוקף לעבודות חשמל לפי חוק החשמל, התשי"ד-1954 ותקנותיו, אשר רשאי לתת אישור כאמור, בהתאם לסוג רישיונו	תקינות מערכת החשמל ותאורת החירום
בעל רישיון בתוקף לעבודות גפ"מ לפי תקנות הגז (בטיחות ברישוי) (רישוי עסקים עבודות בגפ"מ), התשס"ו-2006, אשר רשאי לתת אישור כאמור, בהתאם לסוג רישיונו	התאמה ותקינות מערכת הגז לתקן ישראלי ת"י 158 מתקנים לגזים פחמימניים מעובים (גפ"מ)

- 5.2.5 "מתבן" - סככה מקורה המיועדת לאחסון קש וחציר, למעט בורות תחמיץ ומיכלי תערובת בהם לא מאוחסן קש.
- 5.2.6 "מתבן בינוני" - מתבן אשר מיועד לאחסון קש וחציר במשקל שבין 200 ל-600 טון.
- 5.2.7 "מתבן גדול" - מתבן אשר מיועד לאחסון קש וחציר במשקל מעל 600 טון.
- 5.2.8 "מתבן קטן" - מתבן אשר מיועד לאחסון קש וחציר במשקל של עד 200 טון.
- 5.2.9 "ציוד כיבוי" - ציוד, מתקנים וחומרים המשמשים לכיבוי דליקות ומניעתן.
- 5.2.10 "תקן ישראלי (ת"י)" - תקן ישראלי רשמי או תקן ישראלי כמשמעותו בחוק התקנים.

5.3 כללי

- 5.3.1 מפרט זה מתייחס לדרישות סידורי בטיחות האש הבסיסיות והחיוניות לצמצום הסכנה לחיים ולרכוש באירוע כבאות והצלה, וביצועו אינו מבטיח מניעת דליקות ונזקיהן. בעל העסק יפעיל את העסק בכל עת, תוך נקיטה והתקנת סידורי בטיחות אש והצלה ההולמים את היקף הפעילות בעסק, רמת הסיכון הנובעת מאופי הפעילות בעסק, ממספר השוהים בו, ממיקומו, משטחו ולפי כל דין, ולכל הפחות לפי מפרט זה.
- 5.3.2 אין בדרישות המופיעות במפרט זה כדי לגרוע מהדרישות הקבועות על פי כל דין, לרבות דיני התכנון והבנייה.

5.3.3. מבלי לגרוע מכלליות האמור בסעיפים 5.3.1 ו-5.3.2, אין בהוראות מפרט זה כדי לגרוע מהדרישות הקבועות בדיני התכנון והבנייה, לצורך קבלת היתר בנייה, או ההוראות לעניין המשך אכלוס הנכס, ובכל מקום בו ישנה התייחסות במפרט לדרישות הנוגעות לבטיחות אש בעסק, הן יבואו בנוסף לדרישות תקנות אלו.

5.3.4. לא התקיימו בעסק דיני התכנון והבנייה, חובה ליידע על כך את רשות הכבאות, ועשויות לחול לגבי דרישות נוספות בהתאם לקביעת נותן האישור, עד להסדרת עמידתו בהוראות דיני התכנון והבנייה.

5.3.5. הפניות במפרט לתקן ישראלי (ת"י) מחייבות כי תתקיים התאמה מלאה בין מבנה העסק, תכולתו וסידורי בטיחות אש והצלה בו, לבין הדרישות הקבועות בתקן, ובעל העסק, או מי מטעמו שמונה לעסוק בתחום זה, מחויב להכיר את דרישות התקן ולוודא כי תתקיים התאמה מלאה של העסק כנדרש.

5.3.6. הדרישות המופיעות במפרט יקוימו לכל אורך תקופת פעילותו של העסק, ובעל העסק אחראי לכך שלא יתבצעו כל שינויים בעסק, העומדים בסתירה להוראות המפרט ולתנאי הרישיון.

5.3.7. תחזוקת סידורי בטיחות אש והצלה:

(1) סידורי בטיחות אש והצלה יימצאו במצב תקין בכל עת, ובעל רישיון העסק יוודא את ביצוען של הבדיקות, הטיפולים וכל פעולה אחרת הנדרשת לצורך כך (להלן - תחזוקת אמצעי כיבוי אש והצלה).

(2) תחזוקת אמצעי כיבוי אש והצלה תתבצע לפי הוראות התקן הישראלי (ת"י) התקן והוראות היצרן, ואם ניתנו הוראות נוספות על ידי נותן האישור - בהתאם להוראות אלו.

5.3.8. תיקון הוראות הנציב אליהן מפנה מפרט זה, יחול על העסק בהתאם להוראות סעיף 4ג7 לחוק.

5.4 הפרדות ועמידות אש

5.4.1. המרחק בין המתבן למבנים סמוכים לא יפחת מ-15 מטרים. במידה ולא ניתן יהיה למקם את המתבן במרחק הנדרש, יתוכנן קיר הפרדה בעל עמידות אש למשך שעתיים לפחות. הקיר יהיה בנוי מלבנים או מבלוקים או מבטון. רצפת המתבן תהיה עשויה מבטון או מצע מהודק אחר.

5.4.2. בעל העסק ינקה ויחזיק את היקף שטח העסק נקי מצמחים, חומרים דליקים ומכל דבר אחר העלול להתלקח או לבעור כמפורט להלן:

(1) מסביב למתבן - רצועת קרקע ברוחב 10 מטר לפחות.

(2) מסביב לסככות בעלי החיים - רצועת קרקע ברוחב 3 מטר לפחות.

(3) מסביב למבנים אחרים - רצועת קרקע ברוחב 5 מטר לפחות.

5.5 דרכי מוצא

5.5.1. בסככת בעלי חיים פתחי היציאה למילוטם בשעת חירום יהיו בשני כיוונים מנוגדים. רוחב הפתחים לא יפחת מ-3 מטר.

5.6. שילוט

- 5.6.1. במבני עסק יותקנו שלטים שבהם נכתב "יציאה" מעל פתחי העסק ובמקומות בהם כיוון היציאה מהעסק לא נראה באופן ברור.
- 5.6.2. הכיתוב על השלטים יהיה בגוון לבן על גבי רקע ירוק. גובה האותיות יהיה 15 סנטימטרים לפחות ועוביין יהיה 15 מילימטרים לפחות. המרווח בין האותיות יהיה לפחות 1 סנטימטר.
- 5.6.3. לשלטים תותקן תאורה מרשת החשמל של הבניין וממקור חשמל עצמאי המבוסס על סוללות נטענות המאפשרות זמן תאורה של 60 דקות. גוף התאורה יתאים לתקן ישראלי ת"י 20, חלק 2.22 מנורות: דרישות מיוחדות - מנורות לתאורת חירום, והוא יופעל בעת הפסקת חשמל או נפילה במתח רשת החשמל.

5.7. פריסת ברזי כיבוי

- 5.7.1. בסמוך למתבן גדול יותקן ברז כיבוי אש בקוטר 3" ובספיקה של 1150 ליטר/דקה. ברז הכיבוי אש יותקן במרחק שלא יפחת מ-15 מטר ולא יעלה על 30 מטר מפתח המתבן.
- 5.7.2. יותקן ברז כיבוי אש בקוטר של 3" בספיקה שלא תפחת מ-450 ליטר/ דקה בלחץ שאירי של 1.4 בר ובמרחק שלא יעלה על 80 מטרים מהעסק.
- 5.7.3. בסמוך למתבן בינוני יותקן ברז כיבוי אש בקוטר 3". ברז הכיבוי אש יותקן במרחק שלא יפחת מ-15 מטר ולא יעלה על 30 מטר מפתח המתבן.
- 5.7.4. בסמוך למתבן קטן יותקן ברז כיבוי אש בקוטר 2". ברז הכיבוי אש יותקן במרחק שלא יפחת מ-15 מטר ולא יעלה על 30 מטר מפתח המתבן.

5.8. ציוד כיבוי

- 5.8.1. בעסק ששטחו עד 200 מ"ר, יותקן גלגלון כיבוי אש עם זרנוק בקוטר 3/4" עם מזנק צמוד, כך שיינתן מענה לכיסוי כל שטח העסק. תשתית הצינורות לגלגלון תהיה ממותכת. אם קיימת הפרדת אש ועשן בין חלקי העסק, יש להתקין ציוד כאמור בכל אחד מחלקיו.
- 5.8.2. בעסק ששטחו מעל 200 מ"ר יותקנו עמדות כיבוי אש כך שיתנו מענה לכיסוי כל שטח העסק.
- 5.8.3. כל אחת מעמדות הכיבוי תכיל:
(1) ברז כיבוי בקוטר 2".
(2) ברז כיבוי בקוטר 2".
(3) 2 זרנוקים בקוטר 2" באורך 15 מ' כל אחד.
(4) מזנק בקוטר 2".
(5) גלגלון עם צינור בקוטר 3/4" עם מזנק צמוד.
(6) מטפה כיבוי מסוג אבקה יבשה במשקל של 6 ק"ג.
- הציוד יאוחסן בארון שמידותיו לכל הפחות: גובה 120 ס"מ, רוחב 80 ס"מ, ועומק 30 ס"מ. על הארון ייכתב: "עמדת כיבוי אש".
- 5.8.4. ליד ברז כיבוי המותקן במתבן תותקן עמדת כיבוי אש הכוללת:
(1) 2 זרנוקים בקוטר 2" באורך 15 מ' כל אחד.

(2) מתאם "3 ל- 2".

(3) מזנק בקוטר "2".

(4) מטפה אבקה במשקל של 6 ק"ג.

תשתית הצינורות לברזים הרשומים לעיל תהיה מתכת.

5.8.5 בעסק יוצבו מטפי כיבוי מסוג אבקה יבשה במשקל של 6 ק"ג, במספר של מטפה אחד על כל 300 מ"ר וזאת בנוסף למטפי הכיבוי שנדרש להציב בעמדת כיבוי (אם נדרש).

5.8.6 בדיקת מטפי הכיבוי ותחזוקתם תעשה לפי האמור בתקן ישראלי ת"י 129, חלק 1 מטפים מיטלטלים - תחזוקה.

5.8.7 ציוד הכיבוי יהיה נגיש וזמין ויוחזק במצב תקין בכל עת.

5.9 מערכת החשמל

5.9.1 מערכת החשמל המותקנת במקום תתוכנן ותבוצע בהתאמה לחוק החשמל התשי"ד-1954 (להלן - חוק החשמל) ותקנותיו.

5.9.2 על גבי לוח חשמל יותקן שלט פולט אור שבו ייכתב "חשמל, לא לכבות במים".

5.9.3 מערכת החשמל תיבדק אחת לחמש שנים.

5.10 מערכת הגפ"מ

5.10.1 מערכת הגפ"מ המשמשת את העסק תענה לתקן ישראלי ת"י 158 מיתקנים לגזים פחמימניים מעובים (גפ"מ).

5.10.2 מערכת הגפ"מ, המכשירים והאביזרים לצריכת גז והמנדפים הקיימים בעסק, יתוחזקו במצב תקין בכל עת.

5.11 אישורים

5.11.1 בעל העסק ישמור בשטח העסק בכל עת את המסמכים המפורטים להלן, ויצגם או ימסרם לאדם המוסמך לבדוק עמידת העסק בדרישות לעיל:

(1) אישור גורם מוסמך כי מטפי הכיבוי הקיימים בעסק נבדקו בהתאם לתקן ישראלי ת"י 129 חלק 1, מטפים מיטלטלים - תחזוקה, ונמצאו תקינים.

(2) אישור כי מערכת החשמל המותקנת במקום, נבדקה ונמצאה תקינה בהתאמה לחוק החשמל התשי"ד-1954 (להלן - חוק החשמל) ותקנותיו, כולל תאורות החירום המותקנות במקום. על האישור לכלול התייחסות למיקום ותקינות מפסק חשמל ראשי לשעת חירום (במידה וקיים) וטבלה המפרטת את מיקום לוחות החשמל, מספרם ואת גודל האמפר של כל לוח. האישור יינתן על-ידי בעל רישיון בתוקף לעבודות חשמל לפי חוק החשמל, אשר רשאי לתת אישור כאמור, בהתאם לסוג רישיונו.

(3) אישור על בדיקת התאמתה ותקינותה של מערכת הגז לדרישות תקן ישראלי ת"י 158 מיתקנים לגזים פחמימניים מעובים (גפ"מ). האישור יינתן על ידי בעל רישיון בתוקף לעבודות גפ"מ לפי תקנות הגז (בטיחות ברישוי) (רישוי עסקים עבודות בגפ"מ) תשס"ו-2006, אשר רשאי לתת אישור כאמור, בהתאם לסוג רישיונו.

5.12 נספחים

5.12.1. את פרסומי הרשות הארצית לכבאות והצלה כולל תיקיית טפסים אחידים לאישורים ניתן למצוא באתר הרשות הארצית לכבאות והצלה ולהורידם ממנו.

סיומת